

Utolsó módosítás: 2025. február 5.

Szociális munka BA Ózd

Nappali tagozat

Tartalom

I/1. félév.....	3
I/2. félév.....	19
II/1 félév.....	38
II/2. félév	64
III/1. félév	78
III/2. félév	96
IV/1. félév	124

I/1. félév

Tantárgy neve: A szociális munka alapjai	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO101 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2 -0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: Megismerteti a szociális munka professzionalizálódási folyamatát, szemléleti alapelveit, gyakorlatának formáit (területeit), a szakma alapját jelentő értékrendet, az értékek/etika, a tudás: ismeretek és készségek szerepét a szociális segítségben, a szakmai személyiség kialakulásának és a szakmai ártalmak elkerülésének módját, a szociális szolgáltatások típusait, a szociális munka színtereit. A tantárgynak a fentieken kívül hozzá kell járulnia a következő célok teljesítéséhez is: A hallgatónak át kell látnia, hogy a szociális munka értelmezései hogyan kapcsolódnak más diszciplínák értelmezési kereteihez: mit jelent az, hogy egy probléma szociálpolitikai, szociális munkás, jogi, pszichológiai, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai vonatkoztatási keretben jelenik meg. Át kell látnia, hogy milyen jellegű kockázatok és hiányhelyzetek tartoznak a különböző hivatások kompetenciakörébe, beleértve ebbe a szociális munkát is. A tantárgynak hozzá kell járulnia az alapvető ismeretszerzési/tanulási készségek elsajátításához. Ennek értelmében a hallgató megtanulja: használni az alapvető információs forrásokat, melyek rendelkezésre állnak egy-egy jelenség vagy probléma megértéséhez, úgymint a szakirodalmat, az Interneten található forrásokat, a strukturált és strukturát nélkülöző, kívülálló és résztvevő megfigyelést, dokumentumok és statisztikák elemzését, interjút, más információs forrásokat, mint amilyenek például a művészeti alkotások. egy-egy szakmai téma interpretációját szóban és írásban, a team-munkát. Minimum-követelmények: 1. A hallgató ismeri: a professzionális szociális munka kialakulásának főbb állomásait, az alapvető ideológiai eltérések és konfliktusok természetét, és hatását a szociális munka gyakorlatára, a szemléleti elveket a szociális segítségben: a tradicionális, diszkriminatív, szelektív és univerzális szemléletet, és ezek hatását a szociális munka gyakorlatára, a szociális munka kompetenciakörébe tartozó problémákat (a szociális kérdés mibenlétét) és a szociális szolgáltatások igénybevevőinek különböző csoportjait, a szociális munka professzió felépülését: misszió, intézményrendszer, kompetenciakör, a tudás termelésének és az oktatásnak az intézményei, szakmapolitika a szakmai értékrendet és az etikai kódexet a szociális munka végzéséhez szükséges tudás természetét, a szakmai személyiség jellemzőit, a szociális munka színtereit, intézménytípusait. 2. A hallgató képes: irányítással megfelelő válaszokat adni szakmai kérdésekre a szakirodalom alapján,	

felismerni a szociális munka kompetenciakörébe tartozó problémákat, kezdő szinten elemezni a felhasználói körben felmerülő szükségleteket, kezdő szinten elemezni a szolgáltatás és a szükségletek egymásnak való megfelelését, etikai szempontból megfelelő válaszokat adni problematikus helyzetekben (diszkriminációt elutasító gyakorlat). A kiválóság kritériumai:

1. A hallgató képes:

releváns kérdéseket feltenni a tananyaggal illetve a tanulási alkalmakon tapasztaltakkal kapcsolatban, továbbá megtalálni és alkalmazni a kérdés megválaszolásához szükséges módszereket, forrásokat, megfelelő módon bemutatni a kérdésre adott válaszlehetőségeket, felismerni és elemezni értékilemmákat, konfliktusokat, nézeteltéréseket, és ezeket megfelelően prezentálni, vitatni mások nézeteit és közös pontokat keresni a megállapodás érdekében.

2. A hallgató elkötelezetten vesz részt a tanulási folyamatban, önállóan keresi a tanulási alkalmakat, és az adott tanulási alkalmakból igyekszik a legtöbbet kihozni.

Módszerek:

előadások

kérdésekkel irányított önálló irodalom-feldolgozás

a probléma-alapú tanulás módszerével önálló kérdésfelvetésekre és válaszok keresésére ösztönzés, bemutatási lehetőség nyújtása

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás:

- Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét.

- Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait.

képesség:

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.

attitűd:

- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.

- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.

autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.

Be kell mutatni a KKK-val összhangban, hogy milyen kompetenciákat igényel, illetve fejleszt a tantárgy

Tantárgy tematikus leírása:

Előadás

A professzionális szociális munka kialakulásának főbb állomásai, a szociális segítség szemléleti elvei: a tradicionális, diszkriminatív, szelektív és univerzális szemlélet, az alapvető ideológiai eltérések és konfliktusok természete, és ezek hatása a szociális munka gyakorlatára

A szociális munka kompetenciakörébe tartozó problémák (a szociális kérdés mibenléte) és a szociális

szolgáltatások igénybevevőinek különböző csoportjai, a szociális munka színterei, intézménytípusai, munkaformái, valamint a szociális munka professzió felépülése: misszió, intézményrendszer, kompetenciakör, a tudás termelésének és az oktatásnak az intézményei, szakmapolitika

A szociális munkás szakma értékrend, etikai dilemmák, az etikai kódex

A szociális munka végzéséhez szükséges tudás természete, a problémamegoldó modell

Tanulási feladatok:

Irányított megfigyelés: Greengrass: A repülés elmélete – határidő:

A feldolgozás ajánlott kérdései:

első érzések, gondolatok

a szereplők és problémáik

a filmben szereplő laikus és professzionális segítők jellemzői

Esetelemzés: Szenvedéstörténet – határidő:

Kérdések:

a szereplő neve, kora, lakóhelye, családi helyzete

élettörténete

jövedelme és kiadásai

problémái

milyen segítséget kapott a szociális szolgáltatásoktól, és miben nem segítettek neki, amiben pedig fontos lett volna, milyen szolgáltatásokat láttok szükségesnek az esetben Interjú egy szociális munkás hallgatónak - határidő: Kérdések: a kérdezett neve (nem a valódi!), kora, családi helyzete, lakóhelye, tanulmányai, ha volt, korábbi ill. jelenlegi munkahelye(i) miért jött erre a szakra, kitől hallott róla, miért volt vonzó számára hogyan érzi magát az egyetemen
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A tanulási feladatok elvégzésének írásos dokumentációja, személyes oktatói visszajelzés – a feladatok elvégzése az aláírás feltétele Írásbeli vizsga: Kérdések: A professzionális szociális munka kialakulásának főbb állomásai, a szociális segítség szemléleti elvei: a tradicionális, diszkriminatív, szelektív és univerzális szemlélet, az alapvető ideológiai eltérések és konfliktusok természete, és ezek hatása a szociális munka gyakorlatára Források: előadás, Hegyesi Gábor – Kozma Judit: A szociális munka – áttekintés. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 13-37.; Colin Pritchard – Richard Taylor: Politikai irányvonalak a szociális munkában. In: Hegyesi G. – Talyigás K. (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata I. kötet, Általános szociális munka, több kiadás. A szociális munka kompetenciakörébe tartozó problémák (a szociális kérdés mibenléte) és a szociális szolgáltatások igénybevevőinek különböző csoportjai, a szociális munka szinterei, intézménytípusai, munkaformái, valamint a szociális munka professzió felépülése: misszió, intézményrendszer, kompetenciakör, a tudás termelésének és az oktatásnak az intézményei, szakmapolitika Források: előadás, Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 38-67.o.; IFSW Definition of Social Work http://ifsw.org/policies/definition-of-social-work/; www.3Sz.hu A szociális munkás szakma értékrend, etikai dilemmák, az etikai kódex Forrás: előadás, a Szociális Munka Etikai Kódexe http://www.cssk.hu/letoltesek/szakmai_anyagok_kiadvanyok/2009-02-15/a_szocialis_munka_etikai_kodexe.html Az emberi jogok nyilatkozata. ENSZ 1948.; Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 38-67.o.; F. Loewenberg – R. Dolgoff: Etikai választások a segítő foglalkozásokban. Ugyanők: Érték és etika a szociális munka gyakorlatában. In.: Hegyesi G. – Talyigás K. (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata I. kötet, Általános szociális munka, több kiadás. A szociális munka végzéséhez szükséges tudás természete, a problémamegoldó modell Forrás: előadás, Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 38-67.o.; A. Morales – B. A. Sheafor: A szociális munka ismeretalapja.; B.R. Compton – B. Galaway: Problémamegoldás – a szociális munka folyamata. In.: Hegyesi G. – Talyigás K. (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata I. kötet, Általános szociális munka, több kiadás. Portfólió értékelés: A félévközi tanulási feladatok megoldásának értékelése (33%), írásbeli vizsga (77%) Szóbeli beszámoló (kollokvium): azon hallgatók esetében, akik nem teljesítették a félév folyamán a közepes szintet, vagy javítani akarnak szóban a félév során elért eredményükön.
Kötelező irodalom: Hegyesi Gábor – Kozma Judit: A szociális munka – áttekintés. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 13-37. Hegyesi Gábor - Talyigás Katalin (szerk.): Nemzetközi szöveggyűjtemény a "Szociális munka elmélete és gyakorlata" c. tárgyhoz. 1. kötet, Semmelweis Kiadó, 1994. Kozma Judit: Kompetencia a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 2002, 38-67.o.; A Szociális Munka Etikai Kódexe: http://www.cssk.hu/letoltesek/szakmai_anyagok_kiadvanyok/2009-02-15/a_szocialis_munka_etikai_kodexe.html Az emberi jogok nyilatkozata. ENSZ 1948.

Paul Greengrass: A repülés elmélete (film)

Mel Gray, Stephen A. Webb (ed.): Ethics and Value Perspectives in Social Work. Palgrave, 2010.

Ajánlott irodalom:

Bill Jordan: A szociális munka bemutatása. *Esély*, 1992:3.,4.,6.,1993:2.,4.,1994:1.; 3.

Wolfgang Müller: *Hogyan vált a segítségnyújtás hivatássá?* T-Twins, 1992.

Kozma Judit: Milyen a jó szociális munkás, avagy ki tud démont űzni? *Esély*, 1994/4.,

Uő.: Szürke minden teória... *Esély*, 1996/2.

Tantárgy neve: Intézménymegismerési és laikus gyakorlat + Gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO102 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. habil. Szabó-Tóth Kinga egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 75/félév	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A gyakorlat általános célja és specifikus célkitűzései: A gyakorlat központi célja a szakmai identitás építése. Az identitás épülése érdekében a hallgató a gyakorlat során a következő tanulási tapasztalatokban vesz részt: Áttekintést kap a szociális szolgáltató rendszer különböző intézményeiről, találkozik szociális munkásokkal, illetve az intézményekben dolgozó más szakemberekkel. Szembesül szakmai helyzetekkel, betekintést kap a szociális szolgáltatások mindennapjaiba. Találkozik a szolgáltatások felhasználóival, betekintést kap azokba a problémákba, melyekkel a felhasználók az intézményt megkeresik. Megállapítja, hogy mely területeken lenne leginkább kedve dolgozni. A gyakorlat szoros kapcsolatban van A szociális munka alapjai c. tárggyal. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A szociális munka megalapozó ismeretei <i>képesség:</i> - Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséggel viseltetik a rábízott magánjellegű információk megfelelő kezelésében és az általa végzett munka vonatkozásában.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> A terepgyakorlatot a félév során 75 órában kell teljesíteni. A feladat 2 részből áll. Egyrészt 4, a hallgató által szabadon választott szociális/gyermekvédelmi intézmény meglátogatása, és ott egyenként 5-5-5 óra eltöltése. Ennek leigazolása igazoló-lapok segítségével, melyeket a félév elején kiosztok. A feladat akkor tekinthető teljesítettnek, ha a hallgató elhozza az igazolásokat és még két kritériumot teljesít: készít egy minimálisan 30 perces interjút egy kompetens ott dolgozó vezetővel, ezt (illetve ezeket, mert négy intézményről van szó) legépeli. Másik feladat ehhez kapcsolódóan: készít egy egyenként 2-3 oldalas beszámolót arról, amit látott, hallott, tapasztalt és ezt kinyomtatva leadja. Az egész gyakorlatról a feladatokkal együtt Szabó-Tóth Kinga ad a szemeszter végén igazolást a 75 óra tekintetében, abban az esetben, ha a hallgató mindhárom feladatot hiánytalanul teljesítette. A 25 óra így áll össze: 5+5+5+5 óra a három meglátogatandó intézményben, 2 tantermi óra az oktatóval és 53 óra az interjúk gépelése, feldolgozása, a kért beadandók elkészítése.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

A gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium szeminárium 2 tantermi órából áll. A félév elején ismertetem a feladatokat. Akinek kérdése van közben, az a fogadóórán megtalál: csütörtökönként 14-15 között, vagy emailben: szabo.toth.kinga@gmail.com
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az elvégzett munka (interjúk és beszámolók minősége) alapján történik!

Kötelező irodalom:

Lásd A szociális munka alapjai c. tárgynál!

Melléklet: Gyakorlati igazolás

GYAKORLATI IGAZOLÁS
1. évfolyam, 1 félév
Intézménymegismerési és laikus gyakorlat

Intézmény neve:

címe:

Tereptanár neve:

Hallgató neve:

Képzés megnevezése:

Gyakorlat ideje 20....-.....20.....-ig

Gyakorlat óraszám: 5 óra

Igazolom, hogy a hallgató gyakorlatát intézményünkben letöltötte, a részére előírt feladatokat teljesítette.

Feladatok:

- Interjú készítése vezetővel (intézményvezető, szakmai vezető, részlegvezető, témafelelős, stb.)
- Az intézmény megismerése (bejárása, kliensek jellemzése, dolgozók, problémák, célok, eredmények, tervek)

.....20....év.....hó.....nap

.....
Tereptanár

Tantárgy neve: A szociológia alapjai	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO104 Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: köt
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. Ő	Előfeltétel:-
Óraszám/hét: 2-0 Óraszám/félév: 10	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A szociológia fogalmi megközelítését, a szociológiai szemléletmód sajátosságait és a legfontosabb társadalmi jelenségek, folyamatok szociológiai elemzését ismerteti meg a tárgy a hallgatókkal. Betekintést nyújt a társadalmi egyenlőtlenségek és társadalmi változások különböző szociológiai irányzatok szerint történő vizsgálatába. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: A helyes magatartás, valamint a jó döntés elveiről kialakított álláspontok kritikus, elemző megítélése. A lényeges és a lényegtelen mozzanatok, jelenségek megkülönböztetése. Az ok-okozati összefüggések felismerése. képesség: A morális problémák felismerése, értelmezése, a lehetséges válaszok megfogalmazásának képessége. A cselekedet és a következmény összefüggéseinek figyelembevétele. A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása attitűd: A problémaérzékenység fejlesztése, az igazságérzet és a becsületesség képességének formálása. autonómia és felelősség: A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása	
Tantárgy tematikus leírása:	
1. A szociológia mint tudomány; 2. A szociológiai szemléletmód; 3. A szociológia története; 4. Kultúra, értékek, normák és szocializáció; 5. A szociológia módszertana; 6. A társadalom szerkezete és a társadalmi mobilitás; 7. Egyenlőtlenségek és szegénység; 8. A deviáns viselkedésformák szociológiája; 9. A család fogalma és a családszociológia; 10. A félév zárása. 11.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: 5 db házi feladat elkészítése. Aki mind az ötöt a megadott határidőre behozza, az írásbeli vizsgán egy jeggyel jobbat kap! Levelezőn nincsenek házi feladatok! Az előadás teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga	
Kötelező irodalom: Andorka Rudolf: <i>Bevezetés a szociológiába</i>. Budapest, Osiris, 2000 Cseh-Szombathy László – Ferge Zsuzsa: <i>A szociológiai felvétel módszerei</i>. Budapest, Közgazdasági és Jogi, 1971 Giddens, Anthony: <i>Sociology</i>. 6th Edition.	

Ez a jegyzet alapvető: Tóth Kinga: *Bevezetés a szociológiába*. Jegyzet 2002. (A szociológia, mint tudomány, A társadalom szerkezete, rétegződése, mobilitás, Társadalmi egyenlőtlenség, szegénység, Devíáns viselkedési formák, A család, A szociológia módszertana című fejezetek)

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.uni-miskolc.hu%2F~bolalma%2Fjegyzetk.doc&wdOrigin=BROWSELINK>

+ órai anyag!

Ajánlott irodalom:

Babbie, Earl: The Basics of Social Research. 5th edition, Wadsworthg, 2008.

Fekete Sándor: Társadalom és deviancia. Comenius Kiadó Budapest, 2001.

Szerk. Wessely Anna: A kultúra szociológiája. Osiris Kiadó Budapest, 1998.

Tantárgy neve: Társadalomtörténet	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO105 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Szepessy Péter egyetemi adjunktus, Ph.D.	
Közreműködő oktató(k):.	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2+0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A társadalomtörténet-írás mibenléte, társadalomtudományos paradigmák; Az európai és a magyar modernizáció kezdete, sajátossága; Történelmi előzmények, demográfiai helyzet, etnicitás a reformkortól a kiegyezésig; Magyarország település-szerkezete, közigazgatása. Osztályok, rétegek, rend, rang és presztízs; Mobilitás és fixáció, életmód, életforma, kultúrák összeütközése; Az első világháború, és következményei. Forradalmak, Trianon. Az „új” helyzet; A népesedés alakulása, a társadalomszerkezet alapvonalai a két világháború között; Életmód, kultúra, szociálpolitika; A II. világháború. Előzmények, és következmények; Egy új modernizációs kísérlet. Politikai rendszer, tervgazdálkodás; Az osztályszerkezet átalakulása, strukturális mobilitás az ötvenes-hatvanas években; Reformkísérletek a hatvanas-hetvenes években; Kulturális változások, életmód, életforma a szocializmus korában; A magyar társadalom strukturális állapota a nyolcvanas években. Változások a magyar társadalomban 1989 után. A kurzus hozzájárul a hallgatók holisztikus szemléletének kialakításához.	
Fejlesztendő kompetenciák: a) tudása Magas szinten ismeri, érti és értelmezi a fontos szociológiai és társadalmi összefüggéseket. Elmélyült ismeretekkel rendelkezik szűkebb szakterületének minden fontosabb szegmenséről, érti a szociológiában meghatározó folyamatokat. Rendelkezik a szakmai munkában alkalmazható magas szintű kvantitatív és kvalitatív módszertani tudástartalmakkal, követi a társadalomtudományi módszertan főbb fejlődési tendenciáit. Ismeri és érti a szociológiával szoros kapcsolatban lévő társtudományok fogalmi rendszereit, lényegi összefüggéseit és főbb irányzatait. Ismeri és érti azokat a társadalmi problémákat, amelyek meghatározzák a szociológiai gondolkodás meghatározó tendenciáit. Magas szintű ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal mechanizmusában, értse és átlássa a különböző érdekvégyesítési és érdekközpontotési fórumokat. Ismeri és érti a szakma műveléséhez szükséges legalább két idegen nyelv szaknyelvi anyagát. Ismeri, érti és folyamatosan fejleszti azt a tudásanyagot, amely biztos műveltségi háttérrel ad a szociológia magas szintű műveléséhez. b) képessége Képes eligazodni a társadalmi problémák és konfliktusok rendszerében. Szűkebb szakterületén képes a társadalmi problémák és konfliktusok okainak és hatásmechanizmusainak elemzésére és összegző értékelésére. Képes a releváns, magyar és idegen nyelven közzétett publikációk folyamatos tanulmányozására, az azokhoz kapcsolódó bibliográfiák, tematikus összeállítások figyelemmel kísérésére. Képes a magyar és idegen nyelven közzétett kutatási eredmények saját szakterületén történő alkalmazására. A szakmailag megbízható forrásokra és azok gyakorlati tapasztalataira alapozva képes a szakterülete szempontjából releváns fogalomkészletre, argumentációra és következtetésekre épülő szociológiai elemzéseket készíteni. Az integrált társadalomtudományi ismeretek segítségével felkészült a szakmai kompetenciájába tartozó munkafolyamatok irányítására, a feladatok végrehajtásához szükséges kooperációra munkatársaival és más partnerekkel. Képes az újszerű szociológiai ismeretek megszerzésére, innovatív feladatok elvégzésére, érvelni tud azok fontossága mellett. Szakterületén képes projekt lehetőségek felkutatására, projekttervezési, vezetési és végrehajtási feladatok elvégzésére, a projektpartnerekkel való együttműködésre. Képes részt venni szervezetfejlesztési koncepciók kidolgozásában, az adott szervezetek rendszerszemléletű működési elveinek meghatározásában, és ezek nyilvánosság előtt történő szakszerű bemutatásában. c)attitűdje: Bíz a saját tudásában és képességeiben, elkötelezetten képviseli szakmai elképzeléseit. Kritikusan ítéli meg a társadalomtudományok nyitottságát és sokszínűségét korlátozni igyekvő tudományos, gyakorlati, jogi vagy politikai törekvéseket. Határozottan és elkötelezetten kiáll a globális és lokális problémák megoldására irányuló szakmai törekvések mellett. Nyitott, befogadó, ugyanakkor kritikus a szakmai újításokkal szemben. Elkötelezetten támogat minden olyan törekvést, amely a társadalmi esélyegyenlőség javítását szolgálja. Nyitott és elkötelezett a nemzetközi szakmai együttműködések iránt. Tudatosan törekszik a tudományos értelemben vett objektivitásra. A tudományos szemléletmódok iránti megbecsülés elve alapján tevékenykedik, és nyitott a különböző megközelítési és értelmezési módokra. A tudományos korrektség elve alapján jár el, kerülve minden hátrányos megkülönböztetést. d)autonómiaja és felelőssége Önállóan és felelősségteljesen vesz részt munkaszervezetének működtetésében és	

irányításában, a szakmai koncepciók kidolgozásában, megvitatásában és megvalósításában. Felelősségteljesen támogatja az általa irányított munkatársak szakmai életpályájának alakulását. Elkötelezetten képviseli a szakmai érdekeket. Törekszik a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek munkájában részt venni. Önállóan vesz részt szervezeti rendszerek fejlesztésében. Személyes felelősséggel tartozik a szociológus mesterség szakmai és etikai szabályainak betartásáért, a szociológus szakma integritásának megőrzéséért. Tiszteletben tartja munkatársai és tanítványai jogait. Fokozott felelősséggel tartozik a kutatási alanyok biztonsága, anonimitása és személyes adataik védelme iránt.
Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás:</i> 1. Az európai és a magyar modernizáció 2. A magyar társadalom demográfiai helyzete, etnikai összetétele az Osztrák-Magyar Monarchiában 3. A magyar társadalom rétegződése az Osztrák-Magyar Monarchiában 4. Modernizációs hatások és a későtradicionalitás 5. A Magyar Királyság államterületi és közbiztonsági változásai a trianoni tárgyalások után 6. A „kisország” a két világháború között 7. Az elcsatolt területek magyar világa 8. A II. világháború hatása 9. A szovjet hatás az állam hivatali és katonai szervezetére 10. A kommunista diktatúra 11. Az iparosítás és központosítás hatása 12. A kádári konszolidáció. Az agrártársadalom és annak megszüntetése 13. Változások a magyar társadalomban 1989 után 14. Az elektronizáció hatása a hosszú távú társadalmi folyamatokra Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az aláírás feltétele: Beadandó dolgozat. 15 oldal terjedelemben az előadások, illetve a megadott irodalmak témaköreiből. Beadási határidő: 2023. 12. 08. 24. 00. h. 100-90% = 5, 89-80% = 4, 79-70% = 3, 60% = 2, 59-0% = 1. Kollokviumi jegy: szóbeli vizsga. Kötelező irodalom: ROMSICS Ignác: <i>Magyarország története a XX. században</i> Osiris, Budapest, 2010. SZEKFÜ Gyula: <i>Három nemzedék és ami utána következik.</i> MKE Nyomda, Budapest, 1934. KÓSA László: <i>Paraszti polgárosulás és a népi kultúra táji megoszlása Magyarországon (1880-1920)</i> Planétás. Budapest, 1998. Ajánlott irodalom: ANDORKA Rudolf: <i>Társadalmi rétegződés és demográfiai hatásai Magyarországon.</i> 2. kötet. KSH, Budapest, 1970 ERDEI Ferenc: <i>Magyar paraszttársadalom.</i> In: <i>E. F. összegyűjtött művei. A magyar társadalomról.</i> Szerk.: Kulcsár Kálmán. Akadémiai, Budapest, 1980. 83-252. GYÁNI Gábor: <i>Magyarország társadalomtörténete a Horthy-korban.</i> In: Gyáni Gábor-Kövér György: <i>Magyarország társadalomtörténete a reformkortól.</i> Osiris, Budapest, 1998 VALUCH Tibor: <i>A jelenkori magyar társadalom.</i> Osiris, Budapest 2015.

Tantárgy neve: Szociálpolitika alapjai I.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO106 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Szirbik Gabriella mestertanár	
Közreműködő oktató(k): név, beosztás	
Javasolt félév: 1.ő	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2 ea/hét	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4 kreditpont	Munkarend: <u>nappali/levelező</u> munkarend megjelölése
Tantárgy feladata és célja: A „Szociálpolitika alapjai I.” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói megismerhessék a szociálpolitika történet és elmélet alapvető összefüggéseit, diszciplináris értelmezési keretét, s azt rendszerszinten a társadalom működési folyamataiban tudják ágyazni. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek a társadalmi működési folyamatokról, a szociális problémák keletkezéséről, a társadalmi újratermelési folyamatokról, az egyenlőtlenségek természetéről <i>képesség:</i> a kritikai szemléletre és a konstruktív problémamegoldásra <i>attitűd:</i> érzékenység, nyitottság, elkötelezettség a társadalmi problémák, a szakmai kihívások, a demokratikus elvek és az egyenlőbb társadalom irányába. <i>autonómia:</i> felelős, önreflexív munkavégzés a szociális munka gyakorlatban, nyílt kommunikáció, következetesség a szakmai etikai kódex szabályai szerint.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> A szociálpolitika keretei – a társadalmi probléma A társadalmi egyenlőtlenségek természetrajza A magyar szociálpolitika története a kezdetektől a két vh. közötti időszakig A szociálpolitika értelmezési kísérletei Szociálpolitikai alapfogalmak A szociálpolitikára ható értékek Ideológiák és jólét A jóléti állam történeti perspektívában Piac és redistribúció A jóléti állam típusai A jóléti állam válsága Szociálpolitika az államszocializmusban Szegénység Összegzés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A hallgatók a félév közepidejében, a 7. előadás után, közös kiselőadás formájában, team munka keretében elkészített beszámolóban számot adnak addigi tudásukról. (prezentáció, zárthelyi dolgozat, beadvány stb.) Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A kurzus szóbeli kollokviummal zárul. Az előadások 75%-án kötelező a részvétel.	
Kötelező irodalom: Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai, Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, 1997. Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába Osiris, Bp. 2006. pp: 116-154. 155-200. Ferge Zsuzsa: Fejezetek a magyar szegénypolitika történetéből, Magvető Kiadó, Bp. 1986. pp: 88-148. Ferge Zsuzsa: Szociálpolitika és társadalom, T-Twins Kiadó, 1991. pp: 72-78., 201-218. Esping-Andersen, Gosta: Mi a jóléti állam? In.: A jóléti állam. Szerk.: Lévai Katalin-Ferge Zsuzsa. T-Twins Kiadó, 1991. pp: 116-132. Titmuss, Richard M.: The Role of Redistribution in Social Policy https://www.ssa.gov/policy/docs/ssb/v28n6/v28n6p14.pdf	

Ajánlott irodalom:

Krémer Balázs: Bevezetés a szociálpolitikába, Napvilág Kiadó, 2009. pp. 1 -218.

Pinker, Robert: Ki az atya? In.: A jóléti állam. Szerk.: Lévai Katalin-Ferge Zsuzsa. T-Twins Kiadó, 1991. pp: 15-49.

Paul Spicker: An introduction to Social Policy online tananyag <http://www.spicker.uk/social-policy/>

Tantárgy neve: Bevezetés a pszichológiába	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO107 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali / levelező
A tantárgy célja: A tantárgy betekintést ad a pszichológia klasszikus témáinak (megismerés, tanulás, motiváció, gondolkodás) elméleti, kísérleti, gyakorlati és módszertani kérdéseibe, továbbá kitér a pszichológia alapágainak (általános, fejlődés, személyiség és szociál) történeti és alkalmazás központú bemutatására, ismerteti az alapterületek ismereteinek felhasználását a segítő hivatás gyakorlása során. Fejlesztendő kompetenciák: a, tudás: Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét. b, képesség: Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. c, attitűd: Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei mellett. Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. d, autonómia és felelősség: - Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja	
Tantárgy tematikus leírása: 1. A pszichológia, mint tudomány. Területek, módszerek. Hétköznapi és tudományos pszichológia. 2. „Test” és „lélek” – a pszichológiai gondolkodás előzményei az újkori filozófia történetében 3. A pszichológia mint önálló diszciplína kialakulásának előzményei és társadalmi feltételei 4. A XIX. és kora XX. századi pszichológia fő irányai és törekvései I. 5. A XIX. és kora XX. századi pszichológia fő irányai és törekvései II. XXI. századi hatások. 6. Freud munkássága és a pszichoanalízis 7. A fenomenológiai szemlélet és az alaklélektan 8. A lelki fejlődés problémája 9. Nyelv és kommunikáció, gondolkodás 10. Az emlékezés 11. Identitás és élettörténet 12. A csoportlélektan alapjai 13. Társas befolyásolás, engedelmeskedés, előítélet 14. Összefoglalás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Nappali tagozaton: Szóbeli vizsga a kiadott anyagok és az órai anyag alapján.	
Kötelező irodalom: Erős Ferenc: Bevezetés a pszichológiába	

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0041_pszichologia/adatok.html

Oláh Attila: Pszichológiai alapismeretek

<https://mek.oszk.hu/05400/05478/05478.pdf>

Ajánlott irodalom:

Elliot Aronson: A társas lény. Akadémiai Kiadó, Bp. 2008.

Rita L. Atkinson és trsai: Pszichológia. Osiris-Századvég, több kiadás.

Erik H. Erikson: Identitásválság önéletrajzi vetületben. In: Erikson: A fiatal Luther és más írások. Gondolat, Bp. 1991. 401–436.

Erős Ferenc: (szerk.): Megismerés, előítélet, identitás. WJLKF–Új Mandátum, Bp. 1998.

Erwing Goffman: Stigma és szociális identitás. Megismerés, előítélet, identitás. In: Erős Ferenc: (szerk.): Megismerés, előítélet, identitás. WJLKF–Új Mandátum, Bp. 1998. 263–295.

Mérei Ferenc: Az együttes élmény. In: Megismerés, előítélet, identitás. 65–80.

Pléh Csaba: A pszichológia örök témái. Történeti bevezetés a pszichológiába. Osiris, Bp, 2008.

John C. Turner: A társadalmi összehasonlítás és a társadalmi azonosságtudat. In: Erős Ferenc: (szerk.): Megismerés, előítélet, identitás. WJLKF–Új Mandátum, Bp. 1998. 330–359.

Tantárgy neve: Kommunikációs tréning	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO108 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyfelelős: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Osváth Andrea egy. adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1Ő/1T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0/2 gyak.	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tréning általános célja az, hogy a résztvevő hallgatók megismerkedjenek a személyiségelméletekkel, az énkép és önértékelés kérdéskörével, az önértékelés fejlesztési lehetőségeivel, illetve az asszertivitással kapcsolatban elméleti és gyakorlati ismereteket szerezzenek. További cél az elsajátított elméleti ismeretek begyakorlása az önérvényesítő kommunikáció kérdéskörére fókuszálva, szituációs gyakorlatokkal, szerepjátékkal önálló és csoportos munkával színesítve a tanulást. A tréning fejleszti a hallgatók kommunikációját, együttműködési képességét, mélyíti önismeretét. A biztonságos, empatikus és támogató közegben új szemszögből tudnak majd ránézni problémáikra, és másoknak is segíthetnek ugyanebben. A feltétel nélküli elfogadás technikai támogatják a hallgatókat a nemet mondásban, dühkezelésben, döntéshozatalban, a halogatás befejezésében, motivációban, önérvényesítésben vagy a konfliktusok megnyugtató rendezésében. Ez afajta tudatos figyelem új fejezetet nyit majd a kommunikációban, és javuló kapcsolatokat eredményez. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> kreativitás, elemzés, értékelés, kommunikáció <i>attitűd:</i> együttműködés, nyitottság, mérlegelés, fejlődés <i>autonómia és felelősség:</i> véleményalkotás, objektivitás, empátia	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> A tréning folyamán szerepjátékokban, páros és kiscsoportos feladatok segítségével, tesztek kitöltésével és elemzésével gyakoroljuk az asszertív viselkedés, a verbális önvédelem, a konfliktuskezelés elméleti ismereteit, melyet közösen dolgozunk fel, beszélünk meg.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - A gyakorlat teljesítésének módja, értékelése: A tréningen való aktív részvétel, támogató magatartás, kiscsoportos munkában való részvétel, egy választott kommunikációs témából (asszertivitas, konfliktusok a munkahelyen, verbális önvédelem etc.) prezentáció megtartása. 5 fokú skálás értékelés	
Kötelező irodalom: Bishop S. (2008). <i>Asszertivitas</i>. Budapest: Manager. Bolton R. (1986). <i>People Skills: How to Assert Yourself, Listen to Others, and Resolve Conflicts</i>. New York: Simon & Schuster. Cloud H., Townsend, J. (2016). <i>Határaink. Mire mondjunk igent és mire nemet?</i> Budapest: Harmat. Davenport, B. (2014). <i>Building Confidence: Get Motivated, Overcome Social Fear, Be Assertive, and Empower Your Life For Success</i>. Bold Publisher. Ajánlott irodalom: Watzlawick, P., Beavin, J. H., Jackson, D. D. (2009). <i>Az emberi érintkezés. Formák, zavarok, paradoxonok</i>. Budapest: Animula. Aronson, Elliot (1978): <i>A társas lény</i>. Bp. KJK.	

I/2. félév

Tantárgy neve: Szociális esetmunka	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO201 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 2.T	Előfeltétel: BTBNSZMO101, BTBNSZMO102
Óraszám/hét: 2-0/ 24 óra/félés	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: (A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései: Az Esetkezelés tantárgy célja az esetkezelés alapfogalmainak, alapvető munkaformáinak és különböző irányzatainak megismerése. Ezen belül az esetmunka alapvető fogalmainak - felmérés, interjú, problémamegoldó folyamat, tanácsadás, rapport, exploráció, empátia, autenticitás, motiválás, forrásfejlesztés, stb. – értelmezése; alapvető munkaformáinak, folyamatának, intervenciók stratégiáinak megismerése; különböző irányzatainak, praxismodelljeinek megismerése. Minimum követelmények: 1. A hallgató ismeri: - a szociális esetmunka alapvető fogalmait; - a problémamegoldó folyamat lépéseit; - néhány irányzatot, ill. praxismodellt; - a különböző szakemberek nézőpontjait, feladatait, a különböző szolgáltatások szerepét; - az esetmenedzselés alapvető fogalmait (források, hálózatok, hálózatfejlesztés, stb.). 2. A hallgató képes: - a segítő munka különböző jelenségeinek (empátia, autenticitás, exploráció, érzelmi reakciók, attitűdök, stb.) felismerésére és leírására; - felépíteni a problémamegoldó folyamatot; - felismerni az etikai szempontból releváns helyzeteket, és megfelelő válaszokat adni a megoldás vonatkozásában; önmaga reakcióit figyelemmel kísérni. A kiválóság kritériumai: 1. A hallgató képes: - releváns kérdéseket feltenni a tananyaggal illetve a tanulási alkalmakon tapasztaltakkal kapcsolatban, továbbá megtalálni, és alkalmazni a kérdés megválaszolásához szükséges módszereket, forrásokat, - megfelelő módon bemutatni a kérdésre adott választ, felismerni és elemezni érték dilemmákat, konfliktusokat, nézeteltéréseket, és ezeket megfelelően prezentálni, - vitatni mások nézeteit és közös pontokat keresni a megállapodás érdekében. 2. A hallgató elkötelezetten vesz részt a tanulási folyamatban, önállóan keresi a tanulási alkalmakat, és az adott tanulási alkalmakból igyekszik a legtöbbet kihozni. Módszerek: - előadások - kérdésekkel irányított önálló irodalom-feldolgozás - önálló kérdésfelvetésekre és válaszok keresésére ösztönzés, bemutatási lehetőség nyújtása A tárgyak közötti integráció lehetőségei: Pszichológiai tárgyak. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> - Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat. - Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét. - Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait. - Ismeri más segítő szakmák kompetenciakörét, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai	

illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre.

képesség:

- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.
- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.
- Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.

attitűd:

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.
- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett.
- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.
- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.

Tantárgy tematikus leírása:

1. előadás: Az interjú

A hatékony kommunikáció. Kapcsolatteremtés: empátia és autenticitás. Exploráció: verbális követés és fókuszálás. A problematikus kommunikációs minták kezelése. A szociális munkás interjú három típusa. Az interjú helye. Az első interjú kezdése. Az interjú lezárása. Kérdés. Jegyzetelés.

Irodalom: Bárdos Kata: Alapvető eszközök a szociális munkában. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, 128-156.o.

2. előadás: A feltárás

Feltárás fogalma, célja. Elvek: az erősségekre koncentrálás, hangsúly a környezeti rendszereken, multidimenzionalitás. Az információforrások. A feltárásban használt tudás és készségek. A környezetrendszer feltárása. Problémák felmérése. Az intraperszonális és környezeti rendszerek feltárása. A szociális diagnózis.

Irodalom:

Beulah Compton - Burt Galaway: A problémamegoldás: a szociális munka folyamata. In: HEGYESI-TALYIGÁS (szerk.): Nemzetközi szöveggyűjtemény a "szociális munka elmélete és gyakorlata" c. tárgyhoz. 1. Kötet, 138-160.o., J. K. Whittaker: Interperszonális segítségnyújtás a szociális munkában. D. Hepworth - J. E. Larsen: A sokszempontú felmérés; uôk.; Intrapersonális és környezeti rendszerek felmérése. In: TÁNCZOS ÉVA (szerk.): Szociális munka egyénnel és családokkal – esetmunka. A szociális munka elmélete és gyakorlata, 2. kötet; BÁRDOS Kata: id. mű, KOZMA Judit: Szociális diagnózis. Esély 2001, 3. sz. 61-94.

3. előadás: A tanácsadás

A tanácsadás a segítő és a segítségkérő szempontjából. A probléma tudatosodása - a kliensek reakciója a személyes problémára. A motiváció növelése nem önkéntes és ambivalens kliensek esetében. A célokban való megegyezés és a szerződés megfogalmazása. A változást célul tűző stratégiák kialakítása. A kliens készségeinek fejlesztése. A környezet megváltoztatása, forrásfejlesztés. Az interperszonális kapcsolatok javítása. A stressz kezelése. A mélyszegénységben élő kliensekkel folytatott szociális munka sajátos problémái. Terápiás módszerek alkalmazása a tanácsadásban (empátia, interpretáció, konfrontáció). A segítő kapcsolat lezárása. A

problémamegoldó modell.

Irodalom:

F.J.; TURNER: Az elméletek sokféleségén alapuló szemlélet.

D. HEAPWORTH - J. A. LARSEN: A célokban való megegyezés és a szerződészkötés.;

Uők.; Bevezetés a problémamegoldó folyamatba.;

Szabó Lajos: Krízisintervenció. In: TÁNCZOS Éva (szerk.): id. mű.,

D. Howe: A behaviorista szociális munka. In: TÁNCZOS Éva (szerk.): id. mű;

Elisabeth KÜBLER-ROSS: A halál és a hozzá vezető út. Bp. 1988. GONDOLAT,

Bányai E.-Szabó L.-Tánczos É.: Az esetmunka folyamata. In: KOZMA Judit (szerk.): id. mű, 97-137.o.; KOZMA Judit:

A szegénység pszichológiai vonatkozásai. Esély, 2003/2, 15-30.

4. előadás: Szociális diagnózis, esetmenedzsment, forrásfejlesztés

Kozma Judit: Szociális diagnózis. Esély, 2001/3.61-94.; Bugarszki Zsolt (2003): A szociális munka új lehetőségei a pszichiátriai betegek ellátásában. Esély, 2003/1. szám, 67-86.; D. HEAPWORTH - J. A. LARSEN: Intrapersonális és környezeti rendszerek felmérése; A környezet változtatása, erőforrások teremtése, tervezése.; In: TÁNCZOS ÉVA (szerk.): Szociális munka egyénnel és családokkal – esetmunka. A szociális munka elmélete és gyakorlata, 2. kötet;

Előadás, gyakorlat:

Tanulási tapasztalatok:

1. feladat:

Minimum egyórás interjú egy klienssel a terephelyen. Beadandó az interjú jegyzőkönyve.

Szempontok:

Alapadatok (kitalált névvel!) és a kliens/kliensrendszer aktuális helyzete

Milyen problémával jelent meg a kliens a szolgálatnál? (Önkéntesen vagy valaki küldte? A megjelenés körülményeit tisztázd! Hogyan kapcsolódik a probléma a kliens/kliensrendszer egyes szereplőinek életkori/fejlődési feladataihoz?

Mi történt a klienssel a szolgáltatás során (szolgáltatások, amelyeket igénybe vett; hogyan értékeli ezeket)?

Te mit gondolsz a kliensről/kliensrendszerről? Hogyan értékeled a segítő folyamatot, van-e amit másképp csinálnál?

Javaslataim a feladat megfelelő végrehajtása érdekében:

Te kérd meg szépen a klienst, hogy beszélgesse veled, segítsen neked, egy szociális munkás hallgatónak a feladatod elvégzésében.

Vedd fel magnóra az interjút! (Sok telefonon van hangfelvevő. Meg kell kérdezni a klienst, hogy beleegyezik-e a hangfelvételbe. Mindenképpen biztosítsd arról, hogy rajtad kívül senki sem fogja meghallgatni a felvételt, és a leírásban nem saját nevére fog szerepelni. Megkérdezheted, hogy milyen nevet választana magának. Vagy válassz te beszélő nevet!

Okvetlenül menj el látogatóba (esetleg a tereptanárral) a klienshez, hogy saját magad lásd a körülményeit!

Az életkori/fejlődési feladatokkal kapcsolatban konzultáljatok a Fejlődépszichológia oktatójával Erikson pszichoszociális fejlődésméletről!

https://hu.wikipedia.org/wiki/Eriksoni_pszichoszoci%C3%A1lis_fejl%C5%91d%C3%A9sm%C3%A9letr%C3%A9

Gyakorold magad a kérdezésben! Ha fontos kérdést (ami összefügg a problémával) érint a kliens az elbeszélés közben, kérdezz rá, kérd meg, hogy beszéljen erről részletesen (pl. kik voltak ott az eseménynél, hol történt, hogyan történt, mit gondolt/érezett közben, mit csinált/gondolt/érezett előtte/közben/utána, stb.).

Ne használj szakszavakat, mert azt a kliensek nem értik! Fogalmazd meg úgy a kérdéseidet, hogy a kérdezett számára érthető legyen! Javaslom, hogy amikor megbeszéled az interjú helyét és idejét, mérd fel a kliens kognitív sajátosságait, és ehhez tervezd meg a kérdéseidet.

Javaslom, hogy ne előre, hanem utólag beszélj meg a tapasztalataidat a tereptanárral/esetfelelőssel, hogy elkerüld a „beállítódást”!

Ha utólag jössz rá, hogy néhány fontos kérdést nem tettél fel (vagy én javaslom a feladat újra elvégzését), nyugodtan menj vissza, és kérjél még egy időpontot a klienstől. Nem árt senkinek, ha nem látszol tökéletesnek.

Ügyelj arra, hogy senkit ne hozz kellemetlen helyzetbe, beleértve ebbe saját magadat is!

És minden körülmények között tartsd be az etikai kódex előírásait!

*

2. feladat:

Szakirodalom feldolgozás. Mindhárom tanulmány feldolgozása a kérdések alapján.

Kérdések A szegénység pszichológiai vonatkozásai című tanulmány feldolgozásához:

Vannak-e a szegénységnek pszichológiai okai? Mit jelent szegénynek lenni? Milyen elméleteket használhatunk fel a kiilleszkedés/kirekesztettség helyzetében élő emberek esetében tapasztalt jelenségek értelmezéséhez? Hogyan változik meg a kiilleszkedés folyamatában a helyzet elszenvedője, hogy képes legyen alkalmazkodni a kirekesztettség szélsőséges tapasztalataihoz? Milyen túlélési stratégiákat alkalmaznak a folyamatosan a kiilleszkedési zónában élő egyének és családok? (Miképp lehet élni bármiféle társadalmilag elfogadott „tőke” nélkül?) Milyen elvek alapján dolgoznak a szociális munkások a szegénységben élő kliensek segítésében? Kérdések Szabó Lajos Krízisintervenció a szociális esetmunkában c. tanulmányához Mit nevezünk krízisnek? Hogyan alakul ki és milyen tünetek jellemzik a krízisállapotot? Meddig tart és milyen kimenetelei lehetnek a krízisnek? Mi a sürgősségi helyzet? Milyen esetben vezet egy problémahelyzet krízishez? Melyek a krízisintervenció alapelvei? Melyek a krízisintervenció céljai? Hogyan zajlik a krízisintervenció, milyen szakaszai vannak, és ezeken belül milyen beavatkozási módokat alkalmaznak a szociális munkások? Kérdések D. Howe A behaviorista szociális munka c. tanulmányának feldolgozásához Milyen szakmai problémák megoldása érdekében alkalmazták először a behaviorista (viselkedésmódosító) módszert a szociális munkások? Mi jellemzi a behaviorista módszert? Mi a válaszoló (reszpondens) kondicionálás, és milyen problémák megoldásában lehet használni a szociális munkában? Mi a műveleti (operáns vagy instrumentális) kondicionálás, és milyen problémák megoldásában lehet használni a szociális munkában? Modellkövetés (szociális tanulás) és a felhasználása a szociális munkában. Milyen eljárásokkal dolgozik a behaviorista szociális munkás? (a viselkedési program, ABC-analízis, a viselkedés elemzése és megváltoztatása) * feladat: Irodalom-feldolgozás: egy tanácsadási technika leírása (a hallgatók választhatnak irodalmat, az ajánlatokat lásd az ajánlott irodalomnál! Maximum 2-2 hallgató választhatja ugyanazt a könyvet!) Határidő: * feladat: Esetelemzés a gyakorlat során megismert eset alapján (Lehet ugyanaz az eset, amelyben az interjút készítettél, de jobb, ha más eset.) Az esetelemzés szempontjait D. Hepworth - J. E. Larsen: A sokszempontú felmérés c. tanulmányában találjátok, azokon kívül írd még a következőkről: A szociális munkás és a kliens kapcsolatának jellemzői Az esetben történt beavatkozások és azok eredményei	
Félvétközi számonkérés módja és értékelése: A tanulási tapasztalatok írásos dokumentációjának értékelése. kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Félvétközi teljesítmény aránya: 33%. Írásbeli vizsga A vizsgára bocsátás feltétele a munkatankönyv feladatainak megoldása, a munkatankönyvben található irodalmak feldolgozása a kérdések alapján. A feladatmegoldást tartalmazó jegyzeteket kérem a vizsga előtt két nappal elküldeni a judit.kozma54@gmail.com e-mail címre. A vizsgalap tartalma Kifejtendő kérdések: A segítő beszélgetés jelenségei és folyamata (hatékony kommunikáció, kapcsolatteremtés, exploráció, az interjú technikai kérdései, az első interjú) A feltárás: fogalma, alapelvei, információs források, problémák feltárása, intraperszonális és környezeti	

rendszerek feltárása

A szegénységben élő kliensekkel végzett munka sajátos problémái

A tanácsadás folyamata

A célokban való megegyezés és a szerződés megfogalmazása. A változást célul tűző stratégiák kialakítása. A kliens készségeinek fejlesztése, stressz-menedzsment

A problémamegoldó folyamat

Szociális diagnózis, esetmenedzsment, a környezet megváltoztatása, forrásfejlesztés.

A krízisintervenció és a behaviorista szociális munka

A vizsgadolgozatban ezeken kívül szerepelnek még a vizsgalapon:

rövid kérdések, melyek azonosak a tankönyvben szereplő irodalmakhoz fűzött feledolgozási kérdésekkel, valamint fogalmak, melyeknek meghatározását kérem..

Kötelező irodalom:

Kötelező irodalom:

(legalább 3 irodalom, lehetőleg 1 idegen nyelvű)

Kozma Judit (szerk.): *Kézikönyv szociális munkásoknak*. Szociális Szakmai Szövetség, 2002.

Kozma Judit: A szegénység pszichológiai vonatkozásai. *Esély*, 2003/2, 15-30.

Kozma Judit: Szociális diagnózis. *Esély*, 2001/3.61-94.

Elisabeth Kübler-Ross: *A halál és a hozzá vezető út*. Bp. 1988. Gondolat.

Hegyesi Gábor - Talyigás Katalin (szerk.): *Nemzetközi szöveggyűjtemény a "Szociális munka elmélete és gyakorlata" c. tárgyhoz. 1. kötet*, Semmelweis Kiadó, 1994,

Tánczos Éva (szerk.): *Szociális munka egyénekkel és családokkal – esetmunka. Nemzetközi szöveggyűjtemény a "Szociális munka elmélete és gyakorlata" c. tárgyhoz 2. kötet*, Semmelweis Kiadó, 1994.

Ajánlott irodalom:

(A különösen ajánlott könyveket kurzívval írtam.):

Adams, L.: N. E. T. Bp., 1993, Studium Effektive

Adler, A.: Életünk jelentése. Bp., 1994. Kossuth K.

Bálint A.: *A gyermekszoba pszichológiája*. Bp., 1990, Kossuth K.

uő.: Anya és gyermek. Bp. 1990, Párbeszéd K.

Berne, E.: *Bármely könyve, de különösen Sorskönyv. Háttér K. 2016., Szex a szerelemben, Osiris, 2002., Emberi játszmák*. Bp., 2013. Háttér K.

Bettelheim, B.: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek. Bp., 1985. Gondolat.

uő.: *Az elég jó szülő*. Bp., 1994. Gondolat K.

uő.: A végső határ. Bp., 1988. Gondolat

Buda Béla: Empátia - a beleélés lélektana. Gondolat, 1978.

Csikszentmihályi Mihály: *Bármely könyve, de különösen Flow – Az áramlat – A tökéletes élmény pszichológiája*. Akadémia, 2018.

Erikson, E. H.: A fiatal Luther és más írások. Bp. 1991. Gondolat K.

F. Várkonyi Zsuzsa: *bármely könyve, de különösen Már százszor megmondtam...Bp., 1986, Gondolat*

Ferenczy S.: *Lélekgyógyászat*. Bp. 1991. Kossuth

Frankl, V.: Mégis mondj Igent az Életre. Bp., 1988, PMMK, valamint Frankl bármely megjelent munkája von Franz, M. L.: *Női mesealakok*. Bp., 1992, Európa K.

Freud, S.: *Bevezetés a pszichoanalízisbe*. Bp. 1986, Gondolat K.

uő.: bármely megjelent könyve

Fromm, E.: *A szeretet művészete*. Bp. 1984, Helikon

uő.: Birtokolni vagy létezni? Bp, 1994, Akadémia

uő.: Menekülés a szabadság elől. Bp., 1993. Akadémia

Goffmann, E.: A hétköznapi élet szociálpszichológiája. Bp, 1981., Gondolat

Gordon, Th.: *bármely munkája*

Harris, Th.: Oké vagyok, oké vagy. Bp., 1994, Édesvíz K.

Allen E. Ivey - Lynn S. Downing: *Tanácsadás és pszichoterápia*. Orvostovábbképző Egyetem Pszichiátriai és Klinikai Pszichológiai Tanszék, 1990.;

Jung, K. G.: *Bevezetés a tudattalan pszichológiájába*. Bp., 1990, Európa

uő.: Analitikus pszichológia. Bp., 1987, Göncöl

uő.: Az ember és szimbólumai. Bp., 1993. Göncöl

uő.: Lélektani típusok. Bp., 1988. Európa

uő.: bármely megjelent könyve

Laing, R. D.: Bölcsék, balgák, bolondok. Bp., 1990, Európa
Mérei F.: A pszichológiai labirintus. Bp. 1989. MPT
Uő.: bármely megjelent könyve.
Peseschkian, N.: A tudós meg a tevehajcsár. Bp., 1991, Helikon.
Polcz A.: A halál iskolája. Bp., 1989. Magvető
uő.: Meghalok én is? Bp., 1993. Századvég
Popper P. Belső utak könyve. Bp., 1981. Magvető
Szondi L.: Káin, a törvényszegő - Mózes, a törvényalkotó. Bp., 1987, Gondolat
Yalom, Irving D.: bármely magyarul megjelent munkája, de különösen Szemben a nappal. A haláltól való rettegés legyőzése. Park K. 2018.
Watzlawick, P.: A helyzet reménytelen, de nem súlyos. Bp. 1989, Helikon
uő.- Weakland, J.H. - Fisch, R.: Változás. Bp., 1990, Gondolat

Tantárgy neve: Esetkezelés a gyakorlatban + gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO202 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. habil. Szabó-Tóth Kinga	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 2.	Előfeltétel: BTBNSZMO101, BTBNSZMO102
Óraszám: 75 óra/félév (60 óra terepen és 15 óra tanteremben)	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 5	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A gyakorlat célja a szakmai identitás építése és az esetkezelés készségeinek megtanulása, gyakorlása. A hallgató a gyakorlat során a következő tanulási tapasztalatokban vesz részt: □ a szolgáltatási terület, a konkrét intézmény áttekintése, a kollégák megismerése – eredmény. tömör leírás a szolgáltatási területről, az intézményről (missziója, szolgáltatási területe, szolgáltatásai, kapcsolatai a társintézményekkel, a munkatársak jellemzői, a kollégák szokásos tevékenységei/szokásos napirendje, elvárások, szokások); □ a szolgálatnál szokásos tevékenységekben (team megbeszélés, esetkonferencia, szupervízió, adminisztráció) való részvétel – eredmény: a megbeszélés rövid összefoglalása, esetleg saját álláspont rövid leírása; □ a szolgáltatási terület alapirodalmának otthoni elolvasása – eredmény: az egyes irodalmak címléírása, rövid tartalmi összefoglalója; □ a tereptanár munkájának megfigyelése, a megfigyelt jelenségek közös értelmezése a tereptanárral – eredmény: a tapasztalatok összefoglalása a terepnaplóban; □ részfeladatok végzése: részvétel feltárásban, interjú-készítésben, részvétel a kezelési terv elkészítésében és végrehajtásában, a gyerekekkel való foglalkozás a szülőkkel történő segítő beszélgetés idején, játszóház, fejlesztő foglalkozás, kirándulás, sportfoglalkozás vezetése, stb. – eredmény: a tapasztalatok összefoglalása a terepnaplóban; □ egy esetről komplex esetleírás készítése, melyben külön kitér a különböző professzióhoz tartozó együttműködők munkájára – eredmény: esetleírás. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: képesség: - Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. - Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. - Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. - Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. - Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. attitűd: - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és	

közösségekhez.

- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.

autonómia és felelősség:

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.

- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.

- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.

Tantárgy tematikus leírása:

Gyakorlat:

75 órás gyakorlat, melynek keretében 10 hét, heti 1 nap/hat óra (összesen 60 óra) intézménybeli terepmunkát kell teljesíteni, február 12 és május 10 között.

Ezen kívül 15 órában részt vesz gyakorlatkísérő szemináriumon.

A gyakorlat menete:

1. Ismerkedési szakasz (1-2. hét):

- a szolgáltatási terület sajátosságai, alapirodalma;
- az intézmény: a szolgált terület sajátosságai, a klientúra, kapcsolat a társintézményekkel, a munkatársak, feladatok, napi/heti rutin, intézményi kultúra, az intézményben lehetséges tanulási tapasztalatok;

2. Munka szakasz (3-13. hét)

- a hallgató fokozatosan egyre önállóbb feladatokat teljesít az esetkezeléssel kapcsolatosan

3. Lezáró szakasz (14. hét)

- értékelés: a hallgató értékeli saját munkáját és a tanulási tapasztalatokat; a tereptanár értékeli a hallgató munkáját, erősségeit és a fejlődési szükségleteit;
- a hallgató elbúcsúzik az intézménytől és a kliensektől, akikkel kapcsolatba került

Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése:

- A hallgató a tapasztalatokról **gyakorlati naplót** vezet, melyben rögzíti a gyakorlat során szerzett tapasztalatait, külön kitér a saját helyzetére a gyakorló helyen, a tereptanárral és más kollégákkal létrejött kapcsolataira, az eredményekre és nehézségekre. A napló tartalmazza a gyakorlat tapasztalatait és az erről szóló reflexiókat heti bontásban (naplószerűen).

A terepnapló leadási határideje a szemeszter utolsó hetének első napja – nyomtatott formában.

Emellett a gyakorlatról igazolást kell hozni (nappalin 60 óráról), valamint intézményi adatlapot és a tereptanártól egy egy oldalas szöveges értékelést a hallgató munkájáról. Ezen kívül a hallgató eseteleírást készít minimum 4-5 oldal terjedelemben, melyet szintén lead kinyomtatva.

Kötelező és ajánlott irodalom: Lásd a Szociális esetmunka c. tárgynál!

Tantárgy neve: Szakmai képességefejlesztés I.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO203 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyfelelős: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 2.T	Előfeltétel: BTBNSZMO101, BTBNSZMO102
Óraszám/hét: 0-2 24 óra/félév	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Gyakorlati stúdium, melyen a hallgatók kiscsoportban (max.15 fő) vesznek részt, és melynek céljai a következők: egyrészt elő kell segítenie, hogy a hallgató elsajátítsa a segítői kompetenciához tartozó alapvető készségeket, növelje a hallgató szakmai és a személyközi hatékonyságát, elő kell segítenie a reális önismeret kialakulását, az érett szakmaválasztást. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> <i>képesség:</i> - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. - Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. <i>autonómia és felelősség:</i>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> Kommunikáció fejlesztése a saját kommunikáció fő jellegzetességeinek tudatosítása, a különböző kommunikációs stratégiák előnyei és hátrányai, a közvetlen emberi kommunikáció jellemzői, a verbális és nonverbális kommunikáció megfigyelése és megértése, kongruens és inkongruens közlés, a szituáció és a komplex jelzések felismerése, a kultúrák és szubkultúrák közötti kommunikációs különbségek felismerése (etnikai, nemi, életkori, települési, szociális helyzetbeni különbözőség), az ezzel kapcsolatos előítéletek tudatosítása, az emberismeret és a személyközi érzékenység. Az esetkezelés sajátos készségei: kapcsolatépítő készségek: az empátia (az érzelmek megértése, az empátia szintjei és azok kommunikációja), az autenticitás (a hitelesség a segítő kapcsolatban, az önfeltárás időzítése és mélysége, a pozitív visszajelzés és az asszertív viselkedés) önmagunk bemutatása az interakcióban a pszichológiai kontaktus fenntartása a klienssel és a probléma feltárása, az aktív figyelem, a verbális követés (tovább segítség, parafrázis, zárt és nyílt válasz, a konkrétságra törekvés, modellálás, összefoglalás), saját érzelmek felismerése és kommunikálása, fókuszálás (a téma kiválasztása, a téma megbeszélése mélységében), a problémás kommunikációs minták kezelése (a beszédes és a szótlan kliens, az agresszív viselkedés, a bizalmatlanság, a manipulatív viselkedés) a tipikusan nehéz helyzetekre való felkészítés (tegezés-magázás, a kliens "csábítása" a szakmai keretek átlépésére, idősebb kliens - fiatal hallgató, a kliens "titkot" mond el, és megkéri a hallgatót, hogy ne mondja el senkinek) felkészítés a kollégákkal való kapcsolatra a gyakorló intézményen belül és kívül (munkaidő, pontosság,	

öltözködés, telefonálás, személyes kapcsolat, team munka, szupervízió, esetmegbeszélés az intézményen belül, stb.) a multidimenzionális felmérés, és a probléma megfogalmazása (információs források használata, a környezeti tényezők vizsgálata, a fejlődési szükségletek, az életciklus váltásokkal kapcsolatos stressz felmérése, stb.) a nem önkéntes és bizalmatlan kliensek motiválása, a kivitelezhető szerződés megfogalmazása (tárgyalás, célok megfogalmazása, a szereplők feladatai, az alkalmazott intervenciók, időkeretek, a haladás figyelemmel kísérése és a szerződés újra fogalmazása), kulturális különbségek kezelése, krízisintervenció, intervenciók technikák (képességfejlesztés: problémamegoldó készségek fejlesztése, asszertivitás, a szerepjáték; a környezeti feltételek javítása: támogató hálózat fejlesztése; bentlakásos intézmények igénybe vétele), a segítő kapcsolat lezárásának problémái.
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az órák 80%-án a hallgatóknak részt kell venniük, az értékelés alapja az órákon való aktív részvétel, valamint az esetkezelés gyakorlat során elkészített esettanulmány..
Kötelező irodalom: Lásd: a Szociális esetmunka című tantárgynál. Ajánlott irodalom: ugyanott

Tantárgy neve: Társadalomkutatási módszerek alkalmazása a szociális munkában	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO204 Tárgyfelelős intézet: ME-BTK ATTI Tantárgyelem: Szociológia tudományok
Tárgyfelelős: Dr. Papp Attila, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: BTBNSZMO104
Óraszám/hét: 0-1	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy a társadalomtudományi kutatások módszertani alapjaival ismerteti meg a hallgatókat annak érdekében, hogy képessé váljanak önállóan problémákat beazonosítani és feltárni, a megoldásokat kiértékelni, kutatásokat kivitelezni mind kvantitatív, mind kvalitatív módszerekkel. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Átfogóan ismeri a társadalomtudományi kutatások alapvető tényeit, irányait és határait. Ismeri a társadalomkutatás fogalmi hálóját, ismeri a probléma-megoldási módszereit. <i>képesség:</i> Megérti a társadalmi élet rejtett és manifeszt törvényszerűségeit, képes azok rendszerezésére. <i>attitűd:</i> Vállalja és hitelesen képviseli a szociális munkás társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz. Nyitott szakmája átfogó gondolkodásmódjának és gyakorlati működése alapvető jellemzőinek hiteles közvetítésére, átadására. <i>autonómia és felelősség:</i> Váratlan döntési helyzetekben önállóan végzi az átfogó, megalapozó szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását. Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett. Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában. A szakterülete megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> A társadalomkutatási módszerek elméleti alapjai; Kutatási terv készítése; Alapsokaság és minta, mintavételi eljárások; Adatgyűjtési technikák – kérdőívezés Adatgyűjtési technikák – interjúzás Adatgyűjtési technikák – adatok másodelemzése Adatgyűjtési technikák – kísérletek Terepmunka módszerek; Elemzési eljárások; Kutatási beszámoló készítése; A szociális munka során használatos speciális adatgyűjtési módszerek áttekintése (pld. Ecomap, Genogram, Környezettanulmány, stb.) I. A szociális munka során használatos speciális adatgyűjtési módszerek áttekintése (pld. Ecomap, Genogram, Környezettanulmány, stb.) II.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a gyakorlatokról maximum 3 alkalommal lehet hiányozni. Aki ennél többször hiányzik, az nem kap gyakorlati jegyet és aláírást sem. Gyakorlat teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli beszámoló, ötfokú skálán történő értékelés. A hallgatók dolgozatot írnak a szorgalmi időszak végén, 4 feladat alapján, egyenként 10 pontot érnek a feladatok. Pontozás: 38-40: jeles (5) 35-38: jó (4) 29-34: 3 (közepes) 21-28: 2 (elégséges) 0-20: 1 (elégtelen) Tételek 1. A hétköznapi és a tudományos megismerés, a világ megismerése	

2. A kutatások céljai, elmélet és kutatás viszonya, a kutató személye és a kutatott téma
3. Konceptualizálás és operacionalizálás. Egy feladatot is adok a vizsgán, azon végig kell vezetni (dimenziókkal és indikátorokkal együtt, illetve hipotézisekkel)
4. A kutatás indítékai, logikája, a vizsgálat célja
5. Vizsgálatok idődimenzió alapján
6. Kvalitatív és kvantitatív kutatások
7. Elemzési egységek, példákkal
8. Valószínűségi mintavétel
9. Nem valószínűségi mintavétel
10. Kérdőíves vizsgálatok lépései, kérdőívek típusai
11. Kérdések típusai a kérdőívben
12. Skálák, skálatípusok
13. A kérdőívszerkesztés szabályai
14. Elkövethető hibák kérdőívszerkesztés során
15. A kérdés szabályai
16. Az interjú lényege, típusai
17. Szakmai hibák és magatartásbeli hibák interjúzás során
18. Az esettanulmány
19. A kísérlet (ezt a Babbie könyvből kell megtanulni!)

Kötelező irodalom:

BABBIE, Earl: *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*. BALASSI, Budapest, 2003

FALUS Iván (szerk.): *Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe*. MŰSZAKI KIADÓ, Budapest, 2004

BRYMAN, Alan: *Social Research Methods*. OXFORD UNIVERSITY PRESS, Oxford, 2001.

CSEH-SZOMBATHY László- FERGE Zsuzsa: *A szociológiai felvétel módszerei*. Budapest, KÖZGAZDASÁGI ÉS JOGI, 1971.

HÉRA Gábor-LIGETI György: *Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása*. OSIRIS, Budapest, 2005.

Ajánlott irodalom:

MASON, Jennifer: *Kvalitatív kutatás*. JÓSZÖVEG MŰHELY, Bp., 2005

SEIDMAN, Irving: *Az interjú mint kvalitatív kutatási módszer*. MŰSZAKI, Bp., 2002

SOLT Otília: *Interjúzni muszáj. IN: Uő: Méltóságot mindenkinek. Összegyűjtött írások I.* Beszélő, Budapest, 1998

SILVERMAN, David: *Doing Qualitative Research*. SAGE PUBLICATIONS, 2000

VICSEK Lilla: *Fókuszcsoporthoz*. OSIRIS, Bp., 2006

Statisztikai adatbázisok: www.tarki.hu www.ksh.hu https://teir.vati.hu/szoc_agazat/ www.terport.hu

<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/> Irodalmi adatbázisok: <http://www.3sz.hu/>

www.europa.eu www.eisz.hu www.gyerekesely.hu www.szmm.gov.hu www.partfuggetlen.hu www.szochalo.hu

Szakmai közösségi adatbázisok: www.szmi.hu www.bsf.hu www.mogyesz.hu www.euhalo.hu www.afsz.hu

www.kszk.gov.hu Szociális munkában alkalmazható e-szolgáltatások: CD jogtár,

<http://www.allamkincstar.gov.hu/> <http://szocialisregiszter.afsz.hu> www.obh.hu www.magyarorszag.hu

www.oep.hu www.onyf.hu

Virtuális közösségteremtő alkalmazások, közösségi tanulás: <http://hu.wikipedia.org/> www.iwiw.hu

www.blogspot.com www.igoogle.com www.facebook.com www.myspace.com www.scribd.com [\[lista.hu\]\(http://lev-lista.hu\)](http://lev-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Tantárgy neve: A jogtudomány alapjai	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO205 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja: a szociális munka végzéséhez nélkülözhetetlen jogi ismeretek alapjainak lerakása. Bemutatja a jogrendszer felépítését, alapkategóriáit. Foglalkozik az emberi jogokkal, a jog által is rögzített szociálpolitikai alapelvekkel, értékekkel. Felveti a jogalkotás és a jogalkalmazás során leggyakrabban megjelenő szociális vonatkozású dilemmákat. Felhívja a figyelmet azokra a lehetőségekre és korlátokra, melyek a társadalmi problémák jogi úton történő rendezésére vonatkoznak. Fejleszti a hallgatók jogszabály értelmezési készségét, a jogi eljárások lehetőségének felismerését, erősíti érzékenységüket a társadalmi, morális és jogi igazságosság összeegyeztetésére és különbségeinek felismerésére. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgató elsajátítja az alapvető jogi fogalmakat és jelenségeket, a társadalom működésében jelen lévő jogi folyamatokat <i>képesség:</i> a hallgató képes lesz eligazodni a jog világában, így a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek jogi hátterében, annak esetleges módosítási lehetőségeiben <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgató érzékenysége és nyitottsága a társadalmi és szociális problémákra, valamint elkötelezettsége és felelősségvállalása a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás iránt, hisz a jogrendszer és a jogi szabályozás módjai befolyásolják a problémákat és kezelésüket <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> A jog fogalma és funkciói, ezek történeti változása, normák az emberi magatartás szabályozásában Jogforrások hierarchiája, Jogalkotás és jogértelmezés, Joghézag, mérlegelés, méltányosság Magyarország alkotmánya, Alapvető emberi jogok és érvényesítési lehetőségeik A jog keletkezése, érvényessége, hatálya, A jogszabály fogalma, szerkezete és típusai, A jogi eljárások, jogi szereplők, Jogi képviselő, beadványok, jogorvoslatok Civil szféra és vállalkozások Jogágak. Jogi személy, jogképesség, cselekvő képesség Szerződések Jogrendszerek áttekintése, kontinentális és angolszász jogrendszer Romani kris Az iszlám joga Film1 Ázsiai és afrikai jogrendszerek Film 2 A jog szerepe a szociális problémák kezelésében (workshop)	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: prezentáció aláírásért	
Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: szóbeli vizsga	
Kötelező irodalom: Szabó Miklós: Jogi alapfogalmak. Bíbor, Miskolc, 2003. BADÓ-LOSS: <i>Betekintés a jogrendszerek világába</i> . NYITOTT Könyv Kiadó, Budapest, 2003 Burrows, Mair: European Social Law, Wiley, 1996	

Ajánlott irodalom:

Szabó Miklós (szerk.): Bevezetés a jog-és államtudományokba. Bíbor, Miskolc, 2001.

Pokol Béla: Jogi alaptan. Rejtjel, Budapest, 2000.

European Journal of Social Law

Tantárgy neve: Közgazdaságtani alapismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO206
	Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): Mihályi Helg	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám2-0	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Az óra keretében igyekszünk a hallgatók gazdasági műveltségét megalapozni a legfontosabb makrogazdasági fogalmak, jelenségek, összefüggések megismerésével. Az elméleti ismereteket megtanulják adott ország példáin alkalmazni a hallgatók. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> alkalmazás <i>attitűd:</i> nyitottság, empátia, elkötelezettség	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> A közgazdaságtan fogalma, története, alapjai és a közgazdasági iskolák A mikroökonómia alapfogalmai, összefüggései: a piaci mechanizmus Termékpia: a fogyasztói magatartás és a kereslet Termékpia: a vállalat, a kínálat elmélete Termelési tényezők <i>Kiselőadások az aláírásért</i> <i>Kiselőadások az aláírásért</i> <i>Kiselőadások az aláírásért</i> A makroökonómia alapfogalmai, összefüggései, története, szereplői és kölcsönhatásai A pénz története, funkciói és a bankrendszer története, mai működése Egyensúlyi problémák a makrogazdaságban: infláció Egyensúlyi problémák a makrogazdaságban: munkanélküliség Az állam makrogazdasági szerepe: gazdaságpolitika, költségvetési politika, monetáris politika Gazdasági növekedés, gazdasági ciklusok, globalizáció, fenntartható fejlődés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Kiselőadás az aláírásért a félév elején egyeztetett témában a három alkalom valamelyikén. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Ország elemzés megadott szempontok szerint és annak szóbeli ismertetése, megvédése	
Kötelező irodalom: Dr. Szilágyi Dezsőné: A közgazdaságtan alapjai I. – Bevezetés a mikroökonómiába, Miskolc, 2006. Farkasné Fekete Mária, Molnár József: Közgazdaságtan I. – Mikroökonómia https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/8649/18-Mikroekonomia.pdf Dr. Szilágyi Dezsőné: A közgazdaságtan alapjai II. – Bevezetés a makroökonómiába, Miskolc, 2006. Misz József, Tömpe Ferenc: Közgazdaságtan II. – Makroökonómia https://jogikar.uni-miskolc.hu/files/8651/19-Makroekonomia.pdf Ajánlott irodalom: Samuelson, Nordhaus: Közgazdaságtan. KJK-Kerszöv, Bp., 2003. Dowling, G. R: The art and science of marketing: Marketing for marketing managers. Oxford University Press, 2004, Oxford Jávorszky, I: Alkalmazott közgazdaságtan: gazdálkodási és vállalkozási ismeretek. Junior Achievement Magyarország, 2002, Szeged Mérő, L: Mindenki másképp egyforma. Tercium, 1996, Budapest	

Tantárgy neve: Szociálpolitika alapjai II.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO207 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Szirbik Gabriella mestertanár	
Közreműködő oktató(k): név, beosztás	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: Szociálpolitika alapjai I.
Óraszám/hét: heti/2 10/félév	Számonkérés módja: kollokvium.
Kreditpont: 4	Munkarend: <u>nappali/levelező</u> munkarend megjelölése
Tantárgy feladata és célja: A „Szociálpolitika alapjai II.” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. A tantárgy a „Szociálpolitika alapjai I.” tárgyra épül. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói a szociálpolitika alapvető értelmezési kereteinek birtokában, tovább bővítsék szociálpolitikai tudásukat. A szociálpolitika elmélet és gyakorlat specifikus összetevői is bemutatásra kerülnek a nagy átfogó rendszerek és a konkrét szociális szolgáltatások működése kapcsán. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri a szociálpolitika értelmezési kereteit, a szociálpolitika területeit, a szociálpolitikára ható értékeket, a szociálpolitika elosztási mechanizmusait, valamint a társadalmi, szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat. Ismeri a társadalmi egyenlőtlenségek többdimenziós rendszerét, a társadalmi igazságosság, a társadalmi kockázatok, az emberi és állampolgári jogok összefüggéseit. Ismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket. Ismeri és érti a hazai, európai és globális társadalmi problémákat, ismeretei birtokában képes értelmezni a társadalmi problémák létrejöttét, hatásait, s a kezelésüket befolyásoló tényezőket. Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, s inter-diszciplináris jellegét. <i>képesség:</i> Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései között, képes konkrét társadalmi problémák beazonosítására, s a lehetséges megoldási módszerek, modellek között biztonsággal tájékozódik. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. Képes a kritikai gondolkodásra, a szociális munka professzió alapvető értékeinek interiorizálása mellett. <i>attitűd:</i> Érzékeny, nyitott, elkötelezett a társadalmi problémák, a szakmai kihívások, a demokratikus elvek és az egyenlőbb társadalom irányába. Empatikus az egyének, családok, közösségek problémáival szemben. Felelős a szakmai önismeret, és a szakmai újítások irányába. <i>autonómia:</i> Felelős, önreflexív munkavégzés a szociális munka gyakorlatban, nyílt kommunikáció, következetesség a szakmai etikai kódex szabályai szerint.	
Tantárgy tematikus leírása: A tantárgy a szociálpolitikai ismeretek bővítését tűzi ki célul, mind az átfogó, rendszerszintű, mind a specifikus területeket illetően.	
Előadás: Egyenlőtlenség, jövedelmi egyenlőtlenség, szegénység A szegénység mérése, hazai és nemzetközi gyakorlatok I. A szegénység mérése, hazai és nemzetközi gyakorlatok II. A szociális kockázatok kezelése A társadalombiztosítás A piaci kudarc esetei, az állami beavatkozás indokoltsága jóléti állam tipológiák, modellek A jóléti állam válsága, elméleti megfontolások Szociálpolitika a 21.század elején Elszabaduló egyenlőtlenségek – Magyarország szociálpolitikája 1990-2010.között A szegénység új trendjei Magyarországon	

Magyarország szociálpolitikája 2010-től A magyar szociálpolitika és az Európai Szociális Modell Összefoglalás
Félévközi számonkérés módja és értékelése: nincs Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A kurzus szóbeli kollokviummal zárul. Az előadások 75%-án kötelező a részvétel.
Kötelező irodalom: Gál Róbert Iván, Nyilas Mihály: Szociálpolitika, 2010, kijelölt fejezetek: 4-9. hét (előadás) https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/8320 Csaba Iván–Tóth István György: A jóléti állam politikai gazdaságtana, In: Csaba Iván– Tóth István György szerk.: A jóléti állam politikai gazdaságtana. Osiris, Bp. 1999. 7–42. Esping-Andersen, Gösta (1999): Jóléti államok az évszázad végén: a munkaerőpiac, a családszerkezeti és a demografiai változások hatásai, in Csaba Iván–Tóth István György (szerk.): A jóléti állam politikai gazdaságtana 89–112. Ferge Zsuzsa (2000): Egy mítosz társadalmi ára: Nemzetközi paradigmaváltás és a magyar szociálpolitika, in Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek. Budapest: HRSZE 71–95 Szikra Dorottya: A magyar nyugdíjrendszer a rendszerváltás óta In. Ferge Zsuzsa (szerk.) Magyar társadalom - és szociálpolitika (1990-2015.) Osiris, Budapest, 2017. pp.: 288-309. http://real.mtak.hu/84683/1/TB_25_Szikra.pdf Ajánlott irodalom: Szikra Dorottya: Távolodás ez európai szociális modelltől – a szegénység társadalompolitikája In. MAGYAR TUDOMÁNY (ISSN: 0025-0325) (eISSN: 1588-1245) 179: (6) pp. 858-871. 2018. https://mersz.hu/hivatkozas/matud_f7997#matud_f7997 Czibere Károly – Sziklai István – Mester Dániel – Dr. Vörös Gyula – Sidlovics Ferenc – Skultéti József – Beszterczey András (2011): Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011 – 2020 Budapest, http://www.szocialisklaszter.hu/adat/dokumentumtar/hu16_nszk_2011_10.pdf Paul Spicker: An introduction to Social Policy online tananyag http://www.spicker.uk/social-policy/

Tantárgy neve: Fejlődés és személyiséglélektan	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO208 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: BTBNSZMO107
Óraszám: 24 ea/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali , levelező
Tantárgy feladata és célja: Tantárgy feladata és célja: A félév során először a személyiséglélektan szemléletmódjával, módszereivel ismeretjük meg a hallgatókat, majd a személyiség leírására vonatkozó elméletekkel. Ezt követően a másik nagyobb tematikus blokkban a fejlődéslélektan tárgyalása következik, a különböző életkori szakaszok fejlődéslélektani sajátosságainak áttekintésével. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai tudomány szociális munkához tartozó fogalomkészletét. képesség: Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggéseiben, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében, Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. attitűd: Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. autonómia és felelősség: Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért	
<i>Előadás:</i> <i>Előadás, gyakorlat:</i> A személyiség fogalma, a személyiség megismerése. Személyiségvizsgáló módszerek A személyiség értelmezésének és tanulmányozásának megközelítései. Evolúciós és biológiai értelmezés. Diszpozicionális megközelítés, pszichoanalitikus értelmezések, neoanalitikus perspektívák. Tanulásközpontú megközelítések. Fenomenológiai értelmezések. A szociális-kognitív változókra és a kognitív önszabályozásra hangsúlyt helyező megközelítések A fejlődéslélektan tudománytörténete és központi kérdései A méhen belüli fejlődés és a születés Újszülöttkor Csecsemőkor Kisgyermekkor Óvodáskor Iskoláskor Serdülőkor Életkezdesi krízis és más krízisek A félév zárása	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:- Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félév szóbeli vizsgával zárul. Az órai anyagot, a ppt-eket és a kijelölt szakirodalmat kérem számon, megadott tételek mentén.	
Kötelező irodalom: Az alábbi oldalon fent lesznek a tantárgyhoz tartozó ppt-k: ME - BK - Szociológiai Intézet (uni-miskolc.hu) Az órán kijelölt részek az alábbi könyvekből: Oláh Attila: Pszichológiai alapismeretek. 466-533. illetve: 596-664. B https://mek.oszk.hu/05400/05478/05478.pdf	

Be Berghauer-Olasz Emőke: Fejlődéslélektan I.

<http://genius-ja.uz.ua/sites/default/files/csatolmanyok/magyar-nyelvu-oktatasi-jegyzetek-es-magyar-nyelvu-szaknyelvi-szotarak-nyerteseinek-dokumentumjai-472/fejlodeslelektanijegyzet12mb.pdf>

Be Berán Eszter, Berta Judit, Csabai Krisztina, Márkus Lilla, Medgyesi Patrícia Fejlődéslélektan gyakorlatok

https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/Fejl%C5%91d%C3%A9sl%C3%A9lektan%20gyakorlatok%20kari%20jegyzet_2018.pdf

Ajánlott irodalom:

Cole, Michael - Cole, Sheila R.: Fejlődéslélektan. Budapest, Osiris Kiadó, 2004.

Vajda Zsuzsanna: A gyermek pszichológiai fejlődése. Pécs, Helikon Kiadó, 2000.

Mérei F. –V. Binét Á.: Gyermeklélektan Medicina, Bp. 2003

Dr. Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia Okker Kiadó Zrt. Bp.; 1998

Ranschburg Jenő: Félelem, harag, agresszió. Nemzeti Tankönyvkiadó Zrt. Bp., 2008

Wallon H.: Válogatott tanulmányok Gondolat Bp.; 1971

Carver, Charles S. - Scheier Michael F.: Személyiséglélektan. Budapest, Osiris Kiadó, 2000.

Douglas, A. [et al.]: Psychology. Boston, Houghton Mifflin Company, 1988.

Lerner, Richard M.: Handbook of child psychology. New York, Wiley, 2006

II/1 félév

Tantárgy neve: Szociális munka csoportokkal	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO301
	Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bányai Emőke	
Javasolt félév: 3.	Előfeltétel: BTBLSZM2201, BTBLSZM2202
Óraszám/hét: 10 óra/félév	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: Levelező
Tantárgy feladata és célja: A kurzus szerves egységet képez a szociális ismeretek blokkhoz tartozó egyéb tárgyakkal különösen a Szociális esetszociális munka és a Szociális munka közösségekkel című kurzusokkal. Ezeken kívül ez az elméleti kurzus megalapozza a Projektszociális munka I-II. kurzusokat, melyek a csoportmunkát és a közösségi munkát a gyakorlatban mutatják be. Egységben kezelendő a Készségfejlesztés II. tárggyal. A tantárgy célja a szociális csoportok típusainak: a rekreációs, rekreációs-készségfejlesztő, oktató, problémamegoldó és döntéshozó, önszorgító, szocializációs és terápiás csoportjainak az alapvető csoportdinamikai fogalmaknak, a csoportmunka folyamatának, a csoportvezetés alapkérdéseinek, a legalapvetőbb csoportvezetői intervencióknak a megismerése. A tantárgy célja továbbá a szakmai kompetencia, a szociális professzió iránti elkötelezettség elmélyítése. A kurzus során a megtanult anyag elsajátításának ellenőrzésén kívül a következő készségek gyakorlását szolgálják a megoldandó feladatok: a megfigyelés és a megfigyelt jelenségek értelmezése önreflexió, a saját érzelmek, attitűdök felismerése és kezelése. Módszerek: előadások kérdésekkel irányított önálló irodalom-feldolgozás önálló kérdésfelvetésekre és válaszok keresésére ösztönzés, bemutatási lehetőség nyújtása. A tárgyak közötti integráció lehetőségei: Szociológiai és pszichológiai tárgyak. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> - Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. - Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat. <i>képesség:</i> - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. - Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. - Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. <i>attitűd:</i> - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. <i>autonómia és felelősség:</i> - Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. - Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.	
Tantárgy tematikus leírása:	

Előadás:

Az ember a csoportban, a csoport az egyes emberben

A szociális csoportmunka fogalmi és szemléletbeli keretei, szándékai, előnyei, értékei. Esetmunka – csoportmunka – közösségi munka összefüggései

A szociális csoportmunka fő modelljei

A csoportmunka kialakítása, szervezése: a csoportmunkát igénybe vevők felmérése.

A csoportmunka kialakítása, szervezése: forrásteremtés

A szociális csoportmunka folyamata, a csoportfejlődés szakaszai, fázisai

A csoport működésének belső világa, dinamikája, versengés-együttműködés, döntéshozás

Konfliktusok és kezelésük. Egyén a csoportban, a csoport, mint kliens.

A csoport vezetése, vezetői szerepek, funkciók, feladatok, felelősségek, stílusok, hatalom, kompetenciák, etika

Szerepek a csoportban, problémás csoporttagok

Önsegítő csoportok, családi csoportkonferenciák, reszto.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

A félévközi értékelés módja nappali tagozaton!

az alkalmak 80 %-án a hallgatóknak részt kell venniük

Egy szakirodalmi referátum, az első órán egyeztetett témában és időpontban.

Egy csoportfolyamat bemutatása, az első órán egyeztetett témában és időpontban.

Szóbeli kollokvium, a kérdések megegyeznek az előadások témáival.

Értékelés: 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90 %-tól jeles.

Kötelező irodalom:

Csányi Vilmos: *Az egyszemélyes csoportok és a globalizáció*, Magyar Tudomány, 2002/6 online: [MT 2002/6 8 \(iif.hu\)](https://www.mta.hu/infocentrum/2002/6/2002_6_8_iif.hu)

Hegyesi-Kozma-Szilvási-Talyigás (szerk.) (1997 és későbbi megjelenések): *A szociális munka elmélet és gyakorlata* 4. kötet, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógia Tanárképző Főiskola, Budapest, 9-16, 35-53, 86-334.

Kozma Judit: *Szociális munka csoportokkal. Munkatankönyv*. Miskolci Egyetem, ATTI, 2020, online:

<https://docs.google.com/document/d/18jGj1DgSOAtAZeSmfDt2s8WMxsEVoY1K/edit>

Németh László (2002 és későbbi megjelenések): Szociális munka csoportokkal. In: Kozma Judit (szerk.):

Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség, Budapest, 186-229.

Pataki Éva (2010): *Szociális munka csoportokkal*. Szociotéka, Debrecen, online: [Szociális munka csoportokkal : módszertani kézikönyv \(oszk.hu\)](https://www.szocioteka.hu/2010/05/szocialis-munka-csoportokkal/)

Sik Dorottya (2020): *Egy gyermekjóléti komplex program szerepe a gyermekvédelmi törvény előfutáraként*.

Budapest, Eötvös Kiadó, online: [Sik-Dorottya-Egy-gyermekjóléti-komplex.pdf \(eltereader.hu\)](https://www.eltereader.hu/2020/05/sik-dorottya-egy-gyermekjoleti-komplex-program-szerepe-a-gyermekvedelmi-torveny-elofutarakent/)

Rudas János (1990 és későbbi megjelenések): *Delfi örökösei*. Gondolat, Budapest, 3., 5. fejezetek.

Irvin D. Yalom: és Molyn Leszcz (2020): *A csoport-pszichoterápia elmélete és gyakorlata*, Park Kiadó, Budapest (8-14. fejezet, 345-680. o.)

Nyilas Edina (2022): *Szociális csoportmunka módszerének alkalmazása a gyermekek szociális*

kompetenciáinak fejlesztésében. Párbeszéd: Szociális munka folyóirat (unideb.hu), 1. szám

Szociális csoportmunka módszerének alkalmazása a gyermekek szociális kompetenciáinak fejlesztésében |

Párbeszéd: Szociális munka folyóirat (unideb.hu)

Tantárgy neve: Szakmai képességfejlesztés II.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO302 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kozma Judit, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bányai Emőke, főiskolai tanár	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO203
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A Szociális munka csoportokkal c. tárgyhoz kapcsolódó készségfejlesztés. Gyakorlati stúdium, melyen a hallgatók kiscsoportban (max.15 fő) vesznek részt, és melynek céljai a következők: egyrészt elő kell segítenie, hogy a hallgató elsajátítsa a csoportokkal végzett szociális munka hatékony végzéséhez szükséges alapvető készségeket, növelje a hallgató szakmai és a személyközi hatékonyságát, elő kell segítenie a reális önismeret kialakulását. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> <i>képesség:</i> - Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel. <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. - Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> Csoportdinamika Konfliktuskezelés Mediáció, resztoratív eljárások Családi csoportos esetkonferencia A hatalom kérdései a csoportban Önszorgító csoportok, hozzátartozói csoportok Módszer: gyakorlatok, megfigyelés és elemzés	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Az órákon való aktív részvétel 40% Egy téma referálása 60%	
Kötelező és ajánlott irodalom: Aczél Zsófia – Kakuk Tímea: Test- és énkép egy cigánytelepen. Parola 2018/2, Test és énkép a cigánytelepen. Egy önismereti fókuszú csoport tapasztalatai (kka.hu) Barabás Tünde - Fellegi Borbála – Windt Szandra (2011): <i>Felelősségvállalás, kapcsolat és helyreállítás. Mediáció és resztoratív igazságszolgáltatás a büntetés-végrehajtásban.</i> Országos Kriminológiai Intézet, MEREPS.indd (foresee.hu) Konfliktuskezelés: konferencia-modellek. Online : Konfliktuskezelés / Szembesítő modellek az oktatásban /Konferenciamodellek (konszenzus.org) A családi csoport-konferencia 15 éves ausztráliai tapasztalatai, Család, Gyermek, Ifjúság 2008/3, online: Család, gyermek, ifjúság 17.évf. 3.sz. (2008.) (oszk.hu) Pataki Éva: A csoportmunka alkalmazása az óvodai, iskolai szociális munkában. Programok, kezdeményezések	

Zuglóban. Szociálpedagógia 16. (2020): Pintér Bálint – Valkony Kinga, Boda Krisztina, BodaKrisztina – Hajdú Szilárd, Németh Márta és Reszler Bogárka tanulmányai, 173-201, Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, online: http://real-j.mtak.hu/14877/12/szocped16jav6_2020_12_21.pdf

Melanie Joy (2021): *Hatalomarchia*. 1-6. fejezet, 11-105. oldal. Lelkesedés, Tanulás, Szabadság könyvek1

Tanító Zsófia: Segíthetek? Rubeus Egyesület, online, <https://oszkdk.oszk.hu/DRJ/28286>

Frankó András: Szenvedélybeteg szülők, elfeledett gyerekek. In: F. Lassú Zsuzsa, Frankó András, Kaposiné Czinkócki Annamária, Kormos Piroska (szerk.), 2021: *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv segítő szakemberek számára*. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Elefánt a nappaliban?! Kézikönyv szenvedélybeteg szülők gyerekeit segítő szakemberek számára. Magyar Máltai Szeretetszolgálat, 2022, [elefantanappaliban.pdf \(kimondhato.hu\)](#)

Tantárgy neve: Mai magyar társadalom	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO303
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Mihályi Helga, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO104
Óraszám/hét: 2+0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus a szociális munka részfeladatainak vállalásához szükséges társadalomismereti tudás elsajátítását segíti. A mai magyar társadalom szerkezetét, demográfiai viszonyait, mobilitási jellemzőit, életmódbeli, kulturális sajátosságait és kultúráját mutatja be. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, alkalmazás, együttműködés <i>attitűd:</i> nyitottság, empátia, elkötelezettség <i>autonómia és felelősség:</i> segítés, intervenció, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> A magyar társadalom szerkezete Társadalmi mobilitás Demográfiai helyzet A társadalom egészségi állapota A magyar társadalom jövedelmi viszonyai A magyar társadalom szociális helyzete Zárthelyi dolgozat Kulturális tükörkép Életmód Település-földrajzi helyzet Települési önkormányzatok, érdekképviseletek Deviáns viselkedések	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	
Zárthelyi dolgozat	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	
Írásbeli vizsga: 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	
Kötelező irodalom: BORI István, MASÁT Ádám (2008): <i>A mai magyar társadalom</i>. Budapest, L'Harmattan. BŐHM Antal (2003): <i>Az ezredvég magyar társadalma</i>. Rejtjel, Budapest. BŐHM Antal (1999): <i>A XX. Századi magyar társadalom</i>. Korona, Budapest. Helga MIHÁLYI: <i>The Demographical Situation of Miskolc as reflected in the Data of Hungary – Possibilities of the Politics of Population Growth</i>. Kézirat. Ajánlott irodalom: László HABLICSEK: <i>Structure and future of the hungaryan society</i>. http://www.demografia.hu/en/publicationsonline/index.php/demographicportrait/article/view/811/265 NAGY I., PONGRÁCZ Tiborné (szerk) (2009): <i>Szerepváltozások. Jelentés a nők és férfiak helyzetéről</i>, TÁRKI, Szociális és Munkaügyi Minisztérium. SPÉDER Zsolt (szerk) (2003): <i>Család és népesség – itthon és Európában</i>. Budapest, Századvég.	

Tantárgy neve: Struktúra és rétegződés	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO304 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Szepessy Péter egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Dr. Vajda Norbert, egyetemi adjunktus	
Javasolt félév: 3/Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO104, BTBNSZMO204
Óraszám/hét: 1,5+0	Számonkérés módja: kollokvium.
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus a társadalmi struktúra elméletek kialakulásáról és fejlődésükről szól. Átfogó képet próbál nyújtani struktúra és a társadalmi rétegződés összefüggéseiről, kapcsolatuk elméleti megragadhatóságáról. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> - Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket. <i>képesség:</i> Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. <i>attitűd:</i> - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. <i>autonómia és felelősség:</i> - Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> 1. A társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmai. 2. A makrocsoportok típusai. osztály, réteg, csoport. Marx és Weber elméletei. 3. A magyar társadalom szerkezetének történelmi alakulása. Egyenlőtlenség, szegénység; a magyar szociális rendszer. 4. A társadalmi mobilitás szerepe; különféle formái és jelentésük. Mobilitási csatornák. Mobilitási folyamatok a magyar társadalomban. 5. A struktúra kutatás két alapmodellje. Konfliktuselv és funkcionálisizmus. 6. Demográfiai alapfogalmak, kiemelt demográfiai csoportok. 7. A szocializáció folyamata, szakaszai, jellemzői. 8. A társadalmi kiscsoportok, csoportdinamika, a csoport és egyén viszonya. 9. Szociális szerepek, szerepkonfliktusok, konfliktus-megoldási módok. 10. Kultúra; normák, értékek, attitűdök. Értékrendszerek, értékrendszer-vizsgálatok. Az iskola szerepe a kultúra megőrzésében és átadásában. 11. A deviáns viselkedés értelmezése. A deviáns magatartásformák hazai jellemzői. A deviancia felismerése és kezelése. 12. A vallás a modern társadalomban. Az egyházak társadalmi szerepe és szociális tanításai. 13. Településszerkezet város és falu. A hazai településszerkezet jellemzői. 14. A státuszkristályosodás és státuszinkonzisztencia fogalma, és problematikája.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: zárthelyi dolgozat kollokvium teljesítésének módja: szóbeli vizsga Vizsgakérdések: 1. A társadalmi struktúra és rétegződés alapvető fogalmai. 2. A makrocsoportok típusai. osztály, réteg, csoport. Marx és Weber elméletei. 3. A magyar társadalom szerkezetének történelmi alakulása. Egyenlőtlenség, szegénység; a magyar szociális rendszer. 4. A társadalmi mobilitás szerepe; különféle formái és jelentésük. Mobilitási csatornák. Mobilitási folyamatok a magyar társadalomban.	

5. A struktúra kutatás két alapmodellje. Konfliktuselv és funkcionalizmus.
6. Demográfiai alapfogalmak, kiemelt demográfiai csoportok.
7. A szocializáció folyamata, szakaszai, jellemzői.
8. A társadalmi kiscsoportok, csoportdinamika, a csoport és egyén viszonya.
9. Szociális szerepek, szerepkonfliktusok, konfliktus-megoldási módok.
10. Kultúra; normák, értékek, attitűdök. Értékrendszerek, értékrendszer-vizsgálatok. Az iskola szerepe a kultúra megőrzésében és átadásában.
11. A deviáns viselkedés értelmezése. A deviáns magatartásformák hazai jellemzői. A deviancia felismerése és kezelése.
12. A vallás a modern társadalomban. Az egyházak társadalmi szerepe és szociális tanításai.
13. Településszerkezet város és falu. A hazai településszerkezet jellemzői.
14. A státuszkristályosodás és státuszinkonzisztencia fogalma, és problematikája.

Kötelező irodalom:

Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. Budapest. Osiris. 2006. 5. fejezet. 155-200. l.
Giddens, Anthony: *Szociológia*. Budapest. Osiris. 2008. 9. fejezet. 235-267. l.
Davis, Kingsley – Moore, Wilbert E. : A rétegződés néhány elve. in. *A társadalmi rétegződés komponensei*: Angelusz Róbert (szerk): Budapest. Új Mandátum. 1997. 10-24. l.

Ajánlott irodalom:

Dahrendorf, Ralf: Társadalmi struktúra, osztályérdek és társadalmi konfliktus. In: *A társadalmi rétegződés komponensei* (szerk: Angelusz Róbert) Új Mandátum Könyvkiadó Bp. 1997. 302-358.

Tantárgy neve: Társadalmi hátrányok szociológiája	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO305 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Magyarországon az egyik legsúlyosabb társadalmi probléma a halmozottan hátrányos helyzetűek társadalmi leszakadása, kirekesztődése. A hátrányos helyzet különböző tényezők mentén alakulhat ki, ilyenek a szociális, etnikai, egészségi állapotbeli, kulturális, életmódbeli helyzet. A tárgy a hátrányos helyzet kialakulásának, kezelésének és megelőzésének szociológiai vonatkozásaival foglalkozik Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Társadalmi egyenlőtlenségekkel és szegénységgel kapcsolatos ismeretek megalapozása <i>képesség:</i> Társadalmi hátrányok következményeinek felismerése a szociális munka során <i>attitűd:</i> érzékenyítés az egyenlőtlenségekből fakadó hátrányokra <i>autonómia és felelősség:</i> A társadalmi hátrányok felszámolása melletti elköteleződés	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> 1. Társadalmi egyenlőtlenségek, struktúra és rétegződés. 2. A magyar társadalom egyenlőtlenségi dimenziói. Jövedelem és szegénység. 3. Szegénység elméletek, Depriváció. A szegénység mérése. 4. Hagyományos szegénység és "új szegénység". 5. Tartós és átmeneti szegénység. Belépési és kilépési mobilitás a szegénységben belül. 6. A társadalmi kirekesztődés és leszakadás. 7. Társadalompolitikai alternatívák. 8. Etnikai hátrányok. 9. Egészségi állapotból, kulturális, életmódbeli sajátosságokból fakadó hátrányok. 10. A nem és az életkor társadalmi összefüggései. 11. Társadalmi kohézió. 12. Asszimiláció, szegregáció, integráció. 13. Egyenlő bánásmód, vagy diszkrimináció. 14. Munkanélküliség, hajléktalanság, eladósodás. Versenyképesség, életminőség és a társadalmi kohézió.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Gyakorlati jegy Órai beszámoló a kötelező irodalomból, plusz az Esély és Szociológiai Szemle áttekintése a megadott szempontok alapján.	
Kötelező irodalom: SPÉDER Zsolt: <i>A szegénység változó arcai</i>. SZÁZADVÉG KIADÓ. 2002 Kelly, Patrizia-Fernandez (1998) Társadalmi és kulturális tőke a városi gettóban: következmények a bevándorlás gazdaság-szociológiájára. In Lengyel György – Szántó Zoltán (szerk.) <i>Tőkefajták: a társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája</i>. Budapest, Aula, 239-280. Az Esély illetve a Szociológiai Szemle (utolsó 5 év) témával kapcsolatos cikkeinek áttekintése – önálló munka Ajánlott irodalom: Ambrus, P. (1988): <i>A Dzsumbuj</i>. Budapest: Magvető Kiadó Lewis, Oscar (1968) <i>Sánches gyermekei</i>. Budapest, Európa Lazarsfeld, Paul – Jahoda, Marie – Ziesel, Hans (1999) <i>Marinethal</i>. Budapest, Új Mandátum Piketty, Thomas (2015): <i>A tőke a 21. században</i>. Kossuth, Budapest.	

Tantárgy neve: A családszociológia alapjai	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO306 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO104
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus a társadalomismereti blokk fontos tárgya. Párhuzamosan fut a Társadalmi hátrányok szociológiája című órával. A tárgy a családszociológiai elméleteivel, koncepcióival, alapfogalmaival és fő témáival ismerteti meg a hallgatókat. A családszociológiai irányzatok bemutatása után kitér a család funkcióinak vizsgálatára (különös tekintettel a családon belüli szocializáció bemutatására) a párválasztás, a házasságkötés, a válás, a családon belüli konfliktusok, a gyerekvállalás, a különböző családtípusok, a férfi/női szerepek tárgyalására, illetve megismerteti a hallgatókat a legfrissebb családszociológiai kutatások eredményeivel, az alapvető demográfiai folyamatokkal, hazai és uniós összehasonlításban. Végezetül megtárgyaljuk a családpolitika legújabb fejleményeit és áttekintjük a családszociológia kutatási módszereit. A kurzus megalapozza a „Szociális munka gyermekes családokkal” című órát. Hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók felismerjék és megértsék az emberi viselkedés és élethelyzet családi szocializáció során megalapozott és ezáltal nagymértékben meghatározott voltát. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A kurzus hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók felismerjék és megértsék az emberi viselkedés és élethelyzet családi szocializáció során megalapozott és meghatározott voltát, ugyanakkor az egyéni fejlődés lehetőségeit. <i>képesség:</i> Képes átlátni a család működésének rejtett összefüggéseit, az egyes családi folyamatok mögötti meghatározó tényezőket, szabályszerűségeket. <i>attitűd:</i> Érzékenység és nyitottság a különféle háttérű és összetételű családok problémái iránt. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősségteli hozzáállás a különféle egyéni és családi életciklusok tipikus problémái, kihívásai iránt.	
Tantárgy tematikus leírása:	
1. A családszociológia tanításának (és tanulásának) célja. A család szociológiai megközelítésének lehetőségei. A család fogalma. 2. Családszociológiai irányzatok, iskolák IRODALOM: Cseh-Szombathy L. (1979) Családszociológiai problémák és módszerek. Budapest: Gondolat Kiadó. (10-33.old) http://www.uni-miskolc.hu/~bolalma 3. Funkcionalista családszociológia. A modern család társadalmi funkciói, funkciózavarai. A modern család érzelmi szerepe. 4. Szocializáció a családban 5. Családtípusok IRODALOM: Somlai Péter (1986): Konfliktus és megértés. A családi kapcsolatrendszer elmélete. Budapest: Gondolat Kiadó. (55-101. old) http://www.uni-miskolc.hu/~bolalma 6. Férfi és női szerepek, gyerekvállalás a mai magyar családokban. I. 7. Férfi és női szerepek, gyerekvállalás a mai magyar családokban. II. IRODALOM: Párkapcsolatok – Murinkó-Spéder Gyerekvállalás – Kapitány-Spéder Az íráskor letölthető a Demográfiai Portré 2015-ös számából: http://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre/issue/view/532 8. A modern család, mint kommunikációs rendszer. 9. Párválasztás, szerelem IRODALOM: Bukodi Erzsébet: Ki kivel (nem) házasodik? Szociológiai Szemle 2002/2. http://www.mtapti.hu/mszt/szemle.htm Az írás letölthető a Demográfiai Portré 2015-ös számából: http://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre/issue/view/532 10. Családon belüli konfliktusok.	

IRODALOM: Válás és szétköltözés – Földházi Erzsébet 11. Családon belüli erőszak. IRODALOM: Tóth Olga: Családon belüli erőszak. http://www.mek.oszk.hu/02000/02019 12. Családpolitika, családtámogatások IRODALOM: Családtámogatás, gyereknevelés, munkavállalás – Makay Zsuzsanna Az írás letölthető a Demográfiai Portré 2015-ös számából: http://demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre/issue/view/532 13. Gyermekvédelem 14. Családszociológiai kutatási módszerek	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Az előadás teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga a megadott kötelező irodalom és az órai anyagok alapján. Pontozás: 38-40: jeles (5) 35-38: jó (4) 29-34: 3 (közepes) 21-28: 2 (elégséges) 0-20: 1 (elégtelen)	
Kötelező irodalom: Lásd a tematikánál! Ajánlott irodalom: CSALÁDSZOCIOLÓGIA (Szöveggyűjtemény, Szerk: Schadt Mária) Comenius BT, Pécs 2000. Cseh-Szombathy László: A HÁZASTÁRSI KONFLIKTUSOK SZOCIOLÓGIÁJA Gondolat, Budapest, 1985. Madonna Kolbenschlag: BÚCSÚCSÓK CSIPKERÓZSIKÁNAK Csokonai Kiadó, Debrecen Budapest, 1999. Virginia Satir: A CSALÁD EGYÜTTÉLÉSÉNEK MŰVÉSZETE. AZ ÚJ CSALÁDMŰHELY BFI-Budapest, Berne, Eric: EMBERI JÁTSZMÁK Háttér Kiadó Kft 2002. Roderick Phillips: AMIT ISTEN ÖSSZEKÖTÖTT. A VÁLÁS RÖVID TÖRTÉNETE Osiris, Budapest, 2004. A GYERMEKKOR TÖRTÉNETE (Szöveggyűjtemény, Szerk: Vajda Zsuzsanna, Pukánszky Béla) Eötvös József Könyvkiadó Budapest, 1998. Alice Miller: A TEHETSÉGES GYERMEK DRÁMÁJA Osiris, Budapest, 2005. Boldizsár Ildikó: MESETERÁPIA Magvető Kiadó, Budapest 2010.	

Tantárgy neve: Szociális jog	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO307
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO205
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy általános célja az, hogy a hallgatókat megismertesse a szociális jog és a társadalombiztosítás területével. Ezeket a jogszabályokat majd munkájuk során alkalmazniuk és részleteiben jobban ismerniük kell, de ehhez egyszerű át kell látniuk a rendszert egységesen Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók ismerni és értelmezni fogják a szociális munkához kapcsolódó szociális jogi területek szabályozását <i>képesség:</i> a hallgató képes lesz eligazodni a szociális jog világában, így a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek jogi hátterében, annak esetleges módosítási lehetőségeiben <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgató érzékenysége és nyitottsága a társadalmi és szociális problémákra, valamint elkötelezettsége és felelősségvállalása a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás iránt, hisz a jogrendszer és a jogi szabályozás módjai befolyásolják a problémákat és kezelésüket <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> Foglalkoztatáspolitikai jogszabályai (EU és hazai jog), hazai szervezetrendszere Foglalkoztatáspolitikai aktív eszközei Foglalkoztatáspolitikai passzív eszközei Szociális rászorultságtól függő pénzügyi ellátások és természetben nyújtott szociális ellátások Szociális szolgáltatások Gyermekevédelem- ellátások Gyermekevédelem- hatósági intézkedések Társadalombiztosítási rendszerek Egészségbiztosítás Balesetbiztosítás Nyugdíjbiztosítás -14. Jogeset-feldolgozások	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatóknak kell jogeseteket gyűjteni és elemző módon bemutatni az aláírásért. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga	
Kötelező irodalom: CZUCZ Ottó: <i>Szociális jog I-II.</i> Unio Bp. 2002 FILÓ-KATONÁNÉ: <i>Gyermekevédelem gyámügy.</i> HVG-ORAC Bp., 2003 GECSE Istvánné – JAKAB Nóra – MENYHÁRT Szabolcs – PRUGBERGER Tamás –TÓTH Hilda –VARGA Zoltán: <i>Szociális jog II. Társadalombiztosítási jog.</i> Novotni, Miskolc 200 Jo Shaw (2000): <i>Social law and policy in an Evolving European Union.</i> Oxford, Portland. ISBN 1-84113-107-5 Ajánlott irodalom: MOLNÁR Margit: <i>Szociálpolitikai és szociális jogi alapismeretek.</i> PTE ÁJK Pécs.2003 PRUGBERGER Tamás: <i>Magyar és európai összehasonlító társadalombiztosítási jog.</i> Bíbor, Miskolc, 2001	

Tantárgy neve: Társadalmi problémák a gyakorlatban	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO308 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Mihályi Helga, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók az elméletben megismert társadalmi problémákat képesek lesznek beazonosítani és a gyakorlatban feltárni, megvizsgálni, kezelni. Terepmunka révén kapcsolódnak az intézet társadalmi konfliktusokkal foglalkozó projektjébe. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, alkalmazás, együttműködés <i>attitűd:</i> nyitottság, empátia, elkötelezettség <i>autonómia és felelősség:</i> segítés, intervenció, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> A társadalom fogalma, értelmezései Társadalmi problémák elmélete Társadalmi konfliktusok Terepmunka I. - kérdőívezés Terepmunka I. – kérdőívezés Terepmunka I. – kérdőívezés Terepmunka I. – kérdőívezés Zárthelyi dolgozat Terepmunka II. – interjúzás Terepmunka II. – interjúzás Terepmunka II. – interjúzás Terepmunka II. – interjúzás Terepmunka II. – interjúzás Zárthelyi dolgozat	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A jegy szerzésének feltétele a gyakorlatok minimum 75%-án való részvétel, a megbeszéltek szerinti munka és két zárthelyi dolgozat: 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	
Kötelező irodalom: BABBIE, Earl (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi Kiadó. CSEH-SZOMBATHY László, FERGE Zsuzsa (szerk.) (1971): <i>A szociológiai felvétel módszerei</i>. Budapest: KJK. HELTAI Erzsébet, TARJÁNYI József: <i>A szociológiai interjú készítése</i>, http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/html/a509.html <i>Sociological Methods</i>. http://www.sociology.org.uk/notes/revgrm5.pdf Ajánlott irodalom: Émile DURKHEIM: <i>The Rules of Sociological Method</i>. https://monoskop.org/images/1/1e/Durkheim_Emile_The_Rules_of_Sociological_Method_1982.pdf KOVÁCS Zoltán (2002): <i>Népesség- és településföldrajz</i>. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó. SZTÁRAYNÉ KÉZDY Éva (2003): <i>Az interjúkészítés módszertana</i>, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0091_KM_06_Az_interjukeszites	

Tantárgy neve: Szociálpszichológia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO309 Tárgyfelelős intézet: BTK-ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Prof. Dr. Csepeli György, egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO107, BTBNSZMO208
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: koll.
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy bevezetést nyújt a szociálpszichológia legfontosabb témáiba, végig vezetve a hallgatókat az "én"-től az "identitás"-ig vezető körkörös úton. A hallgatók megismerkednek a szociálpszichológia interaktív és kognitív ágaival. A kurzus célja, hogy sok mindennapi példával megvilágítva megértse a hallgatókkal, hogy a szociálpszichológiai tudás mindenkiben ott van, de elméleti rendszerezés, fogalmi tisztázás híján ez a tudás kevésbé hasznosul az ön-és társismeretben. A kurzus célja az ön-és társismeret szintjének emelése, a társadalmilag konstruált valóságban való eligazodás fokozása. A kurzus során a hallgatók bevezetést nyernek a szociálpszichológia alapvetően fontos témáiba, elméleteibe, kutatási eredményeibe és azok alkalmazásaiba az üzleti, közpolitikai és terápiás gyakorlatban. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> társas-és társadalmi valóság ismeret <i>képesség:</i> megértés, tolerancia, empátia <i>attitűd:</i> segítség <i>autonómia és felelősség:</i> empowerment, közösségfejlesztés	
Tantárgy tematikus leírása: A hallgatók megismerkednek a szociálpszichológiai szemlélet alapjaival, bevezetést nyernek az én és a társadalmi identitás közötti egyszerre individuális és kollektív pszichikus tér interaktív és kognitív folyamataival.	
Előadás: Menetrend 9-10 Az én 10-11 A másik 11-12 Az interakció 12-13 A kommunikáció 13-14 ebédszünet 13-14 Az interperszonális kapcsolat 14-15 A társadalmi megismerés 15-16 Társadalmi nagycsoportok 16-17 Az értékek és a társadalmi identitás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:- A kollokvium jegy teljesítésének módja, értékelése: Rendszeres óralátogatás(40%), a félév végén a hallgatóknak meg kell nézniük Truffaut A vad gyerek (1970), c. fimjét, melynek kapcsán a vizsgán "Victor be tudott volna-e illeszkedni a társadalomba" címmel írt esszét kell benyújtaniuk.egy írásos ismeretfelmérő teszt kitöltése (60%)	
Kötelező irodalom: Csepeli György 2016. Szociálpszichológia mindenkiben. Budapest: Kossuth. 27-319. 329-358o. Murányi I. 2006. Identitás és előítélet. Budapest: UMK Fiske, S.T. (2005.): Társas alapmotívumok. Budapest:Osiris Ajánlott irodalom: Csepeli Gy. 2024. Értékek ébresztése. Budapest: Kocsis Aronson, E.2003. The Social Animal. Worth Publishers Hunyady György 2016. Jelentörténeti szociálpszichológia, Budapest: Eötvös Sherif, M. (1966.): In common predicament: Social psychology of intergroup conflict and cooperation. Boston: Houghton-Mifflin Siklaci, I. (2010.): Előítélet és tolerancia. Budapest:Akadémiai Kiadó	

Szociálpszichológia vizsgatételek

Az én (32-37)

A Másik - Személypercepció (38-49)

Az interakció- (63-83)

Társas hatás (29-31)

A kommunikáció (50-62)

A személyközi viszony (rokonszenv, ellenszenv) (90-97)

A szerep (98-113)

A kiscsoport-(131-147

A vezetés (168-177)

A tömeg (178-186)

Az attitűdök (205-218)

Az előítéletek és stigmák (302-319)

A társadalmi nagycsoportok (273-286

A kollektív identitás 339-357)

Irodalom: Csepeli Gy. 2015. Szociálpszichológia mindenkiben. Budapest: Kossuth

Tantárgy neve: Szociális munka közösségekkel	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO401 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: koll.
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A közösségi szociális munka irányzatainak, hozzájuk kapcsolódó elméleteknek és gyakorlati példáknak megismerése a fő cél. Megismerkedik a hallgató a közösségfejlesztés módszertani gazdagságával, határtalan lehetőségeivel. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók megismerik és megértik a közösségi szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét, annak beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> a közösségekkel végzett szociális munka alapértékei közül a közösségi szociális munka számára kiemelkedő a demokrácia, fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> Közösségek definíciója, közösségi szociális munka irányzatai Közösség szervezés elmélete és gyakorlata Közösségfejlesztés elmélete és gyakorlata Aktivizáló és feltáró eszközök a gyakorlatban Képzőművészet a közösségfejlesztésben Dráma a közösségfejlesztésben Zene a közösségfejlesztésben Fenntartható fejlődés a közösségfejlesztésben Roma programok Közösségi vállalkozások Közösségi média Látogatás a Dialóg egyesületnél Munkavégzés a Dialóg egyesületnél A tanult technikák alkalmazhatósága a szociális szféra különböző területein	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Bizonyos technikákat az órákon gyakorlatban kipróbálunk, dokumentum filmeket nézünk egyes témákhoz, melyeket közösen ki is elemzünk, így módon a hallgatók megértése mélyül, illetve a tanár számára jobban nyomon is követhető, hogy mit értettek meg, mit nem. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga	
Kötelező irodalom: HAVASI VIRÁG: A közösségfejlesztés módszertani gazdagságáról és alkalmazási területeiről. In: Szellem és tudomány. 9 évf. p 29-62 GOSZTONYI Géza: Közösségi szociális munka. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Budapest, Szociális Szakmai Szövetség, 1998, 234-288. ZASTROW, C. : A szociális munka közösségi gyakorlata. In: GOSZTONYI Géza (szerk.): Közösségi szociális munka. A szociális munka elmélete és gyakorlata 3. kötet. Semmelweis Kiadó, Budapest, 1994, 219-257.	

Varga, P- Vercseg, I: Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, 1998. letölthető:

[http://www.kka.hu/ Kozossegi Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument](http://www.kka.hu/KozossegiAdattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument)

HENDERSON Paul- VERCSEG Ilona: Community Development and Civil Society: Making Connections in the European Context. 2010, ISBN: 9781861349405

Ajánlott irodalom:

ALBERT József, HERPAINÉ MÁRKUS Ágnes, JÁSZ Krisztina: Szociális munka a fenntartható fejlődésért. Pécs, Szent László TISZK Nyomdája, 2011

BUDAI István, NÁRAI Márta (szerk.): Közösségi munka – társadalmi bevonás – integráció. Szöveggyűjtemény. Győr, Széchenyi István Egyetem, 2011.

MAYER Margit: The Onward Sweep of Social Capital: Causes and Consequences for Understanding Cities, Communities and Urban Movements. In: International Journal of Urban and Regional Research. Volume 27.1 March 2003 108-30

Tantárgy neve: Projektmunka I. (Csoport és közösségi munka munka a gyakorlatban)	Tantárgy Neptun kódja BTBNSZMO402
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bányai Emőke	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A projekttervezés és menedzsment lépéseinek megtanulása után a tanultak alkalmazása a Szociális munka közösségekkel című tárgyban megismert projektekre. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók jobban megismerik és megértik a közösségi szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét, annak beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait <i>képesség:</i> a hallgatóknak tovább fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> a közösségekkel végzett szociális munka alapértékei közül a közösségi szociális munka számára kiemelkedő a demokrácia, fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> Projektmenedzsment alapfogalmai, a projektmunka fázisai Célok, mérföldkövek, indikátorok, tevékenységtervek, logikai keretmátrix, Humán erőforrás és eszköz igény tervezése, költségvetés tervezés Disszemináció, kommunikáció -14. Közösségfejlesztési projektek tervekbe fordítása utólag	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A hallgatók az órán megadott szempontok alapján projekteket terveznek. Gyakorlati jegy értékelése: A hallgatók az általuk megtervezett és a félév elején egyeztetett időpontban bemutatott projektekre kapnak gyakorlati jegyet.	
Kötelező irodalom: ASZTALOS BERNADETT – JÁRAY MÁRTON – SZENTJÓBY OTTÓ (SZERK.): <i>Álom, terv, tett. Útmutató mentálhigiénés projektekhez.</i> Antroposz Mentálhigiénés Egyesület, 2017. alom_terv_tett.indd (semmelweis.hu) Varga, P- Vercseg, I: <i>Közösségfejlesztés.</i> Magyar Művelődési Intézet, 1998. letölthető: http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument Ajánlott irodalom: FARSANG Zoltán: <i>Projekt ciklus menedzsment.</i> Szombathely, BDF Európa-tanulmányok Közp. (Európai integrációs felkészítési modulok) 2002. VERZUH, Eric: <i>Projektmenedzsment.</i> HVG Kiadói Rt., 2006. YESCOMBE, E. R. : <i>A projektfinanszírozás alapjai.</i> Panem, 2008.	

Tantárgy neve: Szociális munka hátrányos helyzetű településeken	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO403 Tárgyfelelős intézet: BTK-ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja a hátrányos helyzetű települések gondjainak megismerése és a jelenlegi ellátórendszer működésének. Ezen keresztül megtanulhatják a hallgatók, hogy hogyan zajlik a szociális munka jelenleg e településeken, és hogy miben szenvednek hiányt. A szegény ed hiányt. A fejletlen területeken lehetőségként adódik a fenntartható fejlődés körébe tartozó gazdálkodási és háztartásvezetési technikák megismerése, melyekkel olcsón és környezetvédező módon lehet a háztartások életminőségét javítani. Ezért ezen technikák megismerésére is időt szánunk. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> megismeri a hallgató a hátrányos helyzetű települések jellemzőit, veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> Hátrányos helyzetű település (operacionalizálás, már tanult kezelési módok összefoglalása) Toldi modell Kiselőadások 1 Kiselőadások 2 Kisközösségek kutatónap Kisközösségek bemutató nap Fenntartható fejlődés videók	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aktív részvétel az órákon, kiselőadások, kisközösségek bemutató Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi munkára megajánlott jegy kapható.	
Kötelező irodalom: Kovács Éva (szerk.) (2007): Közösségtanulmány. Néprajzi Múzeum- PTE-BTK Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék Nagyné Varga Ilona (szerk.) (2011): Községi munka a családsegítésben. Debreceni Egyetem Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszéke, Debrecen. (Dandé István, Erdős Judit, Giczey Péter, Serafin József, Varga Matild, Vercseg Ilona) Albert-Jász-Herpainé (2011): Szociális munka a fenntartható fejlődésért. Szekszárdi Szociális műhelytanulmányok Hajdú, G- Sík, E: A hátrányos helyzetű kistérség, mint szociológiai jelenség (http://www.tarki.hu/hu/publications/WP/regionalis/201401_regionalis_muhely.pdf) Rural Development in the EU http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf Ajánlott irodalom: Kozma Judit – CSOBA Judit – CZIBERE Ibolya: <i>Helyi társadalmak, kirekesztettség és szociális ellátások</i>. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó., 2004 The Northern Ireland Degree in social work partnership https://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofSociologySocialPolicySocialWork/Education/PracticeLearning/Resources/Fileto%20upload_320808_en.pdf	

Tantárgy neve: Családjog és gyermeki jogok	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO407 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr.Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1-0	Számonkérés módja: koll.
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy épít „A jogtudomány alapjai” című kurzus ismeretanyagára és a kurzus segítségével megszerzett kompetenciákra. A kurzus hozzásegíti a hallgatókat ahhoz, hogy munkájuk gyakorlása során minél jobban eligazodjanak a munkájukat megalapozó jogszabályi környezetben és hozzásegítsék ügyfeleiket ahhoz, hogy érdekeiket hatékonyabban tudják képviselni a családjogi viszonyaikban. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók ismerni és értelmezni fogják a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, valamint a családjogra <i>képesség:</i> a hallgató képes lesz eligazodni a családjog világában, így a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek jogi háttérében, annak esetleges módosítási lehetőségeiben <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgató érzékenysége és nyitottsága a társadalmi és szociális problémákra, valamint elkötelezettsége és felelősségvállalása a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás iránt, hisz a jogrendszer és a jogi szabályozás módjai befolyásolják a problémákat és kezelésüket <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> A gyermeki jogok, szülők jogai és kötelességei A házasság Rokontartás Apaság Válás 6. Az örökbefogadás célja, feltételei, az örökbefogadási eljárás, az örökbefogadás joghatásai 7. Gyámság: gyámrendelés, a gyámság ellátása 8-14. Jogeset-megbeszélés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatóknak kell jogeseteket gyűjteni és elemző módon bemutatni. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A jogeset-feldolgozásra megajánlott jelest lehet kapni, egyébként szóbeli vizsga.	
Kötelező irodalom: BARZÓ Tímea: <i>Családjog</i>. Novotni, Miskolc, 2004. HEINERNÉ BARZÓ Tímea (szerk.): <i>Családi jogi példatár</i>. Novotni, Miskolc, 2005. PTK IV. rész http://ptk2013.hu/uj-ptk-normaszoveg/uj-ptk-iv-konyv-csaladjog/711 Herring, Jonathan (2001): <i>Family Law. Issues, debates, policy</i>. Willam Publishing ISBN 1-903240-19-0 Ajánlott irodalom: SOMFAI Balázs.: <i>Kapcsolattartás, mint a gyermek emberi joga</i>. HVGORAC Kiadó, Budapest, 2008. KATONÁNÉ DR. PEHR E.- HERCZOG, M. (szerk.): <i>A gyermekvédelem nagy kézikönyve</i>. MERITUM sorozat. Complex, Budapest 2011. FILÓ E.-KATONÁNÉ DR. PEHR E.: <i>Gyermei jogok, gyermekvédelem</i>; HVGORAC Kiadó, Budapest, 2009	

Tantárgy neve: Devianciaszociológia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO406
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező,
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javaolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 1-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók megismerkedhetnek a deviancia társadalomelméleti alapjaival és azt egyes deviáns magatartásformák szociológiai jellemzőivel, továbbá a magyarországi deviáns magatartásformák elterjedésével, az ellenük folyó küzdelemmel Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A mássággal kapcsolatos ismeretbővítés <i>képesség:</i> Felismerni a napi munka során a különböző deviáns magatartásformákat <i>attitűd:</i> tolerancia kifejlesztése a különféle deviáns magatartásformákkal kapcsolatban <i>autonómia és felelősség:</i> a deviáns magatartás formában szenvedők, és a szociális hálójukban e miatt veszélyeztetettekkel kapcsolatos felelősség	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás</i> A deviancia és a társadalmi beilleszkedési zavarok kifejezések jelentése. A deviáns magatartásformák különféle szemléletmódjai: pszichológiai, szociológiai, antropológiai. Társadalomelmélet a devianciáról. Modern társadalom és deviancia. A devianciák társadalmi percepciója – a deviancia társadalmi konstrukciója. Klasszikus deviancia elméletek: Durkheim, Merton elméleteinek példáján. Az alkoholizmus és a pszichiátriai megbetegedések főbb típusai és e jelenségek társadalmi háttere. Öngyilkosság. Öngyilkossági kísérlet, és társadalmi hátterük. Öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet a tizenévesek körében. Kábítószer fogyasztási szokások. Kábítószer fogyasztás társadalmi háttere. Kábítószer fogyasztás az iskolás korú népesség körében. Homoszexualitás: betegség vagy deviancia. Homoszexualitás a különböző társadalmakban. Homoszexualitás a modern társadalomban. Bűnözés. Fiatalkorú bűnelkövetés szociális faktorai. A deviáns magatartásformák statisztikai elemzésének problémái. A deviáns magatartásformák a statisztikai adatok tükrében. A deviáns magatartásformák magyarországi elterjedése. Deviáns magatartásformák elterjedése az Észak-magyarországi régióban. A deviáns magatartásformák tárgykörében végzett főbb hazai kutatások. Deviáns magatartásformák visszaszorításának lehetőségei Magyarországon. A devianciák megfékezésére szolgáló intézményrendszerek. Összefoglalás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: beadandó dolgozat 20% kollokvium teljesítésének módja, értékelése: 80% tételek: A deviancia és a társadalmi beilleszkedési zavarok kifejezések jelentése. A deviáns magatartásformák különféle szemléletmódjai: pszichológiai, szociológiai, antropológiai. Társadalomelmélet a devianciáról. Modern társadalom és deviancia. A devianciák társadalmi percepciója – a deviancia társadalmi konstrukciója. Klasszikus deviancia elméletek: Durkheim, Merton elméleteinek példáján. Az alkoholizmus és a pszichiátriai megbetegedések főbb típusai és e jelenségek társadalmi háttere. Öngyilkosság. Öngyilkossági kísérlet, és társadalmi hátterük. Öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet a tizenévesek körében. Kábítószer fogyasztási szokások. Kábítószer fogyasztás társadalmi háttere. Kábítószer fogyasztás az iskolás korú népesség körében.	

Homoszexualitás: betegség vagy deviancia. Homoszexualitás a különböző társadalmakban. Homoszexualitás a modern társadalomban.

Bűnözés. Fiatalkorú bűnelkövetés szociális faktorai.

A deviáns magatartásformák statisztikai elemzésének problémái. A deviáns magatartásformák a statisztikai adatok tükrében.

A deviáns magatartásformák magyarországi elterjedése. Deviáns magatartásformák elterjedése az Észak-magyarországi régióban.

A deviáns magatartásformák tárgykörében végzett főbb hazai kutatások.

Deviáns magatartásformák visszaszorításának lehetőségei Magyarországon.

A devianciák megfékezésére szolgáló intézményrendszerek

Kötelező irodalom:

DUKRHEIM E.: *Az öngyilkosság / Szociológiai tanulmány*. KJK. Bp. 1982. 279-364. oldal

KELLY, D.: *DEVIANT BEHAVIOR*. ST.MARTINS PRESS, NEW YORK, 21-29-P.

PIKÓ Bettina (Szerk.): *A deviáns magatartás szociológiai alapjai*. Jate Press - Szeged, 2002

Ajánlott irodalom:

BÍRÓ Judit (Szerk.): *Devianciák*. ÚJ MANDÁTUM, Budapest, 1998

Deviáns viselkedések szociológiája. GONDOLAT. Bp. 1964.

KELLY, D.: *DEVIANT BEHAVIOR*. ST.MARTINS PRESS, NEW YORK, 74-79.-P

ROSTA Andrea: *A deviáns viselkedés szociológiája*. LOISIR. Bp - Piliscsaba, 2007.

Tantárgy neve: Szakmai képességfejlesztés III.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO404 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 24 óra/félév	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja a kutatási és prezentációs készségek megtanulása és gyakorlása a problémalapú tanulás módszerével. Előkészíti a Szociális munka gyermekes családokkal c. tárgyat. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> <i>képesség:</i> - Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. - Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai érték közösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. - Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> Be kell mutatni a KKK-val összhangban, hogy milyen kompetenciákat igényel, illetve fejleszt a tantárgy	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> A hallgatók 4 fős csoportokban dolgoznak a szociális munka egy-egy jelentős problémájának feltárásán, bemutatásán, a kezelés és szolgáltatások lehetséges módjainak felvázolásán, költség-haszon elemzésén. A témák kiválasztása az első órán történik. A feladat megoldásának menete: Információ-gyűjtés a problémáról (dokumentumok, szakirodalom, szakértő adatközlők) A probléma csomópontjainak (al-problémáinak) összegyűjtése, esetleg prioritási sorrend felállítása Az egyes témák kidolgozása A létező kezelési, szolgáltatási formák összegyűjtése, hozadékaik, tapasztalataik elemzése Prezentáció elkészítése A prezentáció megvitatása Utómunkálatok	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Csoportmunka, prezentáció és beszélgetésvezetés alapján	
Kötelező irodalom: A probléma alapú tanulás. http://ofi.hu/problemaalapu-tanulas (2019. február 13.) Ajánlott irodalom: Lásd a szociális munkás BA képzés tantárgyleírásaiban az intézeti honlapon!	

Tantárgy neve: Jóléti ellátórendszerek a mai Magyarországon I.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO408 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyvelem: kötelező
Tárgyfelelős: Szirbik Gabriella mestertanár	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: Szociálpolitika alapjai I.
Óraszám/hét: heti/1 15/félév	Számonkérés módja: kollokvium.
Kreditpont: 3	Munkarend: <u>nappali</u> /levelező
Tantárgy feladata és célja: A „Jóléti ellátórendszer a mai Magyarországon” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói megismerhessék a mai magyar jóléti ellátások alapvető elemeit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit. Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait. Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait. <i>képesség:</i> Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékösszesség mellett. <i>autonómia:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejlesztí önismeretét, önértékelését és szakmai tudását. Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.	
Tantárgy tematikus leírása: A tárgy keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek a jóléti ellátórendszer fogalmával, valamint annak a mai magyar társadalomban funkcionáló elemeivel.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés. A probléma kijelölése A Polányi-féle integrációs sémák, a gazdaság formális és szubsztantív jelentése A társadalmi újratermelés folyamata A piaci racionalitás tere és korlátjai A magyar társadalom szerkezete az államszocializmusban Szociálpolitika az államszocializmusban A magyar szociálpolitikai rendszerváltás funkcionalista megközelítésben – mi az állam dolga? Megváltozott társadalomszerkezet, elszabaduló egyenlőtlenségek A jóléti ellátórendszer elemei A munkanélküliség A családtámogatási rendszer	

<i>Társadalombiztosítás</i> <i>Segélyezés</i> <i>Összefoglalás</i>
Félévközi számonkérés módja és értékelése: nincs Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A kurzus szóbeli kollokviummal zárul. Az előadások 75%-án kötelező a részvétel.
Kötelező irodalom: Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába (Osiris, 1997. Társadalmi szerkezet és rétegződés pp.152-191.) Polányi Károly: A gazdaság mint intézményesített folyamat In.: Polányi Károly: Az archaikus társadalom és a gazdasági szemlélet (Gondolat, Budapest, 1976.pp.: 228-273.) Ferge Zsuzsa: A piaci racionalitás tere és korlátja in.: Ferge Zsuzsa: Szociálpolitika és társadalom (T-Twins, 1991.pp.: 118-137.) Ferge Zsuzsa: „A szociálpolitika paradigmaváltása - A társadalmi individualizálása”. In: Évkönyv '98. A nemzetközi munkásmozgalom történetéből. Budapest, Magyar Lajos Alapítvány, 1998.pp.: 31-63. Szalai Júlia: Nincs két ország ...? Társadalmi küzdelmek az állami (túl)elosztásért a rendszerváltás utáni Magyarországon (Osiris Kiadó, Bp., 2007. pp.:70-94.) Cseres-Gergely Zsombor – Molnár György: Közmunka, segélyezés, elsődleges és másodlagos munkaerőpiac (A Költségvetési Tanács megrendelésére készített hosszabb tanulmány Molnár et al. 2014. vonatkozó részeinek rövidített és további számításokkal kiegészített változata http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/b331.pdf Szirbik Gabriella: Bevezetés a mai magyar szociálpolitikába (JatePress, 2008.) Ajánlott irodalom: Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek. Állam, kormányok, civilek. Bp., Hilscher Rezső Szocpol. Egyesület, 2000. Castel, R.: A tulajdon társadalmasítása I—II. Esély, 1995/ 6., 1996/ 1 Gábos A.: A magyar jóléti rendszer jogi szabályozásának változása 1990-1995 között. Esély, 1996, 3. 62-117. Mózer Péter: Szociálpolitikai jövő időben Esély 2011/6

Tantárgy neve: Segítő kapcsolatok pszichológiája	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO409 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga	
Közreműködő oktató(k): Tar Anita, megbízott okat	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék és szakszerűen használják a szociális munkához szükséges alapfogalmakat, elméleti modelleket, az egyéni konzultáció és a csoportvezetés módszereit és technikáit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a humán fejlődésre, csoportokra vonatkozó főbb elméleteket. Ismeri és érti a csoport működését, a szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra és közösségekre. <i>képesség:</i> Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket. Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> 1. Történeti áttekintés, hivatásos és nem hivatásos segítők. 2. A segítő modell áttekintése, a segítő kapcsolat, mint munkaszövetség, munkaszerződés. 3. Kommunikáció, a ráhangolódás, az aktív hallgatás, empátia kifejezése, konfrontálás. 4. Ellenállás, az énvédő mechanizmusok szerepe az ellenállásban. 5. A korrektív emocionális élmény 6. A csoport, mint szociális mikrokozmosz, dinamikus kölcsönhatások. 7. A csoportkohézió jelentősége, hatásmechanizmusa, csoportfejlődés szakaszai 8. Alkalmazási formák és területek, csoportterápiák, klinikumon kívüli alkalmazási területek 9. A gyógyító beszélgetés 10. A rogersi triász, empátia, kongruencia, feltétel nélküli elfogadás. 11. A gyógyító beszélgetés szakaszai 12. A célzott beszélgetés 13. Önismeret, strukturált gyakorlatok 14. A krízis lélektana, a családi krízishelyzetek formái	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:-	
Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga	
Kötelező irodalom: Ruth Bang: A célzott beszélgetés Tankönyvkiadó, 1983 Tringer László: A gyógyító beszélgetés Medicina Könyvkiadó, 2007 Szőnyi Gábor: Csoportok és csoportozók, A lélektani munkára épít csoportok vezetése Medicina, 2005 I. Yalom: A csoportpszichoterápia elmélete és gyakorlata, Animula, 1995 Hermann Argelander: Az első pszichoterápiás interjú. Springmed Kiadó, Budapest. 2006	

Hajduska Mariann: Krízislélektan, ELTE Eötvös Kiadó, 2015

Ajánlott irodalom:

Gerard Egan: a képzett segítő ELTE Etvös Kiadó, 2011

Rudas János: Delfi örökösei Lélekben Otthon Kiadó, 2007

Rudas János: Javne örökösei Lélekben Otthon Kiadó, 2009

II/2. félév

Tantárgy neve: Szociális munka közösségekkel	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO401 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO201, BTBNSZMO202
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: koll.
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A közösségi szociális munka irányzatainak, hozzájuk kapcsolódó elméleteknek és gyakorlati példáknak megismerése a fő cél. Megismerkedik a hallgató a közösségfejlesztés módszertani gazdagságával, határtalan lehetőségeivel. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók megismerik és megértik a közösségi szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét, annak beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> a közösségekkel végzett szociális munka alapértékei közül a közösségi szociális munka számára kiemelkedő a demokrácia, fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás:</i> Közösségek definíciója, közösségi szociális munka irányzatai Közösségszervezés elmélete és gyakorlata Közösségfejlesztés elmélete és gyakorlata Aktivizáló és feltáró eszközök a gyakorlatban Képzőművészet a közösségfejlesztésben Dráma a közösségfejlesztésben Zene a közösségfejlesztésben Fenntartható fejlődés a közösségfejlesztésben Roma programok Közösségi vállalkozások Közösségi média Látogatás a Dialóg egyesületnél Munkavégzés a Dialóg egyesületnél A tanult technikák alkalmazhatósága a szociális szféra különböző területein	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Bizonyos technikákat az órákon gyakorlatban kipróbálunk, dokumentum filmeket nézünk egyes témákhoz, melyeket közösen ki is elemzünk, így módon a hallgatók megértése mélyül, illetve a tanár számára jobban nyomon is követhető, hogy mit értettek meg, mit nem. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga	
Kötelező irodalom: HAVASI VIRÁG: A közösségfejlesztés módszertani gazdagságáról és alkalmazási területeiről. In: Szellem és tudomány. 9 évf. p 29-62 GOSZTONYI Géza: Közösségi szociális munka. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. Budapest,	

Szociális Szakmai Szövetség, 1998, 234-288.

ZASTROW, C. : A szociális munka közösségi gyakorlata. In: GOSZTONYI Géza (szerk.): Községi szociális munka. A szociális munka elmélete és gyakorlata 3. kötet. Semmelweis Kiadó, Budapest, 1994, 219-257.

Varga, P- Vercseg, I: Községfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, 1998. letölthető:

[http://www.kka.hu/ Kozossegi Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument](http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument)

HENDERSON Paul- VERCSEG Ilona: Community Development and Civil Society: Making Connections in the European Context. 2010, ISBN: 9781861349405

Ajánlott irodalom:

ALBERT József, HERPAINÉ MÁRKUS Ágnes, JÁSZ Krisztina: Szociális munka a fenntartható fejlődésért. Pécs, Szent László TISZK Nyomdája, 2011

BUDAI István, NÁRAI Márta (szerk.): Községi munka – társadalmi bevonás – integráció. Szöveggyűjtemény. Győr, Széchenyi István Egyetem, 2011.

MAYER Margit: The Onward Sweep of Social Capital: Causes and Consequences for

Understanding Cities, Communities and Urban Movements. In: International Journal of Urban and Regional Research. Volume 27.1 March 2003 108-30

Tantárgy neve: Projektmunka I. (Csoport és közösségi munka munka a gyakorlatban)	Tantárgy Neptun kódja BTBNSZMO402 Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO301
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A projekttervezés és menedzsment lépéseinek megtanulása után a tanultak alkalmazása a Szociális munka közösségekkel című tárgyban megismert projektekre. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók jobban megismerik és megértik a közösségi szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét, annak beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait <i>képesség:</i> a hallgatóknak tovább fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> a közösségekkel végzett szociális munka alapértékei közül a közösségi szociális munka számára kiemelkedő a demokrácia, fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> Projektmenedzsment alapfogalmai Célok, mérföldkövek, indikátorok, tevékenységtervek, logikai keretmátrix, Humán erőforrás és eszköz igény tervezése, költségvetés tervezés Disszemináció, kommunikáció 5.-14. Közösségfejlesztési projektek tervekbe fordítása utólag	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Projektek elemzése az órák keretében Gyakorlati jegy értékelése: A projektek elemzésének értékelése.	
Kötelező irodalom: FARSANG Zoltán: Projekt ciklus menedzsment. Szombathely, BDF Európa-tanulmányok Közp. (Európai integrációs felkészítési modulok) 2002. VERZUH, Eric: Projektmenedzsment. HVG Kiadói Rt., 2006. YESCOMBE, E. R. : A projektfinanszírozás alapjai. Panem, 2008. Ajánlott irodalom: Varga, P- Vercseg, I: Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, 1998. letölthető: http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument HENDERSON Paul- VERCSEG Ilona: Community Development and Civil Society: Making Connections in the European Context. 2010, ISBN: 9781861349405	

Tantárgy neve: Szociális munka hátrányos helyzetű településeken	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO403 Tárgyfelelős intézet: BTK-ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Dr. Havasi Virág, egyetemi docens	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO201, BTBNSZMO202
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja a hátrányos helyzetű települések gondjainak megismerése és a jelenlegi ellátórendszer működésének. Ezen keresztül megtanulhatják a hallgatók, hogy hogyan zajlik a szociális munka jelenleg e településeken, és hogy miben szenvednek hiányt. A szegény ed hiányt. A fejletlen területeken lehetőségként adódik a fenntartható fejlődés körébe tartozó gazdálkodási és háztartásvezetési technikák megismerése, melyekkel olcsón és környezetvédező módon lehet a háztartások életminőségét javítani. Ezért ezen technikák megismerésére is időt szánunk. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> megismeri a hallgató a hátrányos helyzetű települések jellemzőit, veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> Hátrányos helyzetű település (operacionalizálás, már tanult kezelési módok összefoglalása) Toldi modell Kiselőadások 1 Kiselőadások 2 Kisközösségek kutatónap Kisközösségek bemutató nap Fenntartható fejlődés videók	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aktív részvétel az órákon, kiselőadások, kisközösségek bemutató Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi munkára megajánlott jegy kapható.	
Kötelező irodalom: Kozma Judit és mts.: <i>Nyomorgó családok és szociális szolgáltatások</i>. Budapest, SzMI. (részletek), 2010 1000 nap a végeken (http://gyerekesely.maltai.hu/upload/file/1000_nap_web_uj.pdf) Budai István-Nárai Márta (szerk.) (2011): <i>Közösségi munka- társadalmi bevonás- Integráció</i>. Széchenyi István Egyetem, Győr Kovács Éva (szerk.) (2007): <i>Közösségtanulmány. Néprajzi Múzeum- PTE-BTK Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék</i> Nagyné Varga Ilona (szerk.) (2011): <i>Közösségi munka a családsegítésben</i>. Debreceni Egyetem Szociológiai és Szociálpolitikai Tanszéke, Debrecen. (Dandé István, Erdős Judit, Giczey Péter, Serafin József, Varga Matild, Vercseg Ilona) Albert-Jász-Herpainé (2011): <i>Szociális munka a fenntartható fejlődésért</i>. Szekszárdi Szociális műhelytanulmányok Hajdú, G- Sík, E: <i>A hátrányos helyzetű kistérség, mint szociológiai jelenség</i> (http://www.tarki.hu/hu/publications/WP/regionalis/201401_regionalis_muhely.pdf) Rural Development in the EU) http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/rural-development/2013/full-text_en.pdf Ajánlott irodalom: Kozma Judit – Csoba Judit – Czibere Ibolya: <i>Helyi társadalmak, kirekesztettség és szociális ellátások</i>. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó., 2004 The Northern Ireland Degree in social work partnership https://www.qub.ac.uk/schools/SchoolofSociologySocialPolicySocialWork/Education/PracticeLearning/Resources/Fileto%20upload,320808,en.pdf	

Tantárgy neve: Szakmai képességfejlesztés III.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO404 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO101, BTBNSZMO102
Óraszám/hét: 0- 2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja a kutatási és prezentációs készségek megtanulása és gyakorlása a problémalapú tanulás módszerével. Előkészíti a Szociális munka gyermekes családokkal c. tárgyat. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> <i>képesség:</i> - Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. - Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. - Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> -	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> A hallgatók 4 fős csoportokban dolgoznak a családsegítés egy-egy jelentős problémájának feltárásán, bemutatásán, a kezelés és szolgáltatások lehetséges módjainak felvázolásán, költség-haszon elemzésén. Választható témák: gyermekvédelmi botrányok tanulságai; gyermekek és felnőttek veszélyeztetése és védelme, kockázatok és kockázatkezelés; a társadalom idősödése; A feladat megoldásának menete: Információ-gyűjtés a problémáról (dokumentumok, szakirodalom, szakértő adatközlők) A probléma csomópontjainak (al-problémáinak) összegyűjtése, esetleg prioritási sorrend felállítása Az egyes témák kidolgozása A létező kezelési, szolgáltatási formák összegyűjtése, hozadékaik, tapasztalataik elemzése Esetek összegyűjtése az Esetkezelés gyakorlat során született esettanulmányokból, előkészítése szupervízióra. Prezentáció elkészítése A prezentáció megvitatása Utómunkálatok	
Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: Csoportmunka, prezentáció és beszélgetésvezetés alapján	
Kötelező irodalom: Stang Tünde: Szociális munka családokkal. In: Kozma Judit (szerk.): Kézikönyv szociális munkásoknak. 3Sz 2003. Évszám és szerző nélkül: Kommunikáció beteg gyerekekkel. (a honlapon megtalálható) Szabó János, Zomboriné Botás Mária: Családsegítő szolgáltatás. Szakmai szttenderdek.	

TÁMOP 5.4.1. 2011.

Herczog Mária – Kovács Zsuzsa 1. sz. Módszertani levél házi orvosok, házi-gyermekorvosok, védőnők, gyermekegészségügyi szakemberek részére. OGYEI 2003.

Ferenczi Sándor: Nyelvezavar a felnőttek és a gyermek között.

http://pecspszi.uni.hu/keret.cgi?/ii_eves_anyagok/fejlszig_nyelvezavar.htm

DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES (2011): A CSALÁDOK ÉS KÖZÖSSÉGEK ERŐSÍTÉSE. FORRÁSTÁR.

2. FEJEZET: AZ ÖT VÉDŐFAKTOR. In: Kozma J. – Prókai O. (szerk.): Családsegítő szolgáltatások. Tematikus szöveggyűjtemény a nemzetközi irodalomból. NCsSzI, 2012, 106-125. o.

Ajánlott irodalom:

Polcz Alain: Meghalok én is? Pont Kiadó, Bp. 2000.

Nemzetközi szöveggyűjtemény a gyermekjóléti alapellátás tanulmányozásához; Nemzetközi szöveggyűjtemény a gyermekjóléti szakellátás tanulmányozásához. <http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok.htm>

A gyermekjóléti alap- és a gyermekvédelmi szakellátás szakmai sztenderdjei

<http://modernizacio.hu/old/index.php?id=28>

A családsegítő szolgáltatások szakmai sztenderdjei <http://modernizacio.hu/old/index.php?id=26>

Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva (2005): Neveléslektan. Osiris Kiadó, Digitális Tankönyvtár

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_neveleslektan/ch02.html

Tantárgy neve: Társadalomismereti tábor	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO405 Tárgyfelelős intézet: ME-BTK ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 2T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzust megalapozza, előkészíti a „Társadalomkutatási módszerek alkalmazása a szociális munkában I.” kurzus. Ezzel, valamint a harmadik szemeszterben meghirdetésre kerülő, „Társadalomkutatási módszerek alkalmazása a szociális munkában II.” kurzussal szerves egységet alkotnak. Ez utóbbi, majd a Társadalomismereti tábor során szerzett empirikus kutatási eredmények feldolgozására épül. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeretek a társadalmi rétegződésről, egyenlőtlenségekről, közösségi erőforrások felmérésének módszereiről. <i>képesség:</i> Lényeglátás, rendszerintő gondolkodás. <i>attitűd:</i> Elkötelezettség a társadalmi egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése, a jólét növelése és a demokratikus értékek iránt. <i>autonómia és felelősség:</i> Felkészültség szakszerű és felelős gyakorlati szociális munka végzésére.	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Gyakorlat:</i> A félév során közös kutatást bonyolítunk le. A kutatás illeszkedik az Intézet adott évi kutatási profiljához.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a gyakorlatokról maximum 3 alkalommal lehet hiányozni. Aki ennél többször hiányzik, az nem kap gyakorlati jegyet és aláírást sem. Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlatok eredményeire alapozva írásbeli beadandó dolgozatot kell készíteni 10 oldal terjedelemben. A dolgozat értékelése: 100-90 % jeles 89-76%- jó 75-65% közepes 64-50% elégséges 50% alatt elégtelen	
Kötelező irodalom: Babbie, Earl: <i>A társadalomtudományi kutatás gyakorlata</i>. Balassi, Budapest, 2003 Bryman, Alan: <i>Social Research Methods</i>. 4rd edition. Oxford University Press, 2017. Cseh-Szombathy László- Ferge Zsuzsa: <i>A szociológiai felvétel módszerei</i>. Budapest, Közgazdasági és Jogi, 1971 Héra Gábor-Ligeti György: <i>Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása</i>. Osiris, Budapest, 2005 Ajánlott irodalom: Silverman, David: <i>Doing Qualitative Research</i>. Sage Publications, 2000. Vicsek Lilla: <i>Fókuszcsoport</i>. Osiris, Bp., 2006.	

Tantárgy neve: Devianciaszociológia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO406
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók megismerkedhetnek a deviancia társadalomelméleti alapjaival és azt egyes deviáns magatartásformák szociológiai jellemzőivel, továbbá a magyarországi deviáns magatartásformák elterjedésével, az ellenük folyó küzdelemmel Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A mássággal kapcsolatos ismeretbővítés <i>képesség:</i> Felismerni a napi munka során a különböző deviáns magatartásformákat <i>attitűd:</i> tolerancia kifejlesztése a különféle deviáns magatartásformákkal kapcsolatban <i>autonómia és felelősség:</i> a deviáns magatartás formában szenvedők, és a szociális hálójukban e miatt veszélyeztetettekkel kapcsolatos felelősség	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás</i> A deviancia és a társadalmi beilleszkedési zavarok kifejezések jelentése. A deviáns magatartásformák különféle szemléletmódjai: pszichológiai, szociológiai, antropológiai. Társadalomelmélet a devianciáról. Modern társadalom és deviancia. A devianciák társadalmi percepciója – a deviancia társadalmi konstrukciója. Klasszikus deviancia elméletek: Durkheim, Merton elméleteinek példáján. Az alkoholizmus és a pszichiátriai megbetegedések főbb típusai és e jelenségek társadalmi háttere. Öngyilkosság. Öngyilkossági kísérlet, és társadalmi hátterük. Öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet a tizenévesek körében. Kábítószer fogyasztási szokások. Kábítószer fogyasztás társadalmi háttere. Kábítószer fogyasztás az iskolás korú népesség körében. Homoszexualitás: betegség vagy deviancia. Homoszexualitás a különböző társadalmakban. Homoszexualitás a modern társadalomban. Bűnözés. Fiatalkorú bűnelkövetés szociális faktori. A deviáns magatartásformák statisztikai elemzésének problémái. A deviáns magatartásformák a statisztikai adatok tükrében. A deviáns magatartásformák magyarországi elterjedése. Deviáns magatartásformák elterjedése az Észak-magyarországi régióban. A deviáns magatartásformák tárgykörében végzett főbb hazai kutatások. Deviáns magatartásformák visszaszorításának lehetőségei Magyarországon. A devianciák megfékezésére szolgáló intézményrendszerek. Összefoglalás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: beadandó dolgozat 20%, melyet a 6. órán kell beadni Times new roman 12-es betűmérettel, minimum 6 maximum 12 oldal terjedelemben, oldalszámozással, a címdalon nem szerepelhet oldalszám, de szerepelnie kell a hallgató nevének a dolgozat címének 18-as betűmérettel. Önállóan kell 2 darab szakirodalmi anyagot valamilyen deviáns magatartásforma témában az Esély című lapból felhasználni, pótlásra az utolsó órán van lehetőség. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: 80% tételek: A deviancia és a társadalmi beilleszkedési zavarok kifejezések jelentése. A deviáns magatartásformák különféle szemléletmódjai: pszichológiai, szociológiai, antropológiai. Társadalomelmélet a devianciáról. Modern társadalom és deviancia. A devianciák társadalmi percepciója – a deviancia társadalmi konstrukciója. Klasszikus deviancia elméletek: Durkheim, Merton elméleteinek példáján.	

Az alkoholizmus és a pszichiátriai megbetegedések főbb típusai és e jelenségek társadalmi háttere.
 Öngyilkosság. Öngyilkossági kísérlet, és társadalmi hátterük. Öngyilkosság és öngyilkossági kísérlet a tizenévesek körében.
 Kábítószer fogyasztási szokások. Kábítószer fogyasztás társadalmi háttere.
 Kábítószer fogyasztás az iskolás korú népesség körében.
 Homoszexualitás: betegség vagy deviancia. Homoszexualitás a különböző társadalmakban. Homoszexualitás a modern társadalomban.
 Bűnözés. Fiatalkorú bűnelkövetés szociális faktorai.
 A deviáns magatartásformák statisztikai elemzésének problémái. A deviáns magatartásformák a statisztikai adatok tükrében.
 A deviáns magatartásformák magyarországi elterjedése. Deviáns magatartásformák elterjedése az Észak-magyarországi régióban.
 A deviáns magatartásformák tárgykörében végzett főbb hazai kutatások.
 Deviáns magatartásformák visszaszorításának lehetőségei Magyarországon.
 A devianciák megfékezésére szolgáló intézményrendszerek

Kötelező irodalom:

DUKRHEIM E.: *Az öngyilkosság / Szociológiai tanulmány*. KJK. Bp. 1982. 279-364. oldal
 KELLY, D.: *DEVIANT BEHAVIOR*. ST.MARTINS PRESS,NEW YORK, 21-29-P.
 PIKÓ Bettina (Szerk.): *A deviáns magatartás szociológiai alapjai*. Jate Press - Szeged, 2002

Ajánlott irodalom:

BÍRÓ Judit (Szerk.): *Devianciák*. ÚJ MANDÁTUM, Budapest, 1998
Deviáns viselkedések szociológiája. GONDOLAT. Bp. 1964.
 KELLY, D.: *DEVIANT BEHAVIOR*. ST.MARTINS PRESS,NEW YORK, 74-79.-P
 ROSTA Andrea: *A deviáns viselkedés szociológiája*. LOISIR. Bp - Piliscsaba, 2007.

Tantárgy neve: Családjog és gyermeki jogok	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO407 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr.Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO207
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: k
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy épít „A jogtudomány alapjai” című kurzus ismeretanyagára és a kurzus segítségével megszerzett kompetenciákra. A kurzus hozzásegíti a hallgatókat ahhoz, hogy munkájuk gyakorlása során minél jobban eligazodjanak a munkájukat megalapozó jogszabályi környezetben és hozzásegítsék ügyfeleiket ahhoz, hogy érdekeiket hatékonyabban tudják képviselni a családjogi viszonyaikban. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók ismerni és értelmezni fogják a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, valamint a családjogra <i>képesség:</i> a hallgató képes lesz eligazodni a családjog világában, így a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek jogi hátterében, annak esetleges módosítási lehetőségeiben <i>attitűd:</i> fejlődik a hallgató érzékenysége és nyitottsága a társadalmi és szociális problémákra, valamint elkötelezettsége és felelősségvállalása a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás iránt, hisz a jogrendszer és a jogi szabályozás módjai befolyásolják a problémákat és kezelésüket <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> A gyermeki jogok, szülők jogai és kötelességei A házasság Rokontartás Apaság Válás 6. Az örökbefogadás célja, feltételei, az örökbefogadási eljárás, az örökbefogadás joghatásai 7. Gyámság: gyámrendelés, a gyámság ellátása 8-14. Jogeset-megbeszélés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatóknak kell jogeseteket gyűjteni és elemző módon bemutatni. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A jogeset-feldolgozásra megajánlott jelest lehet kapni, egyébként szóbeli vizsga.	
Kötelező irodalom: BARZÓ Tímea: <i>Családjog</i>. Novotni, Miskolc, 2004. HEINERNÉ BARZÓ Tímea (szerk.): <i>Családi jogi példatár</i>. Novotni, Miskolc, 2005. PTK IV. rész http://ptk2013.hu/uj-ptk-normaszoveg/uj-ptk-iv-konyv-csaladjog/711 Herring, Jonathan (2001): <i>Family Law. Issues, debates, policy</i>. Willam Publishing ISBN 1-903240-19-0 Ajánlott irodalom: SOMFAI Balázs.: <i>Kapcsolattartás, mint a gyermek emberi joga</i>. HVGORAC Kiadó, Budapest, 2008. KATONÁNÉ DR. PEHR E.- HERCZOG, M. (szerk.): <i>A gyermekvédelem nagy kézikönyve</i>. MERITUM sorozat. Complex, Budapest 2011. FILÓ E.-KATONÁNÉ DR. PEHR E.: <i>Gyermei jogok, gyermekvédelem</i>; HVGORAC Kiadó, Budapest, 2009	

Tantárgy neve: Jóléti ellátórendszer a mai Magyarországon I.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO408 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Vajda Norbert, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „Jóléti ellátórendszer a mai Magyarországon” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói megismerhessék a mai magyar jóléti ellátások alapvető elemeit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit. Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait. Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait. <i>képesség:</i> Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását. Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.	
Tantárgy tematikus leírása: A tárgy keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek a jóléti ellátórendszer fogalmával, valamint annak a mai magyar társadalomban elérhető elemeivel.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés Az államszocialista szociálpolitika A rendszerváltás jóléti rendszert érintő hatásai A szociálpolitika interdiszciplináris megközelítése A megváltozott jóléti állami struktúrák: - mi az állam feladata?, - mi a társadalmi integráció alapja?, - hogyan változott meg a munkamegosztás rendje? Társadalombiztosítás – fogalma, története, alapelvei Társadalombiztosítás – nyugdíjrendszer Társadalombiztosítás – egészségbiztosítás Munkanélküliség, és változó munkanélküli ellátások rendszere	

Foglalkoztatást elősegítő eszközök Minimálbér és a fogyasztói árszabályozások Családtámogatási rendszerek A személyes szociális szolgáltatások rendszere Összegzés										
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév közepén és a félév végén, az előadások és a kötelező irodalmak alapján 1-1 zárthelyi dolgozatot kell írni. <table><tr><td>100-90 %</td><td>jeles</td></tr><tr><td>89-76%-</td><td>jó</td></tr><tr><td>75-65%</td><td>közepes</td></tr><tr><td>64-50%</td><td>elégséges</td></tr><tr><td>50% alatt</td><td>elégtelen</td></tr></table> A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi érdemjegyre a félévközi teljesítmény 100 %-os aránnyal kerülhet beszámításra. (Megajánlott jegy) Amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott jegyet, akkor a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát kell tennie.	100-90 %	jeles	89-76%-	jó	75-65%	közepes	64-50%	elégséges	50% alatt	elégtelen
100-90 %	jeles									
89-76%-	jó									
75-65%	közepes									
64-50%	elégséges									
50% alatt	elégtelen									
Kötelező irodalom: Hoffman István: Bevezetés a szociális jogba, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015 (Kijelölt fejezetek) Juhász Gábor- Tausz Katalin: Szociális jog, 2012 TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0043, (kijelölt fejezetek) Javier Bilbao-Ubillos: Is there still such a thing as the „European social model”? In: International Journal of Social Welfare, 2016, 110-125. Ajánlott irodalom: Csontos László - Kornai János - Tóth István György (1996): Az állampolgár, az adók és a jóléti rendszer fogalma. <i>Századvég</i> 1996/2.sz. Gábor András: A magyar jóléti rendszer jogi szabályozásának változása 1990-1995 között. <i>Esély</i>, 1996/3. sz.										

Tantárgy neve: Segítő kapcsolatok pszichológiája	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO409 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyfelelős: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Szobeczkiné Pócsi Orsolya	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 4T	Előfeltétel: BTBNSZMO107
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék és szakszerűen használják a szociális munkához szükséges alapfogalmakat, elméleti modelleket, a csoportok kategorizálási lehetőségeit, a csoportfejlődés szakaszait, a csoportvezetés módszereit és technikáit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a humán fejlődésre, csoportokra vonatkozó főbb elméleteket. Ismeri és érti a csoport működését, a szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra és közösségekre. <i>képesség:</i> Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket. Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> 1. Történeti áttekintés, hivatásos és nem hivatásos segítők. 2. A segítő modell áttekintése, a segítő kapcsolat, mint munkaszövetség, munkaszerződés. 3. Kommunikáció, a ráhangolódás, az aktív hallgatás, empátia kifejezése, konfrontálás. 4. Ellenállás, az énvédő mechanizmusok szerepe az ellenállásban. 5. A korrektív emocionális élmény 6. A csoport, mint szociális mikrokozmosz, dinamikus kölcsönhatások. 7. A csoportkohézió jelentősége, hatásmechanizmusa, csoportfejlődés szakaszai 8. Alkalmazási formák és területek, csoportterápiák, klinikumon kívüli alkalmazási területek 9. A gyógyító beszélgetés 10. A rogersi triász, empátia, kongruencia, feltétel nélküli elfogadás. 11. A gyógyító beszélgetés szakaszai 12. A célzott beszélgetés 13. Önismeret, strukturált gyakorlatok 14. Önismeret, pszichodramatikus metódussal	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:- Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga	
Kötelező irodalom: Ruth Bang: A célzott beszélgetés Tankönyvkiadó, 1983 Tringer László: A gyógyító beszélgetés Medicina Könyvkiadó, 2007 Szőnyi Gábor: Csoportok és csoportozók, A lélektani munkára épít csoportok vezetése Medicina, 2005 I. Yalom: A csoportpszichoterápia elmélete és gyakorlata, Animula, 1995	

Ajánlott irodalom:

Gerard Egan: a képzett segítő ELTE Etvös Kiadó, 2011

Rudas János: Delfi örökösei Lélekben Otthon Kiadó, 2007

Rudas János: Javne örökösei Lélekben Otthon Kiadó, 2009

III/1. félév

Tantárgy neve: Projektmunka II – (Csoport és közösségi munka a gyakorlatban)	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO501 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A közösségi szociálismunka és a projekttervezés eddigi elméleti jellegű ismereteit kamatoztatják a hallgatók a gyakorlatban, kiscsoportban végzett, közösségi szociális munka projekt lebonyolításával. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgatók jobban megismerik és megértik a közösségi szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét, annak beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait <i>képesség:</i> a hallgatóknak tovább fejlődik képessége a bizalomépítésre, szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére, felismerni a forrásokat és a kockázatok elemzésének és kezelésének módját <i>attitűd:</i> a közösségekkel végzett szociális munka alapértékei közül a közösségi szociális munka számára kiemelkedő a demokrácia, fejlődik a hallgatók empátiája az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez, növekszik nyitottságuk az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
Gyakorlat: Feladat ismertetése, csoportok alakítása, témák kiválasztása 2. Projektek megtervezése 3. -13. Projektek megvalósítása a terepeken, folyamatos feedback 14. Megvalósult projektek bemutatása, értékelése	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: gyakorlati munka	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: értékelésre kerül a projektterv, annak megvalósítása és az eredmények prezentálása	
Kötelező irodalom: FARSANG Zoltán: Projekt ciklus menedzsment. Szombathely, BDF Európa-tanulmányok Közp. (Európai integrációs felkészítési modulok) 2002. VERZUH, Eric: Projektmenedzsment. HVG Kiadói Rt., 2006. YESCOMBE, E. R. : A projektfinanszírozás alapjai. Panem, 2008. Ajánlott irodalom: Varga, P- Vercseg, I: Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, 1998. letölthető: http://www.kka.hu/Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/0/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7?OpenDocument HENDERSON Paul- VERCSEG Ilona: Community Development and Civil Society: Making Connections in the European Context. 2010, ISBN: 9781861349405	

Tantárgy neve: Szociális munka különböző klienscsoportokkal	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO502 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyemlem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Vajda Norbert, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 3Ő (harmadik őszi félév)	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2 -0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „Szociális munka különböző klienscsoportokkal” c. tárgy a „A szociális munka elmélete és gyakorlata” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói betekintést nyerhessenek a különböző klienscsoportokkal végzett szociális munka elméleti és gyakorlati összefüggéseibe. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét. Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket. Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. <i>képesség:</i> Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. <i>attitűd:</i> Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett. Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja. Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.	
Tantárgy tematikus leírása: A tárgy keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek a csoport szociális munka fogalmával, valamint annak eltérő klienscsoportokban alkalmazható formáival. A kurzus kifejezetten hangsúlyt helyez az ún. vegyes klienscsoportokkal való szociális munkára.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés Emlékeztető: szociális munka klienscsoportokkal - áttekintés Szociális munka klienscsoportokkal: Idősek Szociális munka klienscsoportokkal: Szenvedélybetegek Szociális munka klienscsoportokkal: Pszichiátriai betegek Szociális munka klienscsoportokkal: Családok Szociális munka klienscsoportokkal: Hajléktalanok Szociális munka klienscsoportokkal: Fogyatékkal élők Szociális munka vegyes klienscsoportokkal: Idős és pszichiátriai beteg	

Szociális munka vegyes klienscsoportokkal: Szenvedély-, és pszichiátriai beteg Szociális munka vegyes klienscsoportokkal: Hajléktalan-, és pszichiátriai beteg Szociális munka vegyes klienscsoportokkal: Fogyatékkal élő és szenvedélybeteg Szociális munka vegyes klienscsoportokkal: Hajléktalanok és családok Összegzés										
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév közepén és a félév végén, az előadások és a kötelező irodalmak alapján 1-1 zárthelyi dolgozatot kell írni. <table><tr><td>100-90 %</td><td>jeles</td></tr><tr><td>89-76%-</td><td>jó</td></tr><tr><td>75-65%</td><td>közepes</td></tr><tr><td>64-50%</td><td>elégséges</td></tr><tr><td>50% alatt</td><td>elégtelen</td></tr></table> A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi érdemjegyre a félévközi teljesítmény 100 %-os arányal kerülhet beszámításra. (Megajánlott jegy) Amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott jegyet, akkor a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát kell tennie.	100-90 %	jeles	89-76%-	jó	75-65%	közepes	64-50%	elégséges	50% alatt	elégtelen
100-90 %	jeles									
89-76%-	jó									
75-65%	közepes									
64-50%	elégséges									
50% alatt	elégtelen									
Kötelező irodalom: Asztalos-Járay-Szentjóni (szerk) Álom, tett, terv. Gyakorlati útmutató és példatár mentálhigiénés projektekhez, Antropos Mentálhigiénés Egyesület, 2017 (kijelölt fejezetek): http://mental.semmelweis.hu/mellekletek/alomterv-doc/alom_terv_tett_finish_new.pdf Pataki Éva (2010): Szociális munka csoportokkal. Szociótéka, Debrecen Gordos Erika: Kézikönyv a pszichiátriai betegek közösségi ellátását nyújtó szociális szakembereknek. Szigony Alapítvány kiadványa, Budapest, 2009. 12-25. o. Ajánlott irodalom: Füredi J., Harmatta J., Lajtai L., : A pszichiátria társadalmi vonatkozásain. In: Füredi J., Németh A., Tariska P. (Szerk.): A Pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2009. 122-132. o. Pik Katalin: Szociális munka a hajléktalanellátásban, Esély 1993/4 http://www.esely.org/kiadvanyok/1993_4/szocialismunka_hajlektalan.pdf										

Tantárgy neve: Szakmai képességfejlesztés IV.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO503 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: D. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 4	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók megismerkednek a művészetterápiákkal és alkalmazási lehetőségeikkel. Saját élményként részt vesznek egy egy folyamatban az Antalfai féle komplex művészeti terápia módszerével. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: műszetterápiás ismeretek képesség: csoportvezetési képesség attitűd: nyitottság, elfogadás autonómia és felelősség: önálló munkavégzés, titoktartás	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Gyakorlat:</i> Előadás a művészetterápiákról KMT szeptember KMT mese KMT október KMT föld vagy levegő elem KMT mese KMT november KMT anya KMT apa KMT testvér, barát KMT szerelem KMT december KMT mese lezárás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: (prezentáció, zárthelyi dolgozat, beadvány stb.) Minden órán gyakorlati feladatok végrehajtása Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok) Órai munka	
Kötelező irodalom: Havasi, V. [2017]: A művészetterápiák és alkalmazási lehetőségeik a szociális szférában valamint a szociális munkások képzésében. In: Szellem és tudomány. ISSN 2062-204X 8 évf. 1-2.sz. 146-165. Dr. Antalfai Márta: Gyógyítás és személyiségfejlesztés vizuális művészet-pszichoterápiával. A módszer ismertetése; (in: Psychiatria Hungarica XXII. Évf.2007/4, 276-299. o.); Katarzisz Komplex Művészeti terápia (Kézirat, részlet a módszerből, Budapest, 2007) Johannes Th. Eschen: Analytical Music Therapy (Jessica Kingsley Publih, London, 2002). Ajánlott irodalom: S. Fincher: Mandalakészítés. Édesvíz kiadó, 1998.) Molnár V. József: Kalendárium (Örökség Könyvműhely, 1998); C.G. Jung: Gondolatok a természetről (Kossuth Kiadó 1996, 2005); Sanford L. Drob: Reading The Red Book: An Interpretive Guide to C.G. Jung's Liber Novus (ISBN: 978-1-935528-37-1)	

Tantárgy neve: Szaknyelv I	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO504 Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Urbán Anna, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): név, beosztás	
Javasolt félév: 5Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
A kurzusok megteremtik a lehetőségét annak, hogy a végzéshez szükséges nyelvvizsgát a hallgatók minél könnyebben megszerezhessék, valamint a szakmájukat megalapozó szakirodalmat idegen nyelven is követni tudják. A két szemeszter során áttekintjük a szociális munka, szociális igazgatás és szociálpolitika területéhez tartozó legfontosabb szakkifejezéseket, terminológiát az adott idegen nyelven, releváns szakmai cikkek, tanulmányok, könyvrészletek fordításával és értelmezésével. Ezek mellett a képzés során a hallgatók elsajátítják azokat a szituációkat, amelyek tipikusak a betegellátásban, az idősekkel, valamint a gyermekekkel való foglalkozásban és az ápolási, tanácsadói, gyermekvédelmi szakmákban. Cél a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése, a megértés és a szociális kompetenciák idegen nyelvi fejlesztése.	
Tantárgy tematikus leírása: Az első szemeszterben szociális munka, szociális igazgatás és szociálpolitika területéhez tartozó legfontosabb szakkifejezések, terminológia az adott idegen nyelven;	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> kreativitás, elemzés, értékelés, kommunikáció <i>attitűd:</i> együttműködés, nyitottság, mérlegelés, fejlődés <i>autonómia és felelősség:</i> véleményalkotás, objektivitás, empátia	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az órai szereplésre, zárthelyikre kapott jegyek alapján alakul a gyakorlati jegy Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok) elégséges: 60 százalékos teljesítménytől, közepes 71%-tól, jó: 81%-tól, jeles 91 százalékos teljesítménytől.	
Kötelező irodalom: MARWICK, A. 1982. British Society since 1945. London: Penguin OAKLAND, John, 2015. British Civilisation, London: Taylor & Francis WORSLEY, P. 1980. Introducing Sociology. London: Penguin Ajánlott irodalom: cikkek az Economist-ből, a Time-ből, a Sociology-ből	

Tantárgy neve: A szociális esetek jogi és etikai vonatkozásai	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO505 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Szirbik Gabriella mestertanár	
Közreműködő oktató(k): mesteroktató	
Javasolt félév: 3Ő (harmadik őszi félév)	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 1 gy/hét	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 2 kreditpont	Munkarend: <u>nappali/levelező</u> munkarend megjelölése
Tantárgy feladata és célja: Az „A szociális esetek jogi és etikai vonatkozásai.” c. tárgy az „Állam és jogtudományok” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói gyakorlati esetleírások alapján ismerkedhessenek meg az egyes szociális esetek jogi és etikai vonatkozásaival, majd gyakorlati tapasztalatok alapján képessé váljanak önálló esetelemzésre is. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre. <i>képesség:</i> Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja. Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.	
Tantárgy tematikus leírása: A félév első felében a hallgatók a szociális ellátórendszer bevezető értelmezésén túl, megismerkednek az ellátórendszer területeit jellemző esetleírásokkal. Szempontrendszert kapnak az esetleírások értékelő szempontjaihoz. Ezt követően gyakorlati helyükhöz kapcsolódó eseteken keresztül saját esetleírásokat készítenek, amelyeket az óra keretében bemutatnak.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés Welfare – workfare Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011-2020 – értelmezési keretek Esettanulmányok/esetleírások értékelési szempontjai <i>Gyakorlat</i> Gyakorlati feladatok Hallgatói esetelemzések	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév során a hallgatók egyénileg eseteket elemeznek, amelyeket a tárgy oktatója, a közös gyakorlati foglalkozások során értékeli. A feladatok megoldásához tantermen kívüli aktív feladatvégzésre is szükség van.	

Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A félév végén beadandó dolgozatot készítene a hallgatók, 5-10 oldal terjedelemben, egy egyéni eset feldolgozása kapcsán, a megadott szempontrendszert figyelembe véve. A dolgozatok formai követelményét (hivatkozás, irodalomjegyzék) és tartalmi elvárásait (önálló tudományos igényű tartalom, plágium kerülése, etc.) értékelve, gyakorlati jegyet szereznek.

Kötelező irodalom:

Bányai Emőke: Szociális esetek jogi és etikai összefüggései, TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0043, Budapest, 2012.

https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/8242/a_szocialis_esetek_jogi_es_etikai_osszefuggese.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Szociális esetek gyűjteménye a szociális joghoz kapcsolódóan, szerk.: Bányai Emőke

https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0043_2A_szocialis_esetek_gyujtemenye/01_szocialis_esetek_gyujtemenye_69_69.html

Szociális Munka Etikai Kódexe, Szociális Szakmai Szövetség, 2016,

<http://3sz.hu/sites/default/files/Etikai.pdf>

A szociális munka globális definíciója. Fordította Fehér Boróka (Esély 2014/6)

http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_6/2014-6_3-1_szocialis-munka_globalis_definicioja.pdf

Esetkönyv. Példatár a szociális munka egyéni esetkezelésének gyakorlatához, szerk: Csoba Judit – Prókai Orsolya (Szociotéka, Debrecen, 2011.) <https://mek.oszk.hu/11900/11939/11939.pdf>

Nemzeti Szociálpolitikai Konceptió 2011-2020

http://szocialisklaszter.hu/adat/dokumentumtar/hu16_nszk_2011_10.pdf

Kopasz, Marianna és Gábor, András (2018) *A szociális segélyezési rendszer 2015. márciusi átalakításának hatása a települési önkormányzatok magatartására*. In: Társadalmi Riport 2018. Társadalmi Riport . TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt., Budapest, pp. 328-349. ISBN 999033935777

http://real.mtak.hu/105445/1/Kopasz_Gabos_2018_Aszocialissegelyezesirendszer.pdf

Juhász Attila- Molnár Csaba (2018): Szolidaritás és jóléti sovinizmus a magyar társadalomban Adalékok az Orbán-rezim szociálpolitikájának megértéséhez (Political Capital - Friedrich Ebert Stiftung)

[https://www.politicalcapital.hu/pc-](https://www.politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/fes_pc_szocialpolitika_tanulmany_181004.pdf)

[admin/source/documents/fes_pc_szocialpolitika_tanulmany_181004.pdf](https://www.politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/fes_pc_szocialpolitika_tanulmany_181004.pdf)

Megkurtított szociális ellátások: a munkaalapú társadalom (2015) (Political Capital - Friedrich Ebert Stiftung)

https://www.politicalcapital.hu/wp-content/uploads/FES_PC_SzocialisEllatasok_Tanulmany_150424.pdf

Ajánlott irodalom:

Bogács Ernő-Rácz Andrea: Gyermekvédelem és szakmai integritás, Esély 2016/3,

http://www.esely.org/kiadvanyok/2016_3/2016-3_4-1_Bogacs-Racz_Gyermekvedelem.pdf

Integrált Jogvédelmi Szolgálat (IJSZ): Ellátottjog, <http://www.ijsz.hu/ellatottjog.html>

Párkányi Eszter: A cselekvőképességet érintő eljárások dilemmái, Esély 2014/5,

http://www.esely.org/kiadvanyok/2014_5/2004-5_1-2_parkanyi_cselekvokepesseget_erinto.pdf

Rácz Andrea: Gyermekvédelem a változás-elmélet tükrében, Metszetek, 2016/4,

http://metszetek.unideb.hu/files/metszetek%202016_4_10_racz.pdf

Spronz Júlia: A jog hálójában, Patent Egyesület, 2016, <https://mek.oszk.hu/16000/16039/16039.pdf>

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság: Korlátozó intézkedések,

https://szgyf.gov.hu/phocadownload/eselyteremtes/Korlatozo_intezkedesek_tajekoztato0707.pdf

Részletes tájékoztató a gondnokság alá helyezési eljárásról, http://szf.gov.hu/file/554_2018.pdf

Szöllősi Gábor: A gyermekvédelmi probléma mint társadalmi konstrukció, Esély 2003/2,

http://www.esely.org/kiadvanyok/2003_2/SZOLLOSI.pdf

Tantárgy neve: Jóléti ellátórendszer a mai Magyarországon II.	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO506 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Szirbik Gabriella	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 5Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO408
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „Jóléti ellátórendszer a mai Magyarországon II.” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói megismerhessék a mai magyar jóléti ellátások részleteit, valamint az egyes elemek közötti összefüggéseket is megérthessék. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait. Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait. <i>képesség:</i> Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. <i>attitűd:</i> Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. <i>autonómia és felelősség:</i> Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal. Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejlesztő önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.	
Tantárgy tematikus leírása: A félév során a hallgatók a mai magyar jóléti ellátórendszer formáinak ismeretében az egyes elemek részösszefüggései mellett az eltérő formák közötti kapcsolatokat is képesek lesznek feltárni.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés A szociálpolitika és a szociális jog rétegzettség. A szociális háló alrendszerei A szociális védelmi rendszerek a főbb modelljei A szociális ellátások csoportosítása A magyar szociális rendszer alrendszerei A foglalkoztatás elősegítése -eszköz-készletek Rászorultsági ellátások Személyes szociális-, gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátások Pénzbeli ellátások Természetbeni ellátások Kiemelt terület: Családtámogatási rendszerek Kiemelt terület: Fogytékossági támogatások Kiemelt terület: Támogatott lakhatás Összegzés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév közepén és a félév végén, az előadások és a kötelező irodalmak alapján 1-1 zárthelyi dolgozatot kell írni. 100-90 % jeles	

89-76%-	jó
75-65%	közepes
64-50%	elégséges
50% alatt	elégtelen

A kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A félévi érdemjegyre a félévközi teljesítmény 100 %-os aránnyal kerülhet beszámításra. (Megajánlott jegy)

Amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott jegyet, akkor a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát kell tennie.

Kötelező irodalom:

Hoffman István: Bevezetés a szociális jogba, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2015 (Kijelölt fejezetek)

Juhász Gábor- Tausz Katalin: Szociális jog, TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0043, Budapest, 2012 (kijelölt fejezetek)

Cristina Matos: The Shifting Welfare State in Hungary and Latvia, In: American Journal of Economics and Sociology, Vol. 72, No. 4, 2013

Ajánlott irodalom:

Szigeti Szabolcs: A magyar egészségügyi társadalombiztosítás teljesítményének rendszerszintű értékelése hatékonyság szempontjából, Egészségügyi Gazdasági Szemle, 2007/2

Tantárgy neve: Andragógia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO507 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Mihályi Helga, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 5Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0+2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy célja megismertetni a hallgatókkal az andragógia, mint diszciplína és oktatási gyakorlat lehetőségeit, kutatási eredményeit, módszereit, s azok alkalmazásának fontosságát a szociális munkában. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, alkalmazás, együttműködés <i>attitűd:</i> nyitottság, empátia, elkötelezettség <i>autonómia és felelősség:</i> segítés, intervenció, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás, gyakorlat:</i> Andragógiaelmélet, andragógia versus pedagógia Az andragógia hazai és nemzetközi története A felnőttek tanulási sajátosságai A tanulás forradalma – az andragógia, mint felnőttnevelés, mint felnőttképzés, mint felnőttoktatás Az andragógia társadalompolitikai jelentősége, népművelés, közművelődés Zárthelyi dolgozat Tanuláselméletek A személyes tanulási tér, a globális, információs társadalmak strukturális átalakulásai Felnőttképzés az Európai Unióban – Európa 2020 stratégia Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának lehetőségei, tudásvagyon gazdálkodás Kulcskompetenciák, „képesse tétel” – szociális beruházás: andragógia a szociális munkában Zárthelyi dolgozat	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Két zárthelyi dolgozat Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A jegy szerzésének feltétele a gyakorlatok minimum 75%-án való részvétel és a két zárthelyi dolgozat megfelelő megírása: 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	
Kötelező irodalom: <i>Educatio – Felnőttoktatás.</i> http://epa.oszk.hu/01500/01551/00084/pdf/ Jenny LITSTER: <i>The principles of adult learning.</i> https://ec.europa.eu/epale/sites/epale/files/the_principles_of_adult_learning_.pdf MARÓTI Andor (szerk.) (1997): <i>Andragógiai szöveggyűjtemény II. - Válogatás a felnőttoktatás elméletének külföldi szakirodalmából.</i> Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ZRINSZKY László (1996): <i>A felnőttképzés tudománya. Bevezetés az andragógiába.</i> Okker Oktatási Iroda, Budapest. Ajánlott irodalom: Alex Gitterman: <i>Interactive Andragogy: Principles, Methods and Skills.</i> http://www.bu.edu/ssw/files/2010/11/Alex-Gitterman1.pdf KÁLMÁN Anikó (2009): <i>Az oktatástól az önálló tanulásig.</i> BME APPI, Budapest MOLNÁR Cecília Sarolta: <i>Mi is az az andragógia?</i> http://www.nyest.hu/hirek/mi-is-az-az-andragogia	

Tantárgy neve: Szociális munka az egészségügyben	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE01 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelezően választható
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 5Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2+0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során a hallgatók az egészségügy területén végzett szociális munka alapjaival ismerkedhetnek meg, tekintettel arra, hogy ez a szociális munka speciális területe, hiszen a klienssel éppen betegsége miatt kevésbé fogalmazhatóak meg elvárások, szemben az általános értelemben vett szociális munkával. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismerje az egészségügyi rendszer sajátosságaiból fakadó jellegzetességeit az e területen folyó szociális munkának. <i>képesség:</i> Képes legyen a kapcsolattartásra a szociális területek egyéb ágazataiban tevékenykedő szociális munkásokkal, illetve az egészségügyi apparátussal. <i>attitűd:</i> Megengedő attitűd a beteg elvárásaival kapcsolatban <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősséget érezzen a sokszor magatehetetlen, beteg kliensekkel kapcsolatban.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás:</i> Tantárgy tematikus leírása: 1. Az egészségügyben végzett szociális szolgáltatás alapelvei: az egészségmegőrzés, a betegek jogai, a modern egészségügyi szemlélet, a prevenció, prioritások, együttműködés. 2. A szociális munkás helye és szerepe az egészségügyben. 3. Az egészségügyi szociális munkás kompetenciái. 4. Idősgondozás (az időskorúak szociális problémái, idős ember a családban, szolgáltatási programok időskorúak számára). 5. Terminális betegségben szenvedők gondozása (a terminális betegségben szenvedők problémái, AIDS, hospice gondozás). 6. Egészségkárosultak gondozása (kórházi szociális munka, tanácsadás egészségkárosultaknak). 7. Fogyatékosok gondozása (fogyatékos ember a családban, korai fejlesztés, integrált nevelés és oktatás, foglalkoztatás, az intézményi gondozás sajátos problémái). 8-9. Alkohol- és drogbetegek gondozása (alkoholista és drogbeteg a családban, szolgáltatási rezsimek, sajátos terápiás formák). 10. Pszichiátriai betegek rehabilitációja (pszichiátriai beteg a családban, intézményi lehetőségek a pszichiátriai betegek gondozásában). 11. Az öngyilkosságot megkísérlők gondozása (az öngyilkosság szociális és pszichés összefüggései, krízisintervenció). 12. Önszorgító csoportok. Összefoglalás. 14. Összefoglalás.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: beadandó dolgozat 20% kollokvium teljesítésének módja, értékelése: tételek: 1. Az egészségügyben végzett szociális szolgáltatás alapelvei: az egészségmegőrzés, a betegek jogai, a modern egészségügyi szemlélet, a prevenció, prioritások, együttműködés. 2. A szociális munkás helye és szerepe az egészségügyben. 3. Az egészségügyi szociális munkás kompetenciái. 4. Idősgondozás (az időskorúak szociális problémái, idős ember a családban, szolgáltatási programok időskorúak számára). 5. Terminális betegségben szenvedők gondozása (a terminális betegségben szenvedők problémái, AIDS, hospice gondozás). 6. Egészségkárosultak gondozása (kórházi szociális munka, tanácsadás egészségkárosultaknak). 7. Fogyatékosok gondozása (fogyatékos ember a családban, korai fejlesztés, integrált nevelés és oktatás, foglalkoztatás, az intézményi gondozás sajátos problémái).	

8. Alkohol- és drogbetegek gondozása (alkoholista és drogbeteg a családban, szolgáltatási rezsimek, sajátos terápiás formák).
9. Pszichiátriai betegek rehabilitációja (pszichiátriai beteg a családban, intézményi lehetőségek a pszichiátriai betegek gondozásában).
10. Az öngyilkosságot megkísérlők gondozása (az öngyilkosság szociális és pszichés összefüggései, krízisintervenció).
11. Önségítő csoportok.

Kötelező irodalom:

CSATÓ Zsuzsa (szerk): *Szociális munka és egészségügy*. Budapest, 1994

Gyukits György: Szociális munka a hospice-szellemű ellátásban. *Esély* 2000/6.

KIGER, A.: TEACHING FOR HEALTH. LIVINGSTONE, 2005. 29-65 p.

LAWSON, T. R. - FÁBIÁN Gergely (szerk): *Szociális munka az egészségügyben*. Debreceni Egyetem Egészségügyi Kar, 2009

TÖRÖK Judit: A szociális munka néhány alapkérdése az egészségügyben. In: Somorjai Ildikó (szerk.): *Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához*. Budapest, 3Sz, 2001, 140-156.

Ajánlott irodalom:

GYUKITS György: Az APRAE – egy franciaországi civil szervezet amely elősegíti az AIDS betegek társadalmi integrációját. *Esély* 2000/4

KIGER, A.: TEACHING FOR HEALTH. LIVINGSTONE, 2005. 3-28 p.

KOZMA Judit és mts.: A gondozási szükségletvizsgálat bevezetésének előzményei és hatásai. *Kapocs*, 2009. december, 14-29..

Tantárgy neve: Egészségszociológia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE02 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: név, beosztás: Gyukits György egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 5Ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2 -0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célját a képzési és kimeneti követelményekben megfogalmazottak alapján kell megadni, kitérve a tantárgy helyére és szerepére a képzési programban. A kurzus során a hallgatók megismerik az egészségi állapot és szociális helyzet kapcsolatát, különös tekintettel a betegségek szociális mintázatára: a nők, az etnikai csoportok (romák) a szegények, stb. egészségi állapotának szociális dimenzióira. Továbbá megismerkednek az orvos beteg kapcsolat, az orvoshoz fordulás, a betegmagatartás szociális és kulturális dimenzióival. Az egészségügyi rendszer ismertetése során is elsősorban a szociális dimenziók kerülnek előtérbe, mint például az egészségügyi rendszer és a társadalmi egyenlőtlenségek viszonya. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Átfogó ismereteket kapnak az egészségi állapot társadalmi meghatározottságát illetően <i>képesség:</i> Képes felismerni a társadalmi folyamatokban a népesség egészségi állapotának sokszor rejtett hatását <i>attitűd:</i> Az egészség, mint érték iránti pozitív elköteleződés <i>autonómia és felelősség:</i> Elköteleződik az egészséges életmód, mint alapvető érték mellett. Be kell mutatni a KKK-val összhangban, hogy milyen kompetenciákat igényel, illetve fejleszt a tantárgy	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás</i> A tárgy féléves programjának kifejtése, 14 téma félévente. A bontás egyértelműen és azonosítható módon mutassa be az elsajátítandó ismeretek körét. 1. Az egészség szociológia fogalma, főbb területei, kapcsolódása más tudományterületekhez, orvosi antropológia, orvosi pszichológia. Az orvosi szociológia elméleti paradigmái. 2. Az egészségi állapot mérése. 3. A népesség egészségi állapotát jellemző főbb mutatók: születéskor várható átlagos élettartam csecsemőhalandóság... 4. A betegségek társadalmi mintázata: korcsoportok, nemek közötti különbség 5. A betegségek társadalmi mintázata: etnikai csoportok (romák) 6. A betegségek társadalmi mintázata: társadalmi egyenlőtlenségek 7. Betegségmodellek 8. Megküzdés a betegséggel 9. Orvos-beteg kapcsolat, orvoshoz fordulás szociális háttere 10. Az egészségügyi ellátás típusai. 11. Piaci és állami egészségügyi rendszer. 13. Társadalmi egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás 14. Összefoglalás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Beadandó dolgozat 20% Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Szóbeli vizsga 80% Tételek: 1. Az egészség szociológia fogalma, főbb területei, kapcsolódása más tudományterületekhez, orvosi antropológia, orvosi pszichológia. Az orvosi szociológia elméleti paradigmái. 2. Az egészségi állapot mérése. 3. A népesség egészségi állapotát jellemző főbb mutatók: születéskor várható átlagos élettartam csecsemőhalandóság...	

4. A betegségek társadalmi mintázata: korcsoportok, nemek közötti különbség
5. A betegségek társadalmi mintázata: etnikai csoportok (romák)
6. A betegségek társadalmi mintázata: társadalmi egyenlőtlenségek
7. Betegségmodellek. .Megküzdés a betegséggel
8. Orvos-beteg kapcsolat, orvoshoz fordulás szociális háttere
9. Az egészségügyi ellátás típusai. Piaci és állami egészségügyi rendszer.
10. Társadalmi egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás

Kötelező irodalom:

ARMSTRONG, D.: *Az orvosi szociológia alapjai*. SEMMELWEIS KIADÓ, Budapest, 1995.
Helman C. G.: *Culture, Health and Illness*. Taylor & Francis, 2010.

Ajánlott irodalom:

Bird Ch.E. – Conrad, P – Fremont, M.: *Handbook of Medical Sociology*: 2010. Perentice Hall.
CSÉPE Andrea (Szerk.): *Összefogás a Depresszió ellen*. SEMMELWEIS KIADÓ.2007.
Szántó Zsuzsa. – Susánszki Éva. : *Orvosi Szociológia*. Semmelweis Kiadó, Budapest. 2015.

Tantárgy neve: Szociális munka gyermekes családokkal	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOCS01 Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyfelelős: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: 5.Ő	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Integráló tantárgy, amely az új ismeretek mellett magába foglalja a korábban a témában tanult szociológiai, jogi, pszichológiai ismereteket is. A tantárgy általános célja a család-, és gyermekjóléti szociális munka és a gyermekvédelem alapvető feladatának, kompetenciájának megismerése. A hallgatók ismerkedjenek meg a családokkal folytatott szociális munka elméleti és gyakorlati ismereteivel, továbbá ismerjék meg a családok számára formális erőforrásként rendelkezésre álló intézményi ellátórendszert és a rendelkezésre álló szolgáltatásokat. A tantárgy a családokkal végzett szociális munka, különböző eseteinek és szolgáltatás típusainak bemutatásán keresztül fejleszti a professzionális segítői kapcsolathoz szükséges készségeket annak érdekében, hogy a hallgatók képessé váljanak kiválasztani azokat az eszközöket és módszereket, amelyek segítségével leendő szakemberekként hatékonyan hozzá tudnak járulni a családokat együtt tartó, integráló megoldási módszerek kidolgozásához. Az ismeretanyag bővítése egyaránt felöleli a családjukból kiemelt gyermekekkel és családjukkal való foglalkozást, valamint a szülői gondoskodás hiánya miatt veszélyeztetett gyermekekkel és családjukkal való foglalkozást, mindezt a közelmúltban átalakuló gyermekvédelmi ellátórendszer fókuszának ismeretén keresztül. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a hallgató tisztában van a társadalom működésével, folyamataival, a szociális problémákkal, felismeri a veszélyeztető tényezőket, ismeri és érti hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, gyermekekre, családokra, szervezetekre, közösségekre. Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusokat, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat. Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel a gyermeki és emberi jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható lehetőségeit, módszereit, eljárásait. Ismeri a szociális és gyermekvédelmi ellátórendszert, átlátja a szervezetek feladatait, működését, és az ellátórendszeren belül a szociális szakember szerepét, tevékenységét. Ismeri az egyéb segítő szakmák kompetenciáját, nyitott, érzékeny a problémák és a saját illetékesség felismerésére, szakmai együttműködésre. <i>képesség:</i> a hallgató képes eligazodni a gyermekjóléti és szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a prevenció és a problémamegoldás érdekében. Képes reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra, elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm	

munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik. Tantárgy tematikus leírása: Családgondozás A család szociológiai megközelítése A család működése Szubkultúrák, szegénység és családi élet Szociálpolitika, családpolitika Rendszerszemléletű családgondozás Programok a családi hátrányok leküzdésére Gyermekevédelem A családokkal-, és gyermekekkel végzett szociális munka jogszabályi háttere Hatósági gyermekevédelem A gyermekek veszélyeztetése A veszélyeztetés megelőzése Helyettesítő nevelés: nevelőotthonok és nevelőszülői ellátás Az örökbefogadás Sajátos problémák a gyermekek ellátásában
Előadás, gyakorlat: előadások, valamint a munkatankönyv tanulási feladatainak megoldása.
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A munkatankönyv feladatainak megoldása, az egyes fejezetekre 4-4 hét áll rendelkezésre; csoport- vagy egyéni munka: a sajátos problémák kezeléséről szóló prezentáció (a hallgatói csoport nagyságától függően) A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: írásbeli vizsga interneten.
Kötelező irodalom: Kozma Judit: Szociális munka gyermekekkel és családokkal. Munkatankönyv, Miskolci Egyetem, 2020. Vajda Zsuzsanna, Kósa Éva: Neveléslélektan. Osiris Kiadó, 2005. https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_neveleslelektan/pr01s02.html (2020.05.10.) DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES (2011): A CSALÁDOK ÉS KÖZÖSSÉGEK ERŐSÍTÉSE. FORRÁSTÁR. 2. FEJEZET: AZ ÖT VÉDŐFAKTOR. In: Kozma J. – Prókai O. (szerk.): Családsegítő szolgáltatások. Tematikus szöveggyűjtemény a nemzetközi irodalomból. NCsSzI 105-125. o. 1997. évi XXXI. törvény, A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról Jorge Colapinto, Patricia Minuchin és Salvador Minuchin: Krízisről Krízisre – A szegény családok segítése. Animula Kiadó, 2002. Ajánlott irodalom: Nemzetközi szöveggyűjtemény a gyermekjóléti alapellátás tanulmányozásához; Nemzetközi szöveggyűjtemény a gyermekjóléti szakellátás tanulmányozásához. http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/segedanyagok.htm

Tantárgy neve: Családterápiás ismeretek	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOCS02
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: Szabadon választható tárgy, specializáción belül
Tárgyfelelős: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Dr. Bányai Emőke, főiskolai tanár	
Javasolt félév: 5ő	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali, levelező
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók megismertetése a családterápia történetével, elméleti hátterével, a módszer jellemzőivel, a családterápia speciális hatótényezőivel, ellenjavallataival. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat. Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét. Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. <i>képesség:</i> Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. <i>attitűd:</i> Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja. Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> A család mint élő rendszer A családi életciklus, az életciklus elméletek kritikái A családok és az őket körülvevő rendszerek Családok és kultúrák A gyermekkor változó fogalma, az elhúzódó felnőtté válás Gyermekszületés, újszülöttes család Óvodás, iskolás gyerekek családja Családok serdülőkorú gyerekekkel, elhúzódó felnőtté válás Sokproblémás családok, speciális összetételű családok A trauma hatása a család életében A családokkal végzett munka narratív megközelítésben A családi rendszerszemlélet posztmodern kritikái	
Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Egy prezentáció bemutatása az első órán egyeztetett időpontban, valamint egy 5-8 oldalas dolgozat készítése a fent felsorolt témákhoz kapcsolódóan, a záródolgozat formai követelményeit alkalmazva (megtalálható az ATTI honlapján).	

A dolgozatot a következő e-mail címre kell elküldeni: emoke.banyai@uni-miskolc.hu, a szorgalmi időszak utolsó napjáig.

Értékelés: 60%-tól elégséges, 70%-tól közepes, 80%-tól jó, 90 %-tól jeles.

Kötelező irodalom:

Goldenberg, Herbert (2008): *Áttekintés a családról, 1.2.3. kötet*, Animula, Budapest

Bátki Anna és M. Ribiczey Nóra (2021): *Családhatórozó. A sokszínűség pszichológiája*. Open Books, 2021

Frankó András: Szenvedélybeteg szülők, elfeledett gyerekek. In: F. Lassú Zsuzsa, Frankó András, Kaposiné

Czinkócki Annamária, Kormos Piroska (szerk.), 2021: *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban*.

Kézikönyv segítő szakemberek számára. Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Homoki Andrea (szerk., 2019): Mentálhigiénés családkonzulens tankönyv. Gál Ferenc Főiskola, 392-410.

o.https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13242/mentalhienes_csaladkonzulens_tankonyv_pdfa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Ajánlott irodalom:

Bakó Tihamér – Zana Katalin (2021): *A transzgenerációs trauma és terápiája*. Medicina, Budapest

Bessel van der Kolk (2020): *A test mindent számontart*. Ursus Libris, Budapest

Feuer Mária (2008): *A családsegítés elmélete és gyakorlata*. Akadémia, Budapest

[Nem érdekel a tünet, az érdekel, mi okozza – A családterápiás szemléletről Iring Zoltánnal – Új Egyenlőség \(ujegyenloseg.hu\)](#)

Jorge Colapinto, Patricia Minuchin és Salvador Minuchin (2002): Krízisről Krízisre – A szegény családok segítése. Animula, Budapest

Kiss Enikő Csilla – Sz. Makó Hajnalka, szerk. (2015): *Gyász, krízis, trauma és a megküzdés lélektana*. Pannónia Könyvek.

Orvos-Tóth Noémi (2018): *Örökölt sors*. Kulcslyuk, Budapest

Petersen, A. H. (2022): *Jöttünk, láttunk, elegünk van : a fiatal felnőttek és a kiégés*. Athenaeum, Budapest

Stipkovics Erika (2021): *Mi, együtt. Családi kapcsolataink pszichológiája*. HVG Könyvek, Budapest

Bethany Webster (2020): *Anyaseb*. HVG Könyvek, Budapest

III/2. félév

Tantárgy neve: Szaknyelv II	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO601 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Urbán Anna, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): név, beosztás	
Javasolt félév: 5Ő	Előfeltétel: BTBNSZMO504
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
A kurzusok megteremtik a lehetőségét annak, hogy a végzéshez szükséges nyelvvizsgát a hallgatók minél könnyebben megszerezhessék, valamint a szakmájukat megalapozó szakirodalmat idegen nyelven is követni tudják. A két szemeszter során áttekintjük a szociális munka, szociális igazgatás és szociálpolitika területéhez tartozó legfontosabb szakkifejezéseket, terminológiát az adott idegen nyelven, releváns szakmai cikkek, tanulmányok, könyvrészletek fordításával és értelmezésével. Ezek mellett a képzés során a hallgatók elsajátítják azokat a szituációkat, amelyek tipikusak a betegellátásban, az idősekkel, valamint a gyermekekkel való foglalkozásban és az ápolási, tanácsadói, gyermekvédelmi szakmákban. Cél a szóbeli kifejezőképesség fejlesztése, a megértés és a szociális kompetenciák idegen nyelvi fejlesztése.	
Tantárgy tematikus leírása: A második szemeszterben releváns szakmai cikkek, tanulmányok, könyvrészletek fordításával és értelmezésével foglalkozunk	
Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> kreativitás, elemzés, értékelés, kommunikáció <i>attitűd:</i> együttműködés, nyitottság, mérlegelés, fejlődés <i>autonómia és felelősség:</i> véleményalkotás, objektivitás, empátia	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Az órai szereplésre, zárhelyikre kapott jegyek alapján alakul a gyakorlati jegy Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok) elégséges: 60 százalékos teljesítménytől, közepes 71%-tól, jó: 81%-tól, jeles 91 százalékos teljesítménytől.	
Kötelező irodalom: MARWICK, A. 1982. British Society since 1945. London: Penguin OAKLAND, John, 2015. British Civilisation, London: Taylor & Francis WORSLEY, P. 1980. Introducing Sociology. London: Penguin Ajánlott irodalom: cikkek az Economist-ből, a Time-ből, a Sociology-ből	

Tantárgy neve: Az Európai Unió szociálpolitikái	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO602 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Vajda Norbert, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „Szociálpolitika I.” c. tárgy a „Társadalom- és szociálpolitika” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói megismerhessék az Európai Unió szociálpolitikát érintő irányelveit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket. Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat. Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket. <i>képesség:</i> Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel. <i>attitűd:</i> Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére. <i>autonómia és felelősség:</i> Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal. Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejleszti önismeretét, önértékelését és szakmai tudását. Tevékenységet a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.	
Tantárgy tematikus leírása: A tantárgy célja, hogy a hallgatók megismerjék az elmúlt bő fél évszázadban a szociális munka közegét alapvetően meghatározó hazai és nemzetközi folyamatokat. A félév során a „gazdasági teljesítőképesség” és a „jóléti rendszerek fenntarthatósága” az a két kiemelt szempont, amelyet az eltérő nézőpontokat képviselő / bemutató tanulmányok elemzése során mindvégig szem előtt tartunk.	
Előadás:	

Bevezetés A jóléti állam dilemmái A szociális szolgáltatások modernizációja Globalizáció és szociálpolitika Európai Unió: gazdasági hatékonyság vagy szociális integráció? Az Európai Unió szociálpolitikája A „schengeni övezet” és a szabad munkaerő áramlás „Kétsebességes” Európai Unió Az Európai Unió és a migrációs válság Az Európai Unió a „Brexit” után Kutatási feladatok bemutatása – hallgatói prezentációk Kutatási feladatok bemutatása – hallgatói prezentációk Kutatási feladatok bemutatása – hallgatói prezentációk Összegzés	Félévközi számonkérés módja és értékelése: A hallgatók a félév folyamán a tárgy tematikájába illeszkedő kutatási feladatot teljesítenek, amelynek eredményeit előadás keretében bemutatják. A félév végén, az előadások és a kötelező irodalmak alapján zárthelyi dolgozatot kell írni. <table border="0"> <tr> <td>100-90 %</td><td>jeles</td></tr> <tr> <td>89-76%-</td><td>jó</td></tr> <tr> <td>75-65%</td><td>közepes</td></tr> <tr> <td>64-50%</td><td>elégséges</td></tr> <tr> <td>50% alatt</td><td>elégtelen</td></tr> </table> A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi érdemjegyre a félévközi teljesítmény 100 %-os aránnyal kerülhet beszámításra. (Megajánlott jegy) Amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott jegyet, akkor a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát kell tennie.	100-90 %	jeles	89-76%-	jó	75-65%	közepes	64-50%	elégséges	50% alatt	elégtelen
100-90 %	jeles										
89-76%-	jó										
75-65%	közepes										
64-50%	elégséges										
50% alatt	elégtelen										
Kötelező irodalom: Anthony Hall - James Midgley: Fejlesztési célú szociálpolitika: lokális, nemzeti és globális dimenziók, In: Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 47-89-ik oldal Bob Deacon - Michelle Hulse - Paul Stubbs: A globalizáció és a szociálpolitika, In: Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 6-25-ik oldal Bob Deacon: A Világbank szociálpolitikája: In: Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 171-197-ik oldal Egedy Gergely: A neokonzervatív állam Thatchertől Cameronig, 2010, Politikatudományi Szemle XIX/3. 26–44 oldal Gösta Esping-Andersen: Az aranykor után? A jóléti állam dilemmái a globális gazdaságban, In: Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 204-217-ik oldal Juhász Gábor: Az Európai Unió szociális dimenziója, http://3sz.hu/sites/default/files/uploaded/juhasz_gabor_-_az_europai_unio_szocialis_dimenzioja.pdf Kozma Judit: A szociális szolgáltatások modernizációjának kérdései a szociális munka nézőpontjából. http://szociologiaszak.uni-miskolc.hu/kapott_anyag/kapocs.pdf Magas István: Az Európai Unió Útelágazás és Brexit tanulságok, Köz-gazdaság, 2016/3, 43-55-ik oldal Ramesh Mishra: A globalizáció logikája és a jóléti állam változó háttere, Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 199-203-ik oldal Sziklai István: „Az üveghegyen túl...” Az EU szociálpolitikai együttműködése és a hazai szociálpolitikai gyakorlat, Kapocs, 2005/6 Ajánlott irodalom: Alexandra Kaasch: Global Social Redistribution in the Context of the Refugee Crisis, Global Social Policy, 2016 Vol 16 (3), 325-328 Kármén Ágoston: Az Európai Unió Szociálpolitikája, 2014 https://prezi.com/gfxwaquwm7dp/az-europai-unio-szocialpolitikaja/ Ramesh Mishra: Miért lenne szükség globális szociálpolitikára, Nyilas Mihály (szerk): Globális szociálpolitika, ELTE-TÁTK, 2012, 289-308-ik oldal											

Tantárgy neve: Népegészségtan	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO603 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A magyarországi népesség egészségi állapota katasztrofális, és ennek számos olyan továbbgyűrűző hatása lehet, amely számos más szociális dimenziókra hatást gyakorol, mint például a hajléktalan ellátás. Ezért a szociálismunkás hallgatók számára a népesség egészségi állapotával kapcsolatos ismeretek alapvető fontosságúak. A kurzus során a hallgatók megismerik az egészségi állapot és szociális helyzet kapcsolatát, különös tekintettel a betegségek szociális mintázatára: a nők, az etnikai csoportok (romák) a szegények, stb. egészségi állapotának szociális dimenzióira. Továbbá megismerkednek az orvos beteg kapcsolat, az orvoshoz fordulás, a betegmagatartás szociális és kulturális dimenzióival. Az egészségügyi rendszer ismertetése során is elsősorban a szociális dimenziók kerülnek előtérbe, mint például az egészségügyi rendszer és a társadalmi egyenlőtlenségek viszonya. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A klasszikus népegészségtani anyag társadalmi háttérét hangsúlyozza a képzés <i>képesség:</i> a szociális munka során a kliens egészségi állapotának szerepét ismeri fel a hallgató <i>attitűd:</i> elfogadás <i>autonómia és felelősség:</i> az egészségi állapotromlása következtében kiszolgáltatott helyzetre való érzékenyítés	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás</i> A személyes és a szociális test. A test működésének laikus modelljei. Az egészség és betegség fogalmának értelmezése. Az egészség és betegség kulturális meghatározottsága. Fájdalom és kultúra. A stressz kulturális vonatkozásai. A medicina társadalmi szerepköre. Megbirkózás a betegséggel, stigmatizáltság. Betegségek és stigmatizáció. AIDS., TBC, ... Fogyatékosok. Rehabilitáció. A kirekesztettség szociális dimenziói. A megbetegedések okai, okozati modellek. Társadalmi integráció, társas támogatás, életeseemények. A népesség egészségi állapotának mérése. Mortalitás, születéskor várható átlagos élettartam, csecsemő és gyermek-halandóság, morbiditás. A betegség miatti hiányzás, orvoshoz fordulás, egyéni beszámoltatás, a normális életvitel mérése, az egészségi állapot szubjektív megítélése, az életminőség mérése. A betegségek szociális mintái 1.: társadalmi osztályok, rétegek, munkanélküliek, szegények. A betegségek szociális mintái 2.: nemek, életkor, etnikum (cigányság), vallás, életmód. A magyarországi lakosság egészségi állapota a statisztikai adatok tükrében. Epidemiológiai kutatások Magyarországon. Prevenció: elsődleges, másodlagos, harmadlagos prevenció. A prevenció típusai, a beavatkozások szereplői és a beavatkozások módjai. A gyógyítás típusai: öngyógyítás, családi és közösségi ápolás, öngyógyító csoportok. Alternatív medicina, professzionális gyógyítás. Haldokló betegek ellátása – a hospice. Az állam és a civil társadalom szerepe az egészségügyi ellátásban. Piaci típusú egészségügyi ellátás. Állami típusú egészségügyi ellátás. Társadalombiztosítás. Privatizáció az egészségügyben. Plurális egészségügyi rendszer. Az egészségügyi ellátás értékelése I. Hatékonyság. Az egészségügyi kiadások korlátozásának dilemmái. Klinikai, társadalmi és kulturális iatrogenézis. Az egészségügyi ellátás értékelése II. Társadalmi és területi egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás területén. Összefoglalás	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	

szóbeli beszámoló a 6. órán, melynek pótlására az utolsó órán van lehetősége a hallgatónak.

100-90 %	jeles
89-76%-	jó
75-65%	közepes
64-50%	elégséges
50% alatt	elégtelen

a beszámoló 20%-ot számít be az év végi jegybe
kollokvium teljesítésének módja, szóbeli értékelése

100-90 %	jeles
89-76%-	jó
75-65%	közepes
64-50%	elégséges
50% alatt	elégtelen

Tételek:

1. Bevezetés a népegészségtanba. Társtudományok: egészséglélektan, epidemiológia, orvosi szociológia, orvosi antropológia.
2. A személyes és a szociális test. A test működésének laikus modelljei. Az egészség és betegség fogalmának értelmezése. Az egészség és betegség kulturális meghatározottsága. Fájdalom és kultúra. A stressz kulturális vonatkozásai.
3. A medicina társadalmi szerepköre. Megbirkózás a betegséggel, stigmatizáltság. Betegségek és stigmatizáció. AIDS., TBC, ...
- 4.. Fogyatékosok. Rehabilitáció. A kirekesztettség szociális dimenziói.
5. A megbetegedések okai, okozati modellek.
6. Társadalmi integráció, társas támogatás, életesemények.
7. A népesség egészségi állapotának mérése. Mortalitás, születéskor várható átlagos élettartam, csecsemő és gyermek-halandóság, morbiditás.
8. A betegség miatti hiányzás, orvoshoz fordulás, egyéni beszámoltatás, a normális életvitel mérése, az egészségi állapot szubjektív megítélése, az életminőség mérése.
9. A betegségek szociális mintái 1: társadalmi osztályok, rétegek, munkanélküliek, szegények.
A betegségek szociális mintái 2: nemek, életkor, etnikum (cigányság), vallás, életmód.
10. A magyarországi lakosság egészségi állapota a statisztikai adatok tükrében. Epidemiológiai kutatások Magyarországon.
11. Prevenció: elsődleges, másodlagos, harmadlagos prevenció. A prevenció típusai, a beavatkozások szereplői és a beavatkozások módjai. A gyógyítás típusai: öngyógyítás, családi és közösségi ápolás, öngyógyító csoportok. Alternatív medicina, professzionális gyógyítás.
12. Haldokló betegek ellátása – a hospice.
13. Az állam és a civil társadalom szerepe az egészségügyi ellátásban. Piaci típusú egészségügyi ellátás. Állami típusú egészségügyi ellátás. Társadalombiztosítás. Privatizáció az egészségügyben. Plurális egészségügyi rendszer.
14. Az egészségügyi ellátás értékelése I. Hatékonyság. Az egészségügyi kiadások korlátozásának dilemmái. Klinikai, társadalmi és kulturális iatrogenézis. Az egészségügyi ellátás értékelése II. Társadalmi és területi egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás területén Félévközi számonkérés módja és értékelése:
szóbeli beszámoló a 6. órán, melynek pótlására az utolsó órán van lehetősége a hallgatónak.

100-90 %	jeles
89-76%-	jó
75-65%	közepes
64-50%	elégséges
50% alatt	elégtelen

a beszámoló 20%-ot számít be az év végi jegybe
kollokvium teljesítésének módja, szóbeli értékelése

100-90 %	jeles
89-76%-	jó
75-65%	közepes
64-50%	elégséges

50% alatt elégtelen

Tételek:

1. Bevezetés a népegészségtanba. Társtudományok: egészséglélektan, epidemiológia, orvosi szociológia, orvosi antropológia.
2. A személyes és a szociális test. A test működésének laikus modelljei. Az egészség és betegség fogalmának értelmezése. Az egészség és betegség kulturális meghatározottsága. Fájdalom és kultúra. A stressz kulturális vonatkozásai.
3. A medicina társadalmi szerepköre. Megbirkózás a betegséggel, stigmatizáltság. Betegségek és stigmatizáció. AIDS., TBC, ...
4. Fogyatékosok. Rehabilitáció. A kirekesztettség szociális dimenziói.
5. A megbetegedések okai, okozati modellek.
6. Társadalmi integráció, társas támogatás, életeseemények.
7. A népesség egészségi állapotának mérése. Mortalitás, születéskor várható átlagos élettartam, csecsemő és gyermek-halandóság, morbiditás.
8. A betegség miatti hiányzás, orvoshoz fordulás, egyéni beszámoltatás, a normális életvitel mérése, az egészségi állapot szubjektív megítélése, az életminőség mérése.
9. A betegségek szociális mintái 1: társadalmi osztályok, rétegek, munkanélküliek, szegények.
A betegségek szociális mintái 2: nemek, életkor, etnikum (cigányság), vallás, életmód.
10. A magyarországi lakosság egészségi állapota a statisztikai adatok tükrében. Epidemiológiai kutatások Magyarországon.
11. Prevenció: elsődleges, másodlagos, harmadlagos prevenció. A prevenció típusai, a beavatkozások szereplői és a beavatkozások módjai. A gyógyítás típusai: öngyógyítás, családi és közösségi ápolás, öngyógyító csoportok. Alternatív medicina, professzionális gyógyítás.
12. Haldokló betegek ellátása – a hospice.
13. Az állam és a civil társadalom szerepe az egészségügyi ellátásban. Piaci típusú egészségügyi ellátás. Állami típusú egészségügyi ellátás. Társadalombiztosítás. Privatizáció az egészségügyben. Plurális egészségügyi rendszer.
14. Az egészségügyi ellátás értékelése I. Hatékonyság. Az egészségügyi kiadások korlátozásának dilemmái. Klinikai, társadalmi és kulturális iatrogenézis. Az egészségügyi ellátás értékelése II. Társadalmi és területi egyenlőtlenségek és az egészségügyi ellátás területén

Kötelező irodalom:

ARMSTRONG, D.: *Az orvosi szociológia alapjai*. SEMMELWEIS KIADÓ, BudaPest, 1995.
CSÉPE Andrea (Szerk.): *Összefogás a Depresszió ellen*. SEMMELWEIS KIADÓ.2007.
Helman C. G.: *Culture, Health and Illness*. Taylor & Francis, 2010..
Link, Bruce, G. – Phelan, Jo, C.: *Evaluating the Fundamental Cause Explanation for Social Disparities in Health* (2000), In.: *Handbook of Medical Sociology*. Ed. by Bird, E.C. – Conrad, P. – Fremont, M. A. Perentice Hall, London.
Mirowsky, Johns – Ross, E. Catherine – Reynolds, Johns (2000): *Links between Social Status and Health Status*. In: *Handbook of Medical Sociology*. Ed. by Bird, E.C. – Conrad, P. – Fremont, M. A. Perentice Hall, London .

Ajánlott irodalom:

Bird Ch.E. – Conrad, P – Fremont, M.: *Handbook of Medical Sociology*: 2010. Perentice Hall
Gyukits György (2000): *A romák egészségügyi ellátásának szociális háttere*. In.: *Cigánynak születni. Aktív Társadalom Alapítvány /Új Mandátum*
Gyukits György (2001): *Tüdővédelemhelyzet*. Esély/6.

Tantárgy neve: Egészségfejlesztés, egészségnevelés	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO604 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy egészségfejlesztés területén alapvető ismeretek átadását célozza meg, melyek egészségfejlesztési programok részvételében nyújt hasznos ismereteket a leendő szociális munkások számára Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> egészségfejlesztéssel kapcsolatos gyakorlati ismeretek, melyek tereptapasztalatokon alapulnak <i>képesség:</i> egészségfejlesztési programokban való részvétel <i>attitűd:</i> egészség, mint érték <i>autonómia és felelősség:</i> a népesség egészségi állapotának fontossága, ennek javítása	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> 1. Az egészség és betegség fogalma. 2. Életkor, nemek és egészségi állapot. 3. Társadalmi egyenlőtlenségek és egészségi állapot, egészségmagatartás 4. Közösség (Család...) és egészség. Etnikai csoportok és egészségi állapot. 5. Betegmagatartás, megküzdés a betegséggel. 6. A magyarországi népesség egészségi állapotának főbb jellemzői egy egészségfejlesztési program célkitűzésének szempontjait figyelembe véve. 7. Egészségfejlesztő program tervezése. Ismeret és szükségletfelmérés. (A már rendelkezésre álló adatok felhasználása) 8. Prioritások meghatározása. 9-10- Módszer meghatározása. 11-13. Program megvalósítás. 14. Az elkészített program tervezet értékelése. Beszámoló.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: aktív részvétel egy prevenciós programelem kidolgozásában 50% Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: beszámoló 50%, a gyakorlaton felhasznált irodalom alapján	
Kötelező irodalom: Gyukits György – Sándor Imola: A romák egészségvédelmét szolgáló oktatási program a Dzsumujban In.: LAM, 13. évf. 1. szám 2003. február, 85-87. oldal Gyukits György: Fiatal roma nők véleménye egészségi állapotukról és egészségi ellátásukról. Népegészségügy 2000/5. 17-25. oldal Hermann, C.G.: Culture, Health and Illness, Fifth edition (Hodder Arnold Publication 11. chapter. Ajánlott irodalom: Armstrong, D.: Az orvosi szociológia alapjai. Semmelweis Kiadó, Budaest, 1995. (vagy bármely más kiadás) Gyukits György: A fiatalok terhesség és gyermekvállalás a mélyszegénységben élők körében. In. Kisdi Barbara (szerk.): Létkérdések a születés körül. 456 oldal, L. Harmattan, Budapest, 2015. Gyukits György: Gyermekvállalás a nagyvárosi szegénynegyedben élő fiatalok roma nők körében. Szociológiai Szemle. 2003/2. 59-83. oldal. Magatartástudományok, Szerk.: Buda Béla Kopp Mária. Semmelweis Kiadó . 2001.	

Tantárgy neve: Szociális munka mentális zavarokkal küzdőkkel	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE03 Tárgyfelelős intézet: BTK-ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Gyukits György, egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2 - 0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A „Szociális munka mentális zavarokkal küzdőkkel” c. tárgy a „Szociális munka az egészségügyben specializáció” tananyagcsoportba tartozik. Feladata, hogy a szociális munka alapképzés hallgatói a mentális zavarokkal küzdő heterogén populáció részére nyújtott szociális munka elméleti és gyakorlati összefüggéseit is megismerhessék. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét. Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket. Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. <i>képesség:</i> Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. <i>attitűd:</i> Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért. Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja. Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.	
Tantárgy tematikus leírása: A tárgy keretén belül a hallgatók megismerkedhetnek az egyéni és csoport szintű szociális munka fogalmával, valamint annak mentális zavarokkal küzdő klienskörökben alkalmazható formáival.	
<i>Előadás:</i> Bevezetés Emlékeztető: szociális munka egyénnel - áttekintés Emlékeztető: szociális munka csoportokkal - áttekintés Szociális munka mentális zavarokkal küzdő egyénnel – élethelyzetek, megjelenési formák, hatások Mentális zavar I: Autizmus Mentális zavar II: Beszédzavarok Mentális zavar III: Személyiségzavarok Mentális zavar IV: Kényszerbetegségek Mentális zavar V: Részképességzavarok	

Mentális zavar VI: Fóbiák Mentális zavar VII: Hangulatzavarok Mentális zavar VIII: Idegrendszeri betegségek Mentális zavar IX: Neurodegeneratív betegségek Összegzés	A számonkérés módja: aláírásért beadandó dolgozat melynek témája az első órán kerül a hallgatóval közösen kialakított téma alapján, kollokvium szóbeli vizsga Félévközi számonkérés módja és értékelése: A félév közepén és a félév végén, az előadások és a kötelező irodalmak alapján 1-1 zárthelyi dolgozatot kell írni. <table border="0"> <tr> <td>100-90 %</td><td>jeles</td></tr> <tr> <td>89-76%-</td><td>jó</td></tr> <tr> <td>75-65%</td><td>közepes</td></tr> <tr> <td>64-50%</td><td>elégséges</td></tr> <tr> <td>50% alatt</td><td>elégtelen</td></tr> </table> A A kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A félévi érdemjegyre a félévközi teljesítmény 100 %-os arányal kerülhet beszámításra. (Megajánlott jegy) Amennyiben a hallgató nem fogadja el a megajánlott jegyet, akkor a vizsgaidőszakban szóbeli vizsgát kell tennie.	100-90 %	jeles	89-76%-	jó	75-65%	közepes	64-50%	elégséges	50% alatt	elégtelen
100-90 %	jeles										
89-76%-	jó										
75-65%	közepes										
64-50%	elégséges										
50% alatt	elégtelen										
Kötelező irodalom: Pataki Éva (2010): Szociális munka csoportokkal. Szociótéka, Debrecen Gordos Erika: Kézikönyv a pszichiátriai betegek közösségi ellátását nyújtó szociális szakembereknek. Szigony Alapítvány kiadványa, Budapest, 2009. 12-25. o. Harangozó Judit, Bodrogi Andrea: A pszichiátria paradigma-váltása: a felépülést segítő közösségi gondozás és rehabilitáció alapjai. In: A pszichiátria magyar kézikönyve. Szerkesztette: Füredi János, Németh Attila, Tariska Péter. Medicina Könyvkiadó ZRT. Budapest, 2009 Ajánlott irodalom: Füredi J., Harmatta J., Lajtai L., : A pszichiátria társadalmi vonatkozásain. In: Füredi J., Németh A., Tariska P. (Szerk.): A Pszichiátria magyar kézikönyve. Medicina Könyvkiadó, Budapest, 2009. 122-132. o.											

Tantárgy neve: Az idősellátás kérdései	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE04 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelezően vál.
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Földessy Judit, megbízott oktató	
Javasolt félév: 6	Előfeltétel:-
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy során a hallgatók megismerkednek az időskor jellegzetességeivel, az időskor okozta egyéni és társadalmi szintű kihívásokkal, az idős korosztályra irányuló társadalompolitika főbb szempontjaival, prioritásaival. A hallgatók megismerik az idősök ellátását szabályozó jogszabályi környezetet, valamint a szociális ellátást biztosító intézményrendszert, az egyes ellátási formák jellemzőit, igénybevétel lehetőségeit. Gyakorlati ismereteket kapnak a szociális munka eszközeiről, módszereiről, adekvát alkalmazásuk módjáról a célcsoport segítése során. A kurzus célja, hogy a hallgatók legyenek tájékozottak az idősökre irányuló szociálpolitika főbb irányairól, prioritásairól, ismerjék meg a célcsoport ellátását biztosító szociális szolgáltató rendszert, legyenek képesek a szociális munka módszereinek gyakorlati alkalmazására az idős célcsoport körében. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. Ismeri az idősellátás problémáit és kihívásait. Tisztában van az idősellátás hazai és uniós gyakorlatával. <i>képesség:</i> Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. Képes szükségletfelmérésre az idősellátásban, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére. Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét. Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel az idősellátás területén. <i>attitűd:</i> - Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett. Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. <i>autonómia és felelősség:</i> Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.	
Tantárgy tematikus leírása:	
Időskorúak helyzete Magyarországon Demográfiai folyamatok alakulása Magyarországon és Európában Az idősökre irányuló társadalompolitika főbb szempontjai, kihívásai Az idősökre irányuló szociálpolitika prioritásai, stratégiai ezek hatása a hazai ellátórendszerre Az időskor jellegzetességei Az idősödés folyamata, az időskor szakaszai Szükségletek változása, a változásokra adható egyéni, közösségi és társadalmi válaszok Az idősellátás intézményrendszere Jogszabályi környezet Idősök számára elérhető pénzübeli és természetbeni ellátások (hozzáférés módja, feltételei) Idősök számára nyújtható személyes szociális szolgáltatások rendszere Szociális ellátórendszer változásának, fejlesztésének irányai Szociális munka gyakorlati alkalmazása az egyes ellátási típusokban Összegzés	

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

-

Az előadás teljesítésének módja, értékelése:

A félév írásbeli vizsgával zárul.

Értékelése:

100-90 % jeles

89-76%- jó

75-65% közepes

64-50% elégséges

50% alatt elégtelen

Kötelező irodalom:

Bagdy Emőke: Fejlődéslélektan az életfolyamatokon át In: Pszichoterápia, 2000.VIII.hó

Udvari Andrea: Az idősellátás helyzete Magyarországon – Kutatás jelentés (NCSSZI Bp. 2013)

<http://www.ncsszi.hu/download.php%3Ffileid%3D771>

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

1/2000. (I.7.) SZCSM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

Esély 2014/2. szám – Konferencia az idősek segítségéről

European Care for the Elderly.

<http://michael-hudson.com/2016/05/european-care-for-the-elderly-2016/>

Ajánlott irodalom:

Szakmai szabályozók fejlesztése (Szerk. Balogh O., Fehérné D. Ildikó, Kostyák Á., Pató Ágnes, Vajda N.) NCSSZI. 2011. TÁMOP-5.4.1/08/1-2009-0002 sz. kiemelt projekt 9-56 old.

BAGDY Emőke: Fejlődéslélektan az életfolyamatokon át. In: *Pszichoterápia*, 2000. augusztus.

DOBOSSY Imre - S. MOLNÁR Edit-VIRÁGH Eszter: *Az Öregedés és társadalmi környezet*. KSH, Műhelytanulmányok, 3. szám, 2003

GICZI Johanna- SÁGHI GÁBOR (szerk.): *Időskorúak Magyarországon*. KSH, Budapest, 2004

81/2009. (X. 2.) OGY határozat Az Időügyi Nemzeti Stratégiáról; Magyar Közlöny 2009/141 (X.2.)

Kötet az idősekről, Esély füzetek 2., „ESÉLY” Közösségfejlesztő és családsegítő szolgálat; 1995. Budapest, ISSN 12171697

Európai Közösségek Bizottsága: Zöld könyv: „A demográfiai változások kihívása, a nemzedékek közötti szolidaritás új formái”; COM(2005) 94 végleges; Brüsszel, 16.3. 2005

Services for Older People in Europe.

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/mental_health/docs/services_older.pdf

Tantárgy neve: Fogyatékkal élők a társadalomban	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE05 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: szabadon vál.
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók ismeret szerzésének segítése a fogyatékoságról és a hozzá kapcsolódó fogalmakról, valamint ezek értelmezésének megtanulása. A fogyatékosággal élő emberek speciális problémáinak, szükségleteinek megismerése. A problémák kezeléséhez szükséges készségek gyakorlása. A szociális munkás általános és speciális feladatainak megfogalmazása a fogyatékos emberek különböző élettereiben. Ezen ismeretek birtokában a hallgatók képesek legyenek munkájuk során az adott területen megfelelően empatikus attitűddel szervezési és megvalósítási feladatok ellátására. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A helyes magatartás, valamint a jó döntés elveiről kialakított álláspontok kritikus, elemző megítélése. A lényeges és a lényegtelen mozzanatok, jelenségek megkülönböztetése. Az ok-okozati összefüggések felismerése. <i>képesség:</i> A morális problémák felismerése, értelmezése, a lehetséges válaszok megfogalmazásának képessége. A cselekedet és a következmény összefüggéseinek figyelembevétele. A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása <i>attitűd:</i> A problémaérzékenység fejlesztése, az igazságérzet és a becsületesség képességének formálása. <i>autonómia és felelősség:</i> A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása	
Tantárgy tematikus leírása:	
A fogyatékoság fogalma, elméletei A fogyatékoság társadalmi értelmezése A fogyatékkal élők társadalmi helyzete az EU-ban A fogyatékkal élők helyzete Magyarországon Támogatási formák az EU-ban Támogatási formák Magyarországon Jó és rossz gyakorlatok Társadalmi befogadás Iskolai nevelési gyakorlatok Sztereotípiák, előítéletek Csoportmunka I. Csoportmunka II. Csoportmunka III. Összegzés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Az előadás teljesítésének módja, értékelése: A félév írásbeli vizsgával zárul. Értékelése: 100-90 % jeles 89-76%- jó 75-65% közepes 64-50% elégséges 50% alatt elégtelen	

Kötelező irodalom:

Illyés Sándor szerk.: Gyógypedagógiai alapismeretek (ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest 2000)

Dr. Kálmán Zsófia: Bánatkő. Sérült gyermek a családban (Bliss Alapítvány Budapest 1994)

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

Ajánlott irodalom:

Réthy Endréné: Integrációs törekvések Európában. Az ép és Sérült (fogyatékos) gyermek együttnevelésének elmélete és gyakorlata (Szociális munka XXII. évf. 1.sz.)

Zaja Roland: A csend hangjai (Szerzői kiadás 2009)

Christopher Nolan: Under the Eye of the Clock Figyel az idő (Pan Books Ltd. London 1988)

Tantárgy neve: Kommunikáció az egészségügyben	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOE06 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Osváth Andrea egy. adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus általános célja az, hogy a résztvevő hallgatók megismerkedjenek és elsajátítsák az egészségügyben használatos kommunikációs módokat. Az empátikus, asszertív, szuggesztív kommunikációt, az erőszakmentes kommunikációs technikát, melyek által képessé válnak megelőzni, vagy kezelni az egészségügyben előforduló agressziót kiváltó helyzeteket, valamint a kialakult és fennálló konfliktusokat. További cél az elsajátított elméleti ismeretek begyakorlása az önérvényesítő kommunikáció kérdéskörére fókuszálva, szituációs gyakorlatokkal, szerepjátékkal önálló és csoportos munkával színesítve a tanulást. A kurzus folyamán alkalom nyílik megismerkedni valós helyzetekkel, kommunikációs nehézségekkel, melyeket a meghívott egészségügyben dolgozók mutatnak majd be a hallgatóknak. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, értékelés, asszertivitás, kooperáció <i>attitűd:</i> nyitottság, elkötelezettség, objektivitás, korrektség <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, tisztelet, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás, gyakorlat:</i> 1. A kommunikáció alapfogalmai 2. A nonverbális kommunikáció 3. A metakommunikáció dimenziói 4. 5-6. Konfliktushelyzetek és feloldási lehetőségek az egészségügyben 7-8-9. Empátia és asszertív kommunikáció az egészségügyben. Orvos-páciens, ápoló-beteg kommunikáció 10-11-12. Meghívott egészségügyben dolgozók- arcképek élesben. Kommunikációs kompetencia és személyiség	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Kollokvium teljesítésének módja, értékelése: A gyakorlaton való aktív részvétel, egy kiselőadás megtartása és egy beadandó dolgozat elkészítése a félév végén, az órán megbeszélte formai és tartalmi követelményeknek megfelelően. A dolgozatot és a kiselőadást nem lehet pótolni a megadott, a félév elején egyeztetett határidőn túl. 5 fokú értékelés	
Kötelező irodalom: Gerdei Zsófia, Liebhard László, Módra Tiborné (2005): <i>Kommunikáció az egészségügyben</i>, Budapest: Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Int. ISBN:0359000956641 Bishop S. (2008). <i>Asszertivitas</i>. Budapest: Manager. Bolton R. (1986). <i>People Skills: How to Assert Yourself, Listen to Others, and Resolve Conflicts</i>. New York: Simon & Schuster. Smith, Susan (2008): <i>Kommunikációprezentáció az ápolásban - Vezérfonal az ápoló önérvényesítő és felelősségteljes kommunikációjához</i>. Bp., Medicina, ISBN: 9789632261850 Ajánlott irodalom: Davenport, B. (2014). <i>Building Confidence: Get Motivated, Overcome Social Fear, Be Assertive, and Empower Your</i>	

Life For Success. Bold Publisher.

James A. Anderson (2005): *A kommunikációelmélet ismeretelméleti alapjai*, Typotex Kiadó, ISBN: 9789639548534

Kollár János dr: *Kommunikáció az egészségügyi teamen belül: orvosok és szakdolgozók*. in:

<http://real.mtak.hu/35853/1/650.2016.30444.pdf>

Tantárgy neve: Családsegítő szolgáltatások	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOCS03 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelezően vál.
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): Gúr Péter Attila, óraadó oktató	
Javasolt félév: 6.	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: Integráló tantárgy, amely új ismeretek mellett a tárgyról korábban elsajátított ismereteket és tapasztalatokat is szintézisbe vonja. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> - Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. - Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat. - Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. - Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait. - Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra - ezen belül civil-, egyházi, piaci sféra - rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit. - Ismeri más segítő szakmák kompetenciaköreit, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre. <i>képesség:</i> - Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. - Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. <i>attitűd:</i> - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. - Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> - Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.	
Tantárgy tematikus leírása: A család- és gyermekjóléti szolgáltatás törvényi szabályozása, alapelvei, szolgáltatási struktúra Alapvető jogok és kötelességek – emberi és gyermeki jogok, gyermeki jogok védelme, szülői jogok és kötelességek A gyermekek védelmének rendszere: pénzbeli és természetbeni ellátások a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások gyermekvédelmi szakellátások hatósági intézkedések	

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás – család-, és gyermekjóléti központ – esetmenedzseri tevékenység Család- és gyermekjóléti szolgáltatás – család- és gyermekjóléti szolgálat – családsegítés Rendszerszemléletű szociális segítség jelentősége Egyéni, csoportos és közösségi szociális segítő munka/szolgáltatások Megelőző tevékenységek, probléma fókuszú prevenció Speciális szolgáltatások a család-, és gyermekjóléti szolgáltatásban Óvodai-, iskolai szociális segítő tevékenység, és a szociális diagnózis szolgáltatás, mint új elem az alapellátásban Jelzőrendszer szervezése, rendszere, tagjai, működtetése Kapcsolódási pontok – gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása Szakmai felügyelet, fenntartói feladatok, szolgáltatásszervezés, ellenőrzés, módszertani szaktanácsadás rendszere, minőségbiztosítási elemek
<i>Előadás, gyakorlat:</i> Előadás és csoportmunka.
Félévközi számonkérés módja és értékelése: egyéni és csoportmunka Gyakorlati jegy: Zárthelyi dolgozat, egyéni és csoportmunka
Kötelező irodalom: Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai (Társadalompolitikai Olvasókönyvek, Budapest, 1997) Hegyesi-Talyigás: A szociális munka elmélete és gyakorlata (I-IV. kötet, NCSSZI Kiadó) Kozma Judit, Prókai Orsolya (szerk.): Családsegítő szolgáltatások. Tematikus szöveggyűjtemény a nemzetközi irodalomból (NCSSZI, 2011) Insoo Kim Berg: Konzultáció sokproblémás családokkal (Családterápiás sorozat 5., Animula Kiadó, 2007) Morris, K., Mason, W., Bywaters, P., Daniel, B., Featherstone, B., Mirza, N., Brady, G., Bunting, L., Scourfield, J., Hooper, J., and Webb, C., (2018) Social work, poverty and child welfare interventions. Child&Family Social Work. DOI: 10.1111/cfs.12423 Ajánlott irodalom: Módszertani útmutatók: család-, és gyermekjóléti szolgáltatás: -Protokoll – A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő-és jelzőrendszer folyamatairól, EMMI -Protokoll-A gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatások folyamatairól, EMMI -A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan, EMMI -Szakmai ajánlás – A család-, és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő-, és jelzőrendszer működésének és működtetésének tapasztalatairól, EMMI -Protokoll- A család-, és gyermekjóléti szolgáltatás keretében biztosított szociális segítő munka folyamatairól, EMMI A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás integrációjának és az ellátórendszer kétszintűvé történő átalakításának tapasztalatai? Társz Zrt, Budapest, 2017

Tantárgy neve: Alkalmazott családszociológia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOCS04
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyemlem: kötelezően vál.
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel:-
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus a családszociológia előadás anyagára építve elmélyíti a hallgatók családszociológiai kutatás készítésére vonatkozó ismereteit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A helyes magatartás, valamint a jó döntés elveiről kialakított álláspontok kritikus, elemző megítélése. A lényeges és a lényegtelen mozzanatok, jelenségek megkülönböztetése. Az ok-okozati összefüggések felismerése. <i>képesség:</i> A morális problémák felismerése, értelmezése, a lehetséges válaszok megfogalmazásának képessége. A cselekedet és a következmény összefüggéseinek figyelembevétele. A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása <i>attitűd:</i> A problémaérzékenység fejlesztése, az igazságérzet és a becsületesség képességének formálása. <i>autonómia és felelősség:</i> A morális helytállás értelmének sokoldalú megvilágítása, az önreflexió, az önvizsgálat és az önismeretre, lelkiismeretességre törekvés igényének kialakítása	
Tantárgy tematikus leírása:	
A félév során közösen megtervezünk egy családszociológiai témájú kutatást és együttesen megvalósítjuk. A családszociológia vizsgálati területei, modelljei Kutatási módszerek I. Kutatási módszerek II. Problémafelvetések Kutatási terv készítése I. Kutatási terv készítése II. Terepmunka I. Terepmunka II. Terepmunka III. Terepmunka IV. Megbeszélés Következtetések levonása Javaslatok I. Javaslatok II.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Maximum 3 alkalommal lehet hiányozni. A gyakorlat teljesítésének módja, értékelése: A megadott határidőre mindenki elkészíti 10 oldalas házidolgozatát és a gyakorlaton bemutatja.	
Kötelező irodalom: Családszociológia (Szöveggyűjtemény, Szerk: Schadt Mária) Comenius BT, Pécs 2000. Cseh-Szombathy László: A házastársi konfliktusok szociológiája. Gondolat, Budapest, 1985. Teresa Ciabattari: Sociology of Families. Change, Continuity, and Diversity. Sage, 2017. Madonna Kolbenschlág: Búcsúcsók Csipkerózsikának. Csokonai Kiadó, Debrecen Budapest, 1999. Virginia Satir: A család együttélésének művészete. Az új családműhely. BFI-Budapest, Berne, Eric: Emberi játszmák. Háttér Kiadó Kft 2002. Ajánlott irodalom: Roderick Phillips: Amit Isten egybekötött. A válás rövid története. Osiris, Budapest, 2004. A gyermekkor története (Szöveggyűjtemény, Szerk: Vajda Zsuzsanna, Pukánszky Béla) Eötvös József Könyvkiadó Budapest, 1998. Alice Miller: A tehetséges gyermek drámája. Osiris, Budapest, 2005. Boldizsár Ildikó: Meseterápia. Magvető Kiadó, Budapest 2010.	

Tantárgy neve:	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMOCS05
----------------	-------------------------------------

Fogyatékkal élők a társadalomban	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: szabadon vál.
Tárgyfelelős: Gyukits György egyetemi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus során áttekintjük a fogyatékkal élők csoportjainak (látási, hallási, mozgásszervi és értelmi) alapvető jellemzőit, különös tekintettel életmódjukra, társadalmi integrációjukra, illetve a hazai és nemzetközi jogszabályi környezetre. A téma tárgyalását szociológiai, gyógypedagógiai szociológiai szempontból tesszük meg, kitérve a fogyatékkal kapcsolatos stigmatizációs, családszociológiai és szubkulturális elméletekre. Tárgyaljuk a rehabilitáció, illetve a habilitáció fogalmait, menetét és formáit. Elemezzük a fogyatékkal élőkre vonatkozó hazai és nemzetközi kutatások eredményeit. Bemutatjuk a megváltozott munkaképességűek, a rokkantak és a fogyatékkal élők munkaerőpiaci lehetőségeit és munkaerőpiaci diszkriminációját. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A fogyatékoságot tágabb interdiszciplináris megközelésből tárgyaljuk <i>képesség:</i> A hallgató képessé válik a fogyatékoság komplex szemléletére <i>attitűd:</i> A fogyatékosággal szembeni érzékenyítő attitűd, beleérző képesség <i>autonómia és felelősség:</i> A fogyatékosokkal kapcsolatos társadalmi felelősség vállalás erősítése.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás</i> 1. Bevezetés: a hallgatók előzetes ismereteinek, gyakorlati tapasztalatainak feltárása. 2-8. A fogyatékkal élők különböző csoportjai, jellemzői, életmódjuk és társadalmi integrációjuk, társadalmi problémák a fogyatékosággal élőkkel kapcsolatban 9-10. Jogszabályi környezet az Európai Unióban és Magyarországon 11. Medikális és szociális kezelési rezsimek: habilitáció és rehabilitáció, munkaerőpiaci programok, civil szervezetek 12. Összefoglalás.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése:	
-	
kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	
kollokvium, az egyes szakirodalmi anyagok, mint tételek alapján	
Kötelező irodalom: BÁNFALVY Csaba: <i>Gyógypedagógiai szociológia</i>. ELTE BGGYFK, 2006 BÁNFALVY Csaba: A felnőtt fogyatékosok munkavégzési jellemzőiről. In: <i>Esély</i> 1997. 4., 43–52. o. GOFFMAN, Erving: <i>Stigma és szociális identitás A hétköznapi élet szociálpszichológiája</i>. Budapest, Gondolat, 1981 179-240. oldal KÖNCZEI György: <i>Fogyatékosok a társadalomban</i>. (Újabb adatok a kitaszítottság anatómiájához). Gondolat, Budapest, 1992 TAUSZ K: A fogyatékos emberek társadalmi integrációjának egyes kérdései Magyarországon. In: <i>Az államtalanítás dilemmái: szociálpolitikai kényszerek és választások</i>. ATA 1995. TAUSZ Katalin: Egyenlőtlenségek és különleges bánásmód. <i>Fundamentum</i> 1998 1998.1-2. Társadalmi egyenlőtlenségek és különleges bánásmód. In: <i>A hátrányos megkülönböztetés tilalmától a pozitív diszkriminációig. A jog lehetőségei és korlátai</i>. Ajánlott irodalom: BÁNFALVY Csaba: A „Budapest-vizsgálat” vitaanyagának szociológiai szempontú összefoglalása. 1986. In: Illyés (szerk.) 1984–90, II., 7 –87. o. BORBÉLY Sjoukje–CSÁNYI Yvonne–FÖLDINÉ ANGYALOSSY Zsuzsa–KISS Ágota–MISETA Zsuzsa–PAPP Gabriella–PERLUSZ Andrea–RÓZSÁNÉ CZIGÁNY Enikő–SZABÓ Ildikó: <i>Fogyatékos gyermekek integrált nevelése hazai kísérletek tükrében</i>. Budapest, BGGYTF, 1995 <i>A fogyatékkal élő emberek társadalmi befogadása</i>. Európa Esélyegyenlőségi Stratégiája.	

A fogyatékosok személyek védelméről és jogegyenlőségük biztosításáról szóló 1997. Évi CXL. Törvény
Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük Biztosításáról
2003. évi CXXV törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
TóTH Kinga Dóra et al: *Összefogással a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjuk érdekképviselétéért.*
Miskolc: Szépmíves Kiadó. 2006.

Tantárgy neve: Álláskeresési tréning	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO605
	Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI
	Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Osváth Andrea egy. adjunktus	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tréning célja, hogy a hallgatók segítséget kapjanak az álláskeresés során felmerülő gyakorlati és elméleti kérdéseik tisztázásához, gyakorlatot szerezzenek az önéletrajz írás, az első interjú, a kérdezéstechnika, az önérvényesítő kommunikáció területén. További cél praktikus ötletekkel, tanácsokkal elérni, hogy a hallgatók tudatosan tervezzék pályájukat, és rendelkezzenek rövid- és középtávú pályaképpel, önismerettel. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek, önismeret <i>képesség:</i> elemzés, értékelés, alkalmazás, irányítás, kooperáció <i>attitűd:</i> nyitottság, elkötelezettség, objektivitás, korrektség <i>autonómia és felelősség:</i> önállóság, tisztelet, fejlődés, önmenedzselés.	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> Karriertervezési ismeretek Az álláskeresési folyamat lépései Hatékony álláskeresési technikák (önéletrajzírási, munkapiaci marketing, felkészülés az állásinterjúra stb.) megismerése, elsajátítása, begyakorlása Karrierterv-készítés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: A tréningen való aktív részvétel, az egyéni és kiscsoportos feladatokban való részvétel, a saját karrierterv-elkészítése. Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:	
Kötelező irodalom: Dara – Henczi – Szetei (2006): <i>Állásvadászat és karriertervezés</i>. Budapest, Perfekt Hatházi Alexa – Kőrösi Márta – Krista Zita (2000): <i>Álláskeresők útikönyve</i>. Budapest, Athenaeum Pintér Zsolt (2008): <i>Hogyan csináljunk karriert? Az álláskeresés enciklopédiája</i>. Horton International Hungary Kft., Kránitz Éva (2017): <i>Állásinterjú haladóknak - 150 állásinterjú-kérdés & 250 mintaválasz</i>, Bp., Coaching Partner Kft. ISBN: 9786158043717 Clark, Timothy - Osterwalder, Alexander - Pigneur, Yves (2012): <i>Business Model You - A One-Page Method For Reinventing Your Career</i> Wiley, John, & Sons, Inc. ISBN: 1118156315 Ajánlott irodalom: Clark, Tim - Osterwalder, Alexander - Pigneur, Yves (2012): <i>Business Model You - Dein Leben - Deine Karriere - Dein Spiel</i>. Campus ISBN: 3593397250 Templar, Richard (2010): <i>A karrierépítés 100 szabálya</i> Bp, Scolar. ISBN: 9789632441597	

Tantárgy neve: Interkulturális kommunikáció	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO606 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: szabadon vál.
Tárgyfelelős: Dr. Urbán Anna, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6 T	Előfeltétel: --
Óraszám/hét: 0+2	Számonkérés módja: gyakorlat
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy hallgatói megismerkednek a tárgy alapfogalmaival, a kultúrák közti kommunikáció dimenzióival, a kultúra egyéni és társadalmi összefüggéseivel, a kultúrák közti kommunikációs kihívásokkal és a kulturális sztereotípiák fogalmával, valamint az interkulturális kommunikáció kutatások történetével. Foglalkozunk az etnocentrizmus és a kulturális relativizmus fogalmával, illetve a kultúrák közti kommunikáció problémáival, zavaival, továbbá a multikulturalitás fogalmával, irányzataival, elméleteivel. Bemutatásra kerülnek a verbális és nem verbális kommunikáció közti összefüggések, és ezek interkulturális vonatkozásai. Olyan szakemberek képzése, akik felkészültek a kultúrát meghatározó és befolyásoló tényezők felismerésére és azok hatásmechanizmusainak elemzésére. Képesek a szövegek és az újabb, nem elsősorban szöveges média elemzésére, a kultúrára gyakorolt hatásuk megfogalmazására. Jártasak írott szövegek és képi információk értelmezésében, kulturális, közéleti, művészeti, vallási és etikai jelenségek elemző feldolgozásában. Szilárd elméleti, módszertani alapokat biztosítani az alapszak specializációira épülő mesterképzések és a kutatói pálya felé orientálódóknak. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeri az elméleti problémafelvetés és problémamegoldás mai változatait és jártasságot szerez a problémák szakszerű kezelésének gyakorlataiban. Ismeretekkel rendelkezik a mozgókép, az írott vizuális és mediális kommunikáció, a nyelvészet mibenlétéről, történetéről, jelentőségéről és társadalmi szerepéről. <i>képesség:</i> Képes arra, hogy kreatív módon írjon, és kritikai tevékenységet fejtessen ki a kultúra különböző területein. Ez az alkalmasság kiterjed a nyomtatott és elektronikus sajtóban és egyéb kiadványokban megjelenő műbírálatok írására, politikai és közéleti elemzések elvégzésére, ismeretterjesztő tudósítások, beszédek és prezentációk készítésére és értékelésére, a kultúra szervezésében való közreműködésre. Képes több műfajban az adott műfajnak vagy egyéb igényeknek megfelelő írásbeli és szóbeli prezentációra. Képes a nyilvános megszólalás, illetve megjelenítés alapvető szabályainak ismeretében hatékony kommunikációra. Képes a szövegfeldolgozás, a szövegelemzés, valamint a kritikai elsajátítás technikáinak alkalmazására. Képes művelődési, művészeti és műemlékvédelmi intézményekben, kutatóintézetekben, az igazgatás területén, oktatási és ismeretterjesztési fórumokon, a tömegkommunikációban a kultúrakutatáshoz kapcsolódó feladatkörök ellátására, akár középvezetői szinten is. <i>attitűd:</i> Nyitott a párbeszédre és az együttműködésre. Képes figyelemmel meghallgatni mások álláspontját, és elfogulatlanul mérlegelni az előadott vélemények tartalmát. Nyitott más kultúrákra, a kulturális sokszínűsége. Közvetíti az elsajátított kulturális értékeket. Fejleszti nyelvtudását. Egy számára újszerű kérdéskörben is képes tájékozódni, információkat szerezni, látókörét bővíteni, véleményét ennek megfelelően körültekintően kialakítani és kifejezni. Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt. <i>autonómia és felelősség:</i> Fontosnak tartja a párbeszédet és az együttműködést a különböző felfogású társadalmi csoportok között. Véleményét körültekintően alakítja ki, tájékozódik és felelősséget vállal saját álláspontjáért. Véleményét argumentumokra alapozza. Véleményalkotásában képviseli az emberi méltóság szellemi követelményeit. Elutasítja mások érzelmi vagy ideológiai alapú manipulálását. Elkötelezett az emberi méltóság által megkövetelt, etikailag és szellemileg alapos érvelés mellett. Felelősséget vállal akár szóban, akár írásban megfogalmazott véleményéért, közéleti és tudományos téren is.	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Gyakorlat</i>	
1. Bevezetés a kultúrák közti kommunikáció-tanulmányokba 2. Az interkulturális kommunikáció- kutatások története 3. Az interkulturális kommunikáció iskolái (Hall, Hofstede, Kluckhohn, Trompenaars) 4. Proxemika 5. Nemzeti dimenziók 6. Maszkulin –feminin kultúrák	

7. Individualista- kollektivisták társadalmak 8. A kultúra tér- és idődimenziói (monokronisztikus – polikronisztikus, múlt – jelen-jövő orientáció) 9. Bizonytalanságkerülés 10. Hatalmi távolság 11. Alacsony és erős kontextusú kultúrák 12. A kultúra és a kommunikáció összefüggései; a kulturális különbségek dimenziói (etnocentrizmus-etnorelativizmus) 13. A kommunikációs folyamatot befolyásoló tényezők; elvárások: pozitív és negatív sztereotípiák 14. Kommunikatív kompetencia és interkulturális kompetencia (fejlesztési szakaszok)
Félévközi számonkérés módja: zárthelyi dolgozat, órákon való részvétel Értékelése: elégséges: 60 százalékos teljesítménytől, közepes 71%-tól, jó: 81%-tól, jeles 91 százalékos teljesítménytől
Kötelezően irodalom: ARGYLE, Michael: Társas viszonyok. In: Hewstone, M. – Strobe, W. – Codol, J-P. – Stephenson, G. M. (szerk.): <i>Szociálpszichológia</i>. Budapest, Közgazdasági és Jogi, 1995, 245-287. o. BÉRES István – HORÁNYI Özséb (szerk.): <i>Társadalmi kommunikáció</i>. Osiris, Budapest, 1999 Falkné dr. Bánó, K. 2008. <i>Kultúraközi kommunikáció</i>. Budapest: Perfekt GHEORGHE, Nicolae – ACTON, Thomas: A multikulturalitás problémái: kisebbségi, etnikai, nemzetiségi és emberi jogok <i>Replika</i> (23–24), 1996 GRICE, H. Paul: A társalgás logikája. In: PLÉH Csaba – SÍKLAKI István – TERESTYÉNI Tamás (szerk.): <i>Nyelv, kommunikáció, cselekvés</i>. Osiris, Budapest, 1997, 213–227. o. FEISCHMIDT Margit (szerk.): <i>Multikulturalizmus</i>. Osiris, Budapest, 1997 HALL, Edward, T.: <i>Hidden Dimension</i>, London, Sage. 1966 HELLER Mária – RÉNYI Ágnes: A nyilvános kommunikáció szociológiai modellje. In: <i>Jel-Kép</i> 1996/4, 3-21. o. HIDAS, Judit (szerk.): <i>Kultúra, viselkedés, kommunikáció</i>. Budapest, KJK, Bp. 1992 Hofstede, G. 2008. <i>Kultúrák és szervezetek</i>. Bp URBÁN, A. 2007. <i>Interkulturális tanulmányok – Intercultural communication</i>. Miskolci Egyetem URBÁN A. 2006. Kulturális kompetencia - kommunikatív kompetencia - interkulturális kompetencia. In: <i>Nyelvi Kompetencia - kommunikatív kompetencia</i>. Szerk. GECSŐ Tamás. TINTA KÖNYVKIADÓ: Budapest. 380-385. Ajánlott irodalom: KOMLÓSI László Imre – KNIPF Erzsébet: Egynyelvűség és többnyelvűség, interkulturalitás és multikulturalitás. <i>Modern filológiai közlemények</i> (4): 44–53. 2002 <i>Közösség és Nyilvánosság</i>. In: Horányi Özséb (szerk.): <i>Kommunikáció II. A kommunikáció Világa</i>, GENERAL PRESS, 2003 NIEDERMÜLLER Péter: <i>A kultúraközi kommunikációról</i>. In: Béres István/Horányi Özséb (szerk.): <i>Társadalmi kommunikáció</i>. Budapest: Osiris 1999. p. 96–111. TOMPENAARS, Fons: <i>Riding the Waves of Culture</i>. Nicolas Brealey, London, 1998

Tantárgy neve: Demográfia	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO607
	Tárgyfelelős intézet: ATTI
	Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Mihályi Helga, mesteroktató	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2+0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A félév során a hallgatók a társadalom és annak folyamatai jobb megértése érdekében betekintenek a népességtudomány alapjaiba. Egyrészt a népességstatisztika kategóriáit és legfőbb mutatóit, másrészt a népesedési folyamatokat vizsgáljuk meg. Ezeket egészítik ki a népesedésről szóló elméletek, illetve a népesség számának és összetételének befolyásolására irányuló törekvések felvázolásai. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> elméleti és empirikus ismeretek <i>képesség:</i> elemzés, alkalmazás, együttműködés <i>attitűd:</i> nyitottság, empátia, elkötelezettség <i>autonómia és felelősség:</i> segítés, intervenció, fejlődés	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Előadás, gyakorlat:</i> A demográfia tárgya, szemlélete, módszerei és forrásai A világ és Magyarország népességszáma A népesség összetétele társadalmi nem és életkor szerint A népesség családi állapota és kulturális helyzet szerinti összetétele A népesség foglalkozása és nyelvi, etnikai összetétele A népesség területi elhelyezkedése Zárthelyi dolgozat A házasság és a házasság megszűnése Születések, termékenység Halálozások, halandóság Mobilitás és migráció Népesedéspolitika, népesedéselméletek	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Zárthelyi dolgozat Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga: 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles	
Kötelező irodalom: MIHÁLYI Helga: A demográfia alapjai. In: <i>Szociológiai olvasókönyv</i>. BÍBOR KIADÓ, Miskolc, 2008. 54-71. KOVÁCS Zoltán: <i>Népesség- és településföldrajz</i>. ELTE EÖTVÖS KIADÓ, Budapest, 2013. Helga MIHÁLYI: <i>The Demographical Situation of Miskolc as reflected in the Data of Hungary – Possibilities of the Politics of Population Growth</i>. Kézirat. Ajánlott irodalom: Erzsébet FÖLDHÁZY: <i>Structure and future of Hungary's population</i>. file:///C:/Users/User/Downloads/893-658-1-PB.pdf KLINGER András: <i>Demográfia</i>. KSH, Budapest, 1996. MIHÁLYI Helga: A cigány népesség demográfiai sajátosságai. <i>Szellem és Tudomány</i>, 2016/1-2. 27-47. VUKOVICH György: <i>A demográfia alapjai</i>. MISKOLCI EGYETEM, Miskolc, 1997.	

Tantárgy neve: Társadalmi egyenlőtlenségek	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO608 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: szabadon vál.
Tárgyfelelős: Dr. Szabó-Tóth Kinga, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 2-0	Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus bemutatja a társadalmi egyenlőtlenségekre vonatkozó elemzési kereteket, az egyenlőtlenség legfontosabb dimenzióit. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> Ismeretek a társadalom töredezettségének háttérében álló folyamatokat és jelenségeket. Képesek leírni a társadalmi egyenlőtlenség dimenzióit, háttérét. <i>képesség:</i> A társadalmi élet jelenségeinek holisztikus szemlélete. <i>attitűd:</i> Nyitottság, empátia. <i>autonómia és felelősség:</i> Felelősségteli attitűd a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok problémáinak megértése és kezelése iránt.	
Tantárgy tematikus leírása: 1. A társadalom alapszerkezete 2. A társadalom szerkezetének leírására használt modellek 3. Egyenlőtlenségek a társadalomelméletben 5. A társadalmi egyenlőtlenségek szociológiatörténeti leírásai 6. Társadalmi egyenlőtlenségek okai 7. Társadalmi egyenlőtlenségek – uniós helyzetkép 8. Társadalmi egyenlőtlenségek – hazai példák 9. A társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésének lehetőségei 10. Jó gyakorlatok 11. Közösségek, csoportok és egyenlőtlenségek 12. A társadalmi egyenlőtlenségek jogszabályi környezete 13. Lehetséges-e a társadalmi egyenlőtlenségek felszámolása? 14. Összegzés	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: - Az előadás teljesítésének módja, értékelése: Írásbeli vizsga a félév végén. Pontozás: 38-40: jeles (5) 35-38: jó (4) 29-34: 3 (közepes) 21-28: 2 (elégséges) 0-20: 1 (elégtelen)	
Kötelező irodalom: ANGELUSZ Róbert (szerk.): A társadalmi rétegződés komponensei. Új Mandátum, Budapest, 1999 KOLOSI Tamás: Tagolt társadalom. Gondolat, Budapest, 1987, 89-123. o. Robert K. Merton Social Structure and Anomie. American Sociological Review Vol. 3, No. 5 (Oct., 1938), pp. 672-682 RÓBERT Péter (szerk.): A társadalmi mobilitás. Hagyományos és új megközelítések. Új Mandátum, Budapest, 1998 Ajánlott irodalom: ALEXANDER Jeffrey C.: Szociológiaelmélet a II. világháború után. Balassi, Budapest, 1996, 122-147. o. ANDORKA Rudolf: A társadalmi egyenlőtlenségek növekedése a rendszerváltás óta. In: Szociológiai Szemle 1996.1.	

ANDORKA Rudolf: A társadalmi mobilitás változásai Magyarországon. Gondolat, Budapest, 1982.

ANGELUSZ Róber – TARDOS Róbert: Hálózatok, stílusok, struktúrák. ELTE Szociológiai Intézet, 1991

FÁBIÁN Zoltán – KOLOSI Tamás – RÓBERT Péter: Fogyasztás és életstílus. In: KOLOSI T. – TÓTH I. Gy. – VUKOVICH Gy. (szerk.): Társadalmi Riport 2000. Budapest, TÁRKI, 2000. 225-259. o.

FERGE Zsuzsa 1969: Társadalmunk rétegződése. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1969, 77-158. o.

GAZSÓ Ferenc: A társadalmi folyamatok és az oktatási rendszer. In: Századvég. Új folyam. 1997. 7. szám

KOLOSI Tamás (szerk.) Elméletek és hipotézisek. Rétegződés-modell vizsgálat I. Társadalomtudományi Intézet, 1982

KOLOSI Tamás (szerk.): Egyenlőtlen helyzetek. Kossuth, Budapest, 1988

KONRÁD György- SZELENYI Iván: Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz. Gondolat, Budapest, 1989

LENGYEL György – SZÁNTÓ Zoltán (szerk.): Tőkefajták. A társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. AULA, Budapest, 1998

Robert King Merton, Lewis A. Coser: The Idea of social structure: papers in honor of Robert K. Merton. 1975.

SZELENYI Iván-ERIK Costello: A piaci átmenet elmélete: vita és szintézis. In: Szociológia Szemle 1996. 2.

WEBER, Max: Gazdaság és társadalom. A megértő szociológia alapvonalai. 1. (Ebből a negyedik fejezet) Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 1987, 303-308. o.

Tantárgy neve: Stratégiai menedzsment a szociális szférában	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO609 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy keretében a stratégiai gondolkodás és tervezés, valamint a vállalati szervezet, irányítás, információs és kommunikációs rendszer illetve a vállalati kultúra kérdéseit tekintjük át a szociális szférára vonatkoztatva. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a szociális munka jogi és gazdasági kontextusához kapcsolódik a szervezetek hatékony vezetése, ebben fog a hallgatók tudása fejlődni <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a szociális munka szakterületein szükséges szakmai feladatok ellátásában és dokumentáció készítésében <i>attitűd:</i> a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvés fejlődése <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása: <i>Gyakorlat:</i> Alapfogalmak; A stratégiai pozíció elemzése; Tervezési rendszerek; A stratégiai tervezés kritikája; A vállalati szervezet (szervezettípusok); A vállalati szervezet (szervezetelméleti megközelítések); A stratégiai irányítás rendszere; Információs és kommunikációs rendszer, Érdekeltségi és ösztönzési rendszer; Vállalati kultúra -14. Prezentációk: szociális intézmények stratégiai menedzsment szempontú elemzése	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Prezentáció: Az órán megbeszélt szempontok szerint saját/képzelt szociális intézmény bemutatása Gyakorlati jegy: A prezentációra és órai aktivitásra alapuló értékelé	
Kötelező irodalom: CSATH, M.: <i>Stratégiai tervezés és vezetés a 21. században</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2004. FÜLÖP, Gy: <i>Stratégiai menedzsment</i>. Elmélet és gyakorlat. Perfekt ZRT, Budapest, 2008. Helfat, B, C: <i>The Handbook of Organisational Capabilities</i>. Blackwell Publishes, 2004 Ajánlott irodalom: BARAKONYI, K.-LORANGE, P.: <i>Stratégiai management</i>. KJK, Budapest, 1991. BARAKONYI, K: <i>Stratégiai tervezés</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999. http://strategicmanagement.net/	

Tantárgy neve: Humánerőforrásgazdálkodás, humánpolitika a szociális szférában	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO610 Tárgyfelelős intézet: ME BTK ATTI Tantárgyelem: szabadon választható
Tárgyfelelős: Dr. Havasi Virág, egy. docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 6T	Előfeltétel:
Óraszám/hét: 0-2	Számonkérés módja: gy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a HR terület alapelemeivel, szociálpszichológiai hátterével. E kurzus arra a feltevése épít, hogy a szervezetekben az emberek jelentik a siker és a szervezeti alkalmazkodóképesség zálogát és az a munka, amit végeznek, egyéni boldogulásuknak is meghatározó eleme, ezért a kiválasztás, az értékelés, az egymáshoz, a sikerekhez és kudarcokhoz való viszony, azok mélyebb szociálpszichológiai hátterének megismerése elengedhetetlen. Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> a szociális munka jogi és gazdasági kontextusához kapcsolódik a szervezetek hatékony vezetése, ebben fog a hallgatók tudása fejlődni <i>képesség:</i> a hallgatóknak fejlődik képessége a szociális munka szakterületein szükséges szakmai feladatok ellátásában és dokumentáció készítésében <i>attitűd:</i> a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvés fejlődése <i>autonómia és felelősség:</i> a hallgatóknak fejlődik a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzése, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók képessége	
Tantárgy tematikus leírása:	
<i>Gyakorlat:</i> Az emberi erőforrás menedzsment témakörei, módszertani sokféleség. A HR új megközelítése a coaching, tanulságos történetek, és klasszikus tanmesék révén. Hatásos emberi kommunikáció. Szociális viszonyaink fejlesztése. Vezetésfejlesztés. Toborzás, kiválasztás, értékelés. Személyesítési torzítások és kiküszöbölésük a teljesítményértékelésben. A változáshoz való viszonyunk jelentősége. Önmenedzselés. -11.Szituációs gyakorlatok 12.-14-Prezentációk	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Aktív részvétel Gyakorlati jegy / kollokvium teljesítésének módja, értékelése: Az órai szerepjátékokban való aktív részvétel. Tematikus prezentáció bemutatása.	
Kötelező irodalom: Karoliny Mártonné - Poór József: <i>Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv</i>, Complex Kiadó, Budapest, 2010 <i>A munkahely szociálpszichológiai jelenségvilága</i> Szerk.: Mészáros Aranka, Z-Press Kiadó, 2006. Bokor Attila-Szőts - Kováts Klaudia - Csillag Sára - Bácsi Katalin - Szilas Roland: <i>Emberi Erőforrás Menedzsment</i>, Aula Kiadó, 2007 illetve 2009. Vagy Nemzedékek Tudása Kiadó, 2014 Implementing a Successful HR Strategy: Leading HR Executives on Attracting, Talent, Establishing company culture, and inspiring employees. Aspartore Book Staff, 2008 Ajánlott irodalom: Libby Sartain - Martha I. Finney: <i>HR from the heart: inspiring stories and strategies for Building the People side of the great business</i>, 2003	

IV/1. félév

Tantárgy neve: Szupervízió	Tantárgy Neptun kódja: BTBNSZMO701 Tárgyfelelős intézet: ATTI Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: dr. Kozma Judit egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 7.Ö	Előfeltétel: -
Óraszám/hét: 0-1	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 3	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tantárgy gyakorlati stúdium, melyre az utolsó félévben kerül sor a 300 órás összefüggő gyakorlathp kapcsolódóan. A szupervízió funkciói: Tanítás – tudás; lelki (és konkrét) támasznyújtás ebben a nehéz munkában; a gyakorlat elméleti értelmezése. A gyakorlat és az elmélet közötti kapcsolat feltárása; a szakmai kapcsolatok tisztázása személyes, társadalmi, környezeti szempontból, a szerepek tekintetében: kié a felelősség, ki miért felelős; folyamatok feltárása, értelmezése: egyrészt a munkában a kliensekkel, felettesekkel, intézménnyel kapcsolatos folyamatoké, valamint a szupervízióban a szupervízor és a szupervizand közötti viszonyoké; Fejlesztendő kompetenciák: <i>képesség:</i> - Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében. - Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát. - Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől. - Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra. <i>attitűd:</i> - Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékközösség mellett. - Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre. - Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez. - Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására. <i>autonómia és felelősség:</i> - Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli. - Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért Be kell mutatni a KKK-val összhangban, hogy milyen kompetenciákat igényel, illetve fejleszt a tantárgy	
Tantárgy tematikus leírása: --	
<i>Gyakorlat:</i> Gyakorlati stúdium, a hallgatók a szupervízió elméleti kérdéseit korábban megismerték, az órákon a mindennapi szakmai gyakorlat nehézséget okozó eseteinek narratív feldolgozása történik.	
Félévközi számonkérés módja és értékelése: Egy eset feldolgozása szupervíziós szempontból.	
Kötelező irodalom:-- Ajánlott irodalom: Katz Katalin: Szociális munka és szupervízió: irányelvek, megközelítések, dilemmák. ELTE TáTK, 2011. http://tat.k.elte.hu/file/szocialis_munka_es_szupervizio.pdf (2018. 05.31.)	

Tantárgy neve: Összefüggő szakmai gyakorlat	Tantárgy Neptun kódja: Tárgyfelelős intézet: Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: Dr. habil Szabó-Tóth Kinga egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): --	
Javasolt félév: 7.	Előfeltétel: BTBNSZMO101, BTBNSZMO102, BTBNSZMO204, BTBNSZMO205, BTBNSZMO206; BTBNSZMO304, BTBNSZMO403, BTBNSZMO401; BTBNSZMO501
Óraszám/félév: 300 (280 terepen, 20 tantermi óra)	Számonkérés módja: gyakorlati jegy
Kreditpont: 30	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A gyakorlat célja annak bizonyítása, hogy a hallgatók (a vonatkozó KKK alapján, lásd: 18/2016(VIII.5.) EMMI rendelet) felkészültek a szociális munkára vonatkozó globális alapelvek, tudományos és szakmai eredmények, etikai követelmények és alapvető módszerek birtokában képesek a szociális munka, mint hivatás művelésére, elsődlegesen a gyermekjólét és a szociális szolgáltatások széleskörű értelmezett területein. Elkötelezettek a társadalmi egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése, a jólét növelése és a demokratikus értékek iránt, felkészültek az ezek érdekében történő szakszerű és felelős gyakorlati szociális munka végzésére. A képzés megfelel a szociális képzésekre vonatkozó hazai és nemzetközi szakmai elvárásoknak, illeszkedik az európai térség hasonló szakképzettségével szemben támasztott követelményekhez. Az alapszakon végzettek felkészültek tanulmányaik mesterképzésben történő folytatására. Rendelkezik a következő kompetenciákkal: a) tudása - Ismeri és érti a szakmai területhez kapcsolódó pszichológiai, jogi, pedagógiai, egészségügyi, szociológiai tudományok szociális munkához tartozó fogalomkészletét. - Ismeri és érti a humán fejlődésre, a társadalmi rendszerre, tagozódásra, intézményekre és szervezetekre, a gazdasági fejlődésre vonatkozó főbb elméleteket. - Ismeri és érti a társadalom működését, a társadalmi folyamatokat, a társadalmi és szociális problémák keletkezését, jelenlétét és a veszélyeztető tényezőket, valamint, hogy mindezek hogyan hatnak az egyes emberekre, családokra, csoportokra, szervezetekre és közösségekre. - Ismeri és érti a társadalompolitika területeit, a szociálpolitika meghatározó irányait, elosztási mechanizmusait, valamint az egyéni, családi, közösségi élethelyzetekben, és a társadalmi és szociális problémák kezelésében alkalmazható szociálpolitikai alapelveket és technikákat. - Ismeri és érti a társadalmi egyenlőtlenségeket, megismeri az egyenlőtlenségek és a kirekesztés csökkentése érdekében felhasználható szociálpolitikai eszközöket. - Ismeri és értelmezi a kisebbségi és többségi társadalom kapcsolatának dinamikáját és ehhez kapcsolódóan a kisebbségi egyéni és közösségi jogokat. - Ismeri és értelmezi az emberi szükségleteket, a társas viselkedés pszichológiai tényezőit, az emberek és a környezetük közötti interakciókat. - Ismeri és érti a szociális munka szerepét, lényegét, funkcióit, komplexitását, multi, inter-diszciplináris jellegét. - Ismeri és értelmezi a szociális munkához kapcsolódó jogi területek szabályozását, különös tekintettel az emberi és gyermeki jogokra, a szociális és gyermekvédelmi jogi szabályozásra. - Érti és átlátja a társadalomtudományi kutatások alapjait, a szakterület kutatási területeit és módszereit. - Érti és átlátja a szociális munka jogi, társadalmi és ökológiai kontextusát, a szociális munkára vonatkozó közvitákat és jellemző, elterjedt véleményeket, a szociális munka alapvető elméleteit, modelljeit és folyamatait.	

- Ismeri a szociális munka beavatkozásra, együttműködések kialakítására, szociális problémák megelőzésére és kezelésére felhasználható módszereit, eljárásait.
- Ismeri a szociális szolgáltatási rendszert, a közszféra, valamint a magánszféra - ezen belül civil-, egyházi, piaci szféra - rendszereit, átlátja a szociális szervezetek működését és abban a szociális szakemberek szerepeinek, tevékenységének formáit.
- Ismeri más segítő szakmák kompetenciakörét, felkészült a gyakorlat során felmerülő problémák szakmai illetékességének felismerésére, és más szakmák szakembereivel való szakszerű együttműködésre.

b) képességei

- Képes eligazodni a szociális terület mélyebb összefüggései, valamint a gyakorlat által felvetett konkrét társadalmi problémák és lehetséges megoldási módszerek, modellek között, és képes új szolgáltatások kialakításában közreműködni a megelőzés és a problémakezelés érdekében.
- Képes kritikus szemlélettel és reflektív módon megfogalmazni a társadalmi és szociális problémákat, a veszélyeztető tényezőket és a problémakezelés folyamatát.
- Képes megkülönböztetni a vélekedéseket, sztereotípiákat, előítéleteket a bizonyítékokkal alátámasztott társadalmi tényektől, leírásoktól, elemzésektől.
- Képes a bizalomépítésre, a nyílt, hiteles, hatékony kommunikációra.
- Képes szükségletfelmérésre, az egyén és környezete közötti folyamatoknak, kölcsönhatásoknak, problémáknak holisztikus elemzésére.
- Felismeri a szolgáltatásokat igénybe vevők autonómiáját tiszteletben tartó proaktív szemléletű, életminőséget szolgáló, javító, konstruktív problémakezelés, valamint a források és a kockázatok elemzésének szükségességét.
- Felkészült a szakmai csapatmunkára, a partneri együttműködésekre az érintettekkel, szakmai szervezetekkel, a társszakmák és a közigazgatás szakembereivel, önkéntesekkel.
- Képes áttekinteni a szociális munka szakterületeinek dokumentációit, a kapcsolódó szakmai feladatokat.

c) attitűdje

- Érzékeny és nyitott a társadalmi és szociális problémákra, elkötelezett és felelősséget vállal a szakma értékei és a társadalmi szolidaritás ügye mellett.
- Elkötelezett a társadalmi egyenlőség, a demokratikus értékek, a jogállamiság és az európai értékkezősség mellett.
- Elkötelezett a szakmai etikai alapelvek gyakorlati alkalmazására, valamint a jogi és etikai keretek közötti felelős cselekvésre.
- Nyitott mások megismerésére, empátiával viszonyul az emberekhez, családokhoz, csoportokhoz és közösségekhez.
- Nyitott az új módszerekre, eljárásokra, szakmai eredményekre és innovációkra; elkötelezett a korszerű szociális munka tudományos és gyakorlati eredményeinek megismerésére és alkalmazására.
- Nyitott a szakmai továbbképzés formáira, önállóan és felelősen törekszik az önismeret, az önreflexió, a kommunikáció és a szakmai módszerek fejlesztésére.
- Elfogadja és a gyakorlatban is megvalósítja az egészségmegőrző szemléletet és életvitelt.

d) autonómiája és felelőssége

- Munkáját minden körülmények között felelősen, a szociális munka értékeit és alapelveit, a szakmai etikai kódex iránymutatásait figyelembe véve, elméleti és gyakorlati megalapozottsággal végzi és képviseli.
- Felelősséget vállal a szolgáltatásokat igénybe vevők életébe történő beavatkozásért.
- Felelősséget vállal a rábízott információkért, valamint a dokumentációban rögzített adatokért, titoktartási kötelezettségét megtartja.
- Autonóm módon képes felismerni szerepét és helyét a szociális munka közvetlen gyakorlatában, a különböző szinteken megvalósuló csapatmunkában. Kommunikációjáért hatáskörén belül mindenkor felelősséget vállal.
- Szakmai fejlődésének tudatos és felelős irányítója, képzésekben és továbbképzésekben, szupervízióban fejlesztí önismeretét, önértékelését és szakmai tudását.
- Tevékenységét a kritikai gondolkodáson alapuló, kiszámítható, következetes, autonóm munkavégzés, a saját tevékenységre vonatkozó reflexiók jellemzik.

A gyakorlat közvetlen céljai

- A gyakorlat célja, hogy felkészítse a hallgatót az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazására és elősegítse a szakmai készségek fejlesztését, a személyes kompetencia megtapasztalását.
- A terepgyakorlat lehetővé teszi, hogy a hallgatók együtt dolgozzanak gyakorlati szakemberekkel, akik mellett elsajátíthatják a szakma fogásait, s akik az elméleti képzéssel egyenrangú feladatot ellátva megismertetik a hallgatókat a szociális problémák gyakorlatban megjelenő formáival, másrészt segítik a problémák szélesebb összefüggésekben való elhelyezését.
- A hallgató a gyakorlat során megismerkedik az adott segítő intézmény struktúrájával, szervezeti rendszerével, azokkal a szociális ellátási feladatokkal, amelyek az adott intézményben egy szociális szakember munkája során felmerülhetnek. Megismeri az intézmény ellátási régiójának szociális jellemzőit, az intézmény és a területén lévő más szociális intézmények kapcsolatát, együttműködéseit.
- A hallgató a tereptanár irányítása mellett bekapcsolódik az ügyfelekkel folyó munkába. Részt vesz az intézményhez érkezést követő első interjú felvételében, a szociális kontextus vizsgálatában (családi környezet felméréseivel), a támpontok értékelő feldolgozásában és az intervenciók terv elkészítésében, amely tartalmazza a forrásrendszerekkel való kapcsolatfelvételt és az esetmenedzselési feladatokat is.
- A terepgyakorlat mindezek által lehetővé teszi a hallgató gyakorlati kompetenciájának értékelését. A hallgató a gyakorlatban való megnyilvánulásai alapján visszajelzést kap szakmai alkalmasságáról, illetve esetleges alkalmatlanságáról.

A terepgyakorlaton közreműködők feladatai

Terepintézmény

Az intézmény megfelelő végzettségű és felkészült tereptanárt jelöl ki.

Biztosítja a gyakorlathoz szükséges tárgyi és egyéb feltételeket, segíti a gyakornokot, hogy megismerhesse az intézmény struktúráját, szervezeti egységeit, az ott dolgozó szociális szakemberek feladatait, mindennapi munkáját. Hozzájárul, hogy a hallgató betekinthessen a szükséges dokumentációkba. Lehetőséget ad arra, hogy a hallgató részt vegyen az intézmény munkaértekezletein, és amennyiben van, az esetmegbeszélő találkozókban, esetleg szupervízióiban is. Elősegíti az intézmény ellátási területének, a terület szociális jellemzőinek, az intézmény és a társintézmények kapcsolatának, együttműködésének a megismerését. Lehetővé teszi, hogy a hallgató bekapcsolódjon a kliensekkel való munkafolyamatokba, önállóan dolgozzon néhány esettel. Munkájáról a hallgató gyakorlati naplójával, a félév végén az esetek leírásával, illetve két esettanulmányban ad számot.

Tereptanár

Tereptanár lehet az a felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező szakember, aki: egyrészt

- Az adott szociális intézményben dolgozik,
- szociális munkát végez **közvetlen klienskapcsolatban**,
- legalább 2 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- kapcsolatot tart a gyakorlat szakmai vezetőjével,
- munkahelye, munkatársai támogatják abban, hogy tereptanári feladatokat vállaljon,

másrészt vállalja:

- a gyakorlathoz szükséges feltételek optimális biztosítását,
- a hallgató terepen történő tanulásának segítségét,
- a hallgató munkájának szakmai vezetését,
- már a gyakorlat elején a távollétében őt helyettesítő kolléga megnevezését,
- a terepmunka értékelését.

A tereptanár felelősséget vállal a gyakorlat megtervezéséért, megszervezéséért, levezetéséért, elemzéséért és értékeléséért. Ebbe az alábbiak tartoznak:

- a **"Az általános szociális munka gyakorlatra jelentkezés"** lap kitöltése és aláírása,
- a **"Tanulmányi Megállapodás"** hallgatóval történő közös elkészítése,
- a konkrét hallgató tudásának és készség szintjének megfelelő esetek kiválasztása,
- egyéni konzultációs lehetőség biztosítása a hallgató számára - heti rendszerességgel,
- szükség szerinti konzultáció a szakmai vezetővel,

- a gyakorlat befejezésekor, a hallgatóval való közös értékelést követően a tereptanár, az írásos minősítés részeként egy **ötfokozatú skálán értékeli** a hallgató gyakorlatát. (A részletes írásbeli értékelés javasolt szempontjai a **Terepgyakorlat értékelése** dokumentumban található)

A Hallgató feladatai és felelőssége:

A hallgató és a tereptanár együttesen felelős a gyakorlat elején megkötendő "Tanulmányi megállapodás" elkészítéséért, s azon körülmények biztosításáért, melyek mind a tanuláshoz, mind a hallgató kompetenciájának bizonyításához szükségesek. A terv végrehajtása közben nehézségekbe ütköző hallgatónak rövid időn belül tudatnia kell ezt tereptanárával és a szemináriumvezetővel, annak érdekében, hogy gyors segítséget kaphasson nehézségei leküzdéséhez.

- A hallgató a gyakorlat ideje alatt alkalmazkodik az intézmény munkarendjéhez és a tereptanárral megbeszéltek munkarendben végzi a terepgyakorlatát. Ez az idő lehetőleg a tereptanár beosztásával egyező időben legyen. **A gyakorlatnak a terepintézményben töltendő időtartama minimum 280 óra. Ehhez társul a 20 óra gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium, melynek időpontjait az órarendben félév elején közöljük.**
- A hallgató akkor sem hiányozhat, ha egyéni tanrend engedéllyel rendelkezik, vagy párhuzamosan más képzésben is részt vesz. Ha már munkaviszonya van a hallgatónak, kötelessége, hogy a gyakorlat időtartamára megoldást találjon munkahelyi elfoglaltságának esetleges időbeli átrendezésére a gyakorlat sikeres teljesítése érdekében.
- A hallgató részt vesz a Tanulmányi megállapodásban rögzített tereptanári konzultáción, az intézményi team/stáb munkaértekezleteken, esetmegbeszéléseken, /szupervízió/ és egyéb szakmai megbeszéléseken.
- Hiányzás csak orvosilag indokolt és igazolt esetben lehetséges. Ha a hallgatót egészségi állapota akadályozza a gyakorlólóhelyen való megjelenésben, azt minden esetben köteles mind a tereptanár, mind a szemináriumvezető felé jelezni. A hiányzás nem haladhatja meg a **két hetet**. Amennyiben meghaladja, a gyakorlatot a kiesett idővel meg kell hosszabbítani. Hosszantartó betegség esetén a tanszék engedélyezheti a gyakorlat pótlását.
- A hallgató alkalmazkodik a fogadó intézmény stratégiai és gyakorlati célkitűzéseire, ami nem jelenti azt, hogy jobbitó szándékú javaslatait az adott körülmények között a megfelelő formában ne tehetné meg.
- A hallgató „A Szociális Munka Etikai Kódex” előírásait a gyakorlat során mindenkor betartja. (http://www.3sz.hu/sites/default/files/Etikai_Kodex_2022.pdf)

Az Egyetem felelőssége és feladatai:

A 230/2012(VIII.28) Kr. 15.§-a értelmében az egyetem együttműködési megállapodást köt a terepintézményekkel a szakmai gyakorlat kereteiről és a feladatmegosztásáról.

A Szociális Munka Tanszék vállalja, hogy

- a szakmai vezető közreműködésével rendszeres munkakapcsolatot tart a gyakorlólóhellyel, a szakmai gyakorlat képzési terve szerint felkészíti a hallgatókat;
- a gyakornok képzési igényeit figyelembe vevő, a képzés célkitűzéseivel összhangban szempontokat ad a szakmai gyakorlólóhelynek és az ott dolgozó tereptanárnak a közösen elkészítendő gyakorlati képzési programhoz, a gyakorlat megvalósításához;
- szempontokat ad a gyakornokok szakmai készségeinek és gyakorlati kompetenciájának értékeléséhez.

A gyakorlat szakmai vezetőjének felelőssége és feladatai:

A szakmai vezető feladata elsősorban a gyakorlat általános kereteinek megteremtése, ezen belül is az alábbiak:

- A jelentkezési lapok szerint a terephely elfogadása vagy kellő indoklással alátámasztott elutasítása.
- A gyakorlatok előkészítése: a hallgatók tájékoztatása a gyakorlat céljairól, feltételeiről stb; számukra a jelen összefoglaló eljuttatása.
- A tereptanárok felkérése és felkészítése.

- Biztosítja a terephely, illetve a tereptanár számára a képzés tantervét, valamint a gyakorlati képzésre vonatkozó dokumentumokat, valamint az aktuális változásokról történő tájékoztatást.
- A gyakorlathoz kapcsolódó tereptanári megbeszélések szervezése.
- Problémás helyzetekben közös megbeszélések szervezése, lebonyolítása
- A szakmai vezető vezeti a terepgyakorlat előkészítő és feldolgozó szemináriumot, amelynek célja, hogy segítse a gyakorlat tapasztalatainak feldolgozását, támogassa a hallgatót az önmagára és a gyakorlati munkára vonatkozó reflexióiban.
- A szemináriumi munka keretében segíti a hallgatót a szolgáltatástípushoz kapcsolódó szakirodalmak feltérképezésében és feldolgozásában.

Tantárgy tematikus leírása

A hallgatók feladata:

280 óra szociális munkásként, önállóan, tereptanári szupervízió mellett végzett munka. valamint a 20 óra gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium.

A gyakorlat során a hallgatónak azokat a tevékenységeket – az esetkezelés, a csoportmunka és a közösségi munka fogalomkörébe tartozó tevékenységeket – kell végeznie, amelyeket egy képzett szociális munkás az adott intézményben és beosztásban végez.

A hallgató a tevékenységéről gyakorlati naplót ír, melynek részei a következők:

1. Az intézmény
 - missziója,
 - a szolgált népesség sajátosságai,
 - szolgáltatások, a szolgáltatások megfelelése a szolgált népesség szükségleteinek,
 - az intézmény tárgyi és humán erőforrásai,
 - az intézmény kapcsolatai, helye a helyi szolgáltató rendszerben
 - az intézmény története, kultúrája (a kliensekkel való kapcsolatok sajátosságai, belső viszonyok: felépítés, munkatársi kapcsolatok, vezetés, a konfliktusok megoldásának módja, ahogy beszélnek az ügyekről, stb.)
 - a szolgáltatások megfelelő végzéséhez szükséges szakirodalom rövid ismertetése, előírászerű címléírásokkal (a szakdolgozat előírásaiban szerepel a hivatkozások és címléírások megfelelő formája)
2. A hallgató önértékelése a korábbi gyakorlatok alapján: milyen személyiségvonások, kompetenciák az erősségei és miben szeretne a gyakorlat során fejlődni.
3. Az esetek leírása, amellyel a hallgató a gyakorlat során dolgozott, legalább két részletes esettanulmány a beavatkozások és eredmények leírásával
4. A napi munka reflektív, azaz a tapasztalatok leírását és értelmezését is tartalmazó, naplószerű leírása
5. Záró önértékelés
6. A tereptanár értékelése
7. A gyakorlat elvégzéséről szóló igazolás.

A terepgyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium programja:

1. megbeszélés

Célok:

- a gyakorlat céljainak megértése
- a feladatok és értékelési szempontok tisztázása

2. megbeszélés

Célok:

- a terepgyakorlat során szerzett tapasztalatok reflektív feldolgozása,
- a hallgatók intervenciók repertoárjának és tudásának bővítése,
- stresszmenedzsment-készségek,
- esettanulmányok elkészítésének segítése.

3. Értékelés, lezárás

A gyakorlat időtartama: **A gyakorlatot a félév utolsó előtti hetéig be kell fejezni!**

(Külön megbeszélés alapján más időbeosztásra is van lehetőség.)

A gyakorlathoz kötődő dokumentumok végső leadási határideje a tanulmányi időszak utolsó hete.
Félévközi számonkérés módja: A második tantermi gyakorlati órára a hallgatónak az első esettanulmányból be kell szóban számolniuk. Gyakorlati jegy teljesítésének módja, értékelése: A terepgyakorlat értékelését annak teljesítése és a kapcsolódó dokumentáció hiánytalan leadása jelentik.
Kötelező és ajánlott irodalmat a terephelyen végzett szolgáltatások irodalma jelenti. Ezt a hallgató feldolgozza, és ennek eredményei szintén bekerülnek a terepnaplóba.
Az összefüggő gyakorlat szakmai vezetője: Dr. habil. Szabó-Tóth Kinga Miskolci Egyetem BTK Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete Miskolc Egyetemváros 3515 E-mail:kinga.szabo.toth@uni-miskolc.hu Tel.: +36 20 9806243

TANULMÁNYI MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött egyrészről a(z)
(cím:.....) – képviselője
intézményvezető – mint terepgyakorlati hely,

másrészről (születési hely:.....,
születési idő:; anyja neve:) **Szociális munka BA**
szakos hallgató között, a mai napon, az alábbi feltételek mellett:

- a(z) terepgyakorlati hely a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar Alkalmazott Társadalomtudományok Intézetének tett vállalása alapján terepgyakorlati helyet biztosít szociális munka szakos hallgató részére a 20...../20.....-s őszi félévében az összefüggő szakmai gyakorlatra;
- a gyakorlat 280 óra munkavégzést jelent tereptanár irányítása és felügyelete alatt (a 280 órába beszámítanak a fizetett munkaszüneti napok);
- a gyakorlat ideje: 2024. szeptember 1 – november 1.

A gyakorlat célja annak bizonyítása, hogy a hallgatók (a vonatkozó KKK alapján, lásd: 18/2016(VIII.5.) EMMI rendelet) a szociális munkára vonatkozó globális alapelvek, tudományos és szakmai eredmények, etikai követelmények és alapvető módszerek birtokában képesek a szociális munka, mint hivatás művelésére, elsődlegesen a gyermekjólét és a szociális szolgáltatások széleskörűen értelmezett területein. A részletes elvárásokat a kurzus tanterve tartalmazza.

A kurzus tantervét csatoltuk!

A terepgyakorlaton közreműködők feladatai

A terepintézmény vállalja, hogy

Az intézmény megfelelő végzettségű és felkészült tereptanárt jelöl ki.

Biztosítja a gyakorlathoz szükséges tárgyi és egyéb feltételeket, segíti a gyakornokot, hogy megismerhesse az intézmény struktúráját, szervezeti egységeit, az ott dolgozó szociális szakemberek feladatait, mindennapi munkáját. Hozzájárul, hogy a hallgató betekinthessen a szükséges dokumentációkba. Lehetőséget ad arra, hogy a hallgató részt vegyen az intézmény munkaértekezletein, és amennyiben van, az esetmegbeszélő találkozókban, esetleg szupervízió is. Elősegíti az intézmény ellátási területének, a terület szociális jellemzőinek, az intézmény és a társintézmények kapcsolatának, együttműködésének a megismerését. Lehetővé teszi, hogy a hallgató bekapcsolódjon a kliensekkel való munkafolyamatokba, önállóan dolgozzon néhány

esettel. Munkájáról a hallgató gyakorlati naplóval, a félév végén az esetek leírásával, illetve két esettanulmányban ad számot.

Tereptanár

Tereptanár lehet az a felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező szakember, aki:

egyrészt

- Az adott szociális intézményben dolgozik,
- szociális munkát végez **közvetlen klienskapcsolatban**,
- legalább 2 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik,
- munkahelye, munkatársai támogatják abban, hogy tereptanári feladatokat vállaljon,

másrészt vállalja:

- a gyakorlathoz szükséges feltételek optimális biztosítását,
- a hallgató terepen történő tanulásának segítését,
- a hallgató munkájának szakmai vezetését,
- már a gyakorlat elején a távollétében őt helyettesítő kolléga megnevezését,
- a terepmunka értékelését.

A tereptanár felelősséget vállal a gyakorlat megtervezéséért, megszervezéséért, levezetéséért, elemzéséért és értékeléséért. Ebbe az alábbiak tartoznak:

- a **"Az általános szociális munka gyakorlatra jelentkezés"** lap kitöltése és aláírása,
- a **"Tanulmányi Megállapodás"** hallgatóval történő közös elkészítése,
- a konkrét hallgató tudásának és készség szintjének megfelelő esetek kiválasztása,
- egyéni konzultációs lehetőség biztosítása a hallgató számára - heti rendszerességgel,
- szükség szerinti konzultáció a szakmai vezetővel,
- a gyakorlat befejezésekor, a hallgatóval való közös értékelést követően a tereptanár,

az írásos minősítés részeként egy **ötfokozatú skálán értékeli** a hallgató gyakorlatát.

(A részletes írásbeli értékelés javasolt szempontjai a **Terepgyakorlat értékelése** dokumentumban található)

A hallgató feladatai és felelőssége:

A hallgató és a tereptanár együttesen felelős a gyakorlat elején megkötendő "Tanulmányi megállapodás" elkészítéséért, s azon körülmények biztosításáért, melyek mind a tanuláshoz, mind a hallgató kompetenciájának bizonyításához szükségesek. A terv végrehajtása közben nehézségekbe ütköző hallgatónak rövid időn belül tudatnia kell ezt tereptanárával és a szemináriumvezetővel, annak érdekében, hogy gyors segítséget kaphasson nehézségei leküzdéséhez.

- A hallgató a gyakorlat ideje alatt alkalmazkodik az intézmény munkarendjéhez és a tereptanárral megbeszélte munkarendben végzi a terepgyakorlatát. Ez az idő lehetőleg a tereptanár beosztásával egyező időben legyen. A gyakorlatnak a terepintézményben töltendő időtartama minimum 280 óra. Ehhez társul a 20 óra gyakorlat előkészítő és feldolgozó szeminárium, melynek időpontjait az órarend tartalmazza.
- A hallgató akkor sem hiányozhat, ha egyéni tanrend engedéllyel rendelkezik, vagy párhuzamosan más képzésben is részt vesz. Ha már munkaviszonya van a hallgatónak, kötelessége, hogy a gyakorlat időtartamára megoldást találjon munkahelyi elfoglaltságának esetleges időbeli átrendezésére a gyakorlat sikeres teljesítése érdekében.

- A hallgató részt vesz a Tanulmányi megállapodásban rögzített tereptanári konzultáción, az intézményi team/stáb munkaértekezleteken, esetmegbeszélésen, /szupervízió/ és egyéb szakmai megbeszéléseken.
- Hiányzás csak orvosilag indokolt és igazolt esetben lehetséges. Ha a hallgatót egészségi állapota akadályozza a gyakorlóhelyen való megjelenésben, azt minden esetben köteles mind a tereptanár, mind a szemináriumvezető felé jelezni. A hiányzás nem haladhatja meg a **két hetet**. Amennyiben meghaladja, a gyakorlatot a kiesett idővel meg kell hosszabbítani. Hosszantartó betegség esetén az Intézet engedélyezheti a gyakorlat pótlását.
- A hallgató alkalmazkodik a fogadó intézmény stratégiai és gyakorlati célkitűzéseire, ami nem jelenti azt, hogy jobbító szándékú javaslatait az adott körülmények között a megfelelő formában ne tehetné meg.
- A hallgató „A Szociális Munka Etikai Kódex” előírásait a gyakorlat során mindenkor betartja. (http://www.3sz.hu/sites/default/files/Etikai_Kodex_2022.pdf)

Az összefüggő gyakorlat szakmai vezetője:

Dr. Szabó-Tóth Kinga

Miskolci Egyetem BTK

Alkalmazott Társadalomtudományok Intézete

Miskolc Egyetemváros 3515

E-mail: kinga.szabo.toth@uni-miskolc.hu

Miskolc, 20.....

.....		
..	..	..
.....		
Intézményvezető	Tereptanár	Hallgató

ÉRTÉKELŐ LAP

Hallgató neve:.....

1. A terepgyakorlatra ajánlott érdemjegy:.....

2. A tereptanár szóveges értékelése. (10-15 mondatban)

A szóveges értékelés terjedjen ki a hallgató szakmai:

- készségeire,
- elméleti tudására és arra, hogy ezt hogyan képes a gyakorlatba integrálni,
- aktivitására, érdeklődésére,
- kezdeményezőképességére,
- önállóságára,
- közösségbe való beilleszkedési készségeire,
- etikai, erkölcsi magatartására.

....., 20.....év.....hó.....nap

.....

Tereptanár

TEREPGYAKORLATI IGAZOLÁS

Terepintézmény neve:.....

címe:.....

Tereptanár neve:.....

Hallgató neve:.....

Képzés megnevezése:.....

Gyakorlat típusa:.....

Gyakorlat ideje: 20....-.....20.....-ig

Gyakorlat óraszám 280 óra (nappali)

Igazolom, hogy a hallgató terepgyakorlatát intézményünkben letöltötte, a részére előírt feladatokat teljesítette.

.....20....év.....hó.....nap

.....

Tereptanár